

131814

BIBLIOTECA „ASTRA”
SIBIU

Handwritten: ... aduse

Handwritten: XX B

MUGURI.

Handwritten: CII R. B

ALMANACHU

PE ANULU

1859.

PRIN

CONLUCRAREA JUNIMEI CLERICALE
SI STUDIÓSE A CLASSELORU GIMNA-
SIALE SUPERIÓRE.

REDATU

DE

EMERICU BASILIU STANESCU.

Yellow paper fragment

66554

Handwritten: 44

Handwritten: 1164

B.A.

8087

69. I.

.... 2014

MUGURI.

ALMANACHU

PE ANULU 1859.

PRIN

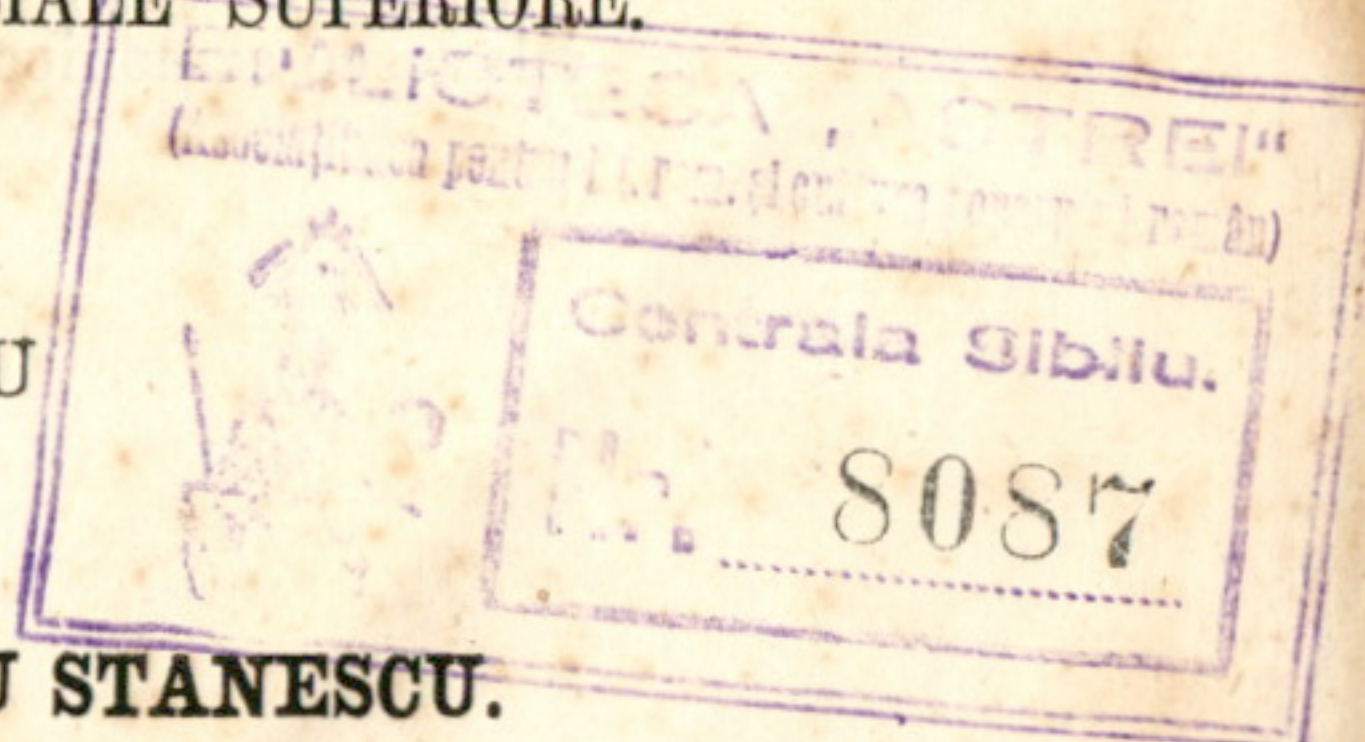
CONLUCRAREA JUNIMEI CLERICALE SI STUDIÓSE

A CLASELORU GIMNASIALE SUPERIORE.

REDATU

DE

EMERICU BASILIU STANESCU.

(IN ARADULU VECHIU, 1859.)

CU LITERELE LUI LEOPOLDU RÉTHY.

66554

E ceasulu uimirei candu tainic'a fire
Poetiloru teneri le dà 'nsufletîre.

— Dacà vrei să affi tain'a acea săntà
Eată poesî'a ce anima-mi chtëntà.

Ferice de acela, ce cu-u sentîre vie
Slavesce armoniea si nalta poesîe.

Basilu Alecsandri.

MULTU STIMATULUI

SEXU FORMOSU ROMANU

SE DEDICHEAZA CU DEVOTIUNE.

Multu stimate Sexule formosu Romanu!

Intru adevèru fericiti ne sentîmu in momentulu presînte, fericiti! dicu; cà scopulu defiptu ni l' amu adjunsu.

Scopulu: brosiur'a 'ciasta plena de sentîmenturi pure Tîe a tî-o adressa.

Cà cui s'aru si cuveni mai bene aceasta adressare aforà decatu Tîe Sexule formosu? cui nesce idei fragete nesce fantasme aurie, nesce imagini plene de sperantià, nesce cugetari sburatóre a etatiî tenere? Tú esci datu spre coprinderea 'cestora; a Teu peptu le resonà aceste in unu modu subtilu care 'su in stare apoi a domoli si pre celu mai barbaru in sentiuri.

Vedemu cà nu esistà acum vre u' natiune culta, carea stà pre a lumii liniamentu paralelu, sà nu 'i fie representatà literatur'a si de sexulu formosu; de aloru vii inchipuri, si sentiuri calde, ce au eruptu aforà, ca sà imple lumea cu veselie, sà 'mbucure animele triste, si omenimea s' o mai polieze.

Asia se face u' astufeliu de femeie reginà;
cà in peptulu ei e u' lume de semtîemen-
turi, si in mana sceptrulu acestei lumi.

Acum inse candu nesuescu Romanii cu
puteri unite spre resfirarea nuoriloru depe ori-
sontulu literaturii loru; — potemu spera cu tóta
certitudinea, cà nu una se va afla si d'in Sexulu
formosu romanu, carea de zelulu nationalitatii
invapaiatu, a nobiliza s' aru sili cu semtîuri-le
ei cele fine moralea d' in somnulu indelungatu
abea treditiloru Romani, carii pone acum au
mare lipsa si de femei culte!

Implà-le dar' Tu multu pretiuite Sexule
formosu aceasta lipsa, candu tempu-ti favor-
rizazà candu sub scutulu sceptrului Gavaleres-
cului nostru imperatoru Franciscu Josifu
I-mu tôte popórele se 'mbucurà de libertate,
carea a resaritu in a aurorei fatia amenuntia-
tóre, candu desvoltarea fie-care o póte gusta, si
candu nesciintia d'in aceasta Gloriosá Mo-
narchia condemnandu-se in infernu, a peritu
ca umbr'a, ca nuorii prin ventu.

Primesce acum' aceasta mica, inse d'in
anima curata purcessa-ne prima dedicatiune
romana a junimei d'in Aradu, carea rogandu-
-Te sà - ti ami nationalitatea, si sà nu -
Ti ratragi partinirea literaturii romane te ono-
reazà cu devotiune prin

In Aradulu vechiu Maiu in a 30-a di 1859.

Emericu Basiliu Stanescu.

Onorati Leptori!

In Trinitate avuramu numai sperantia cu
inceperea conlucrarii nóstre, in a carei conlu-
crari urmare — efeptuinde-se — Publicului spe-
ramu a face indestulare, nu cu ceva fantase
eroico-poetice, nu cu ceva delicatetiá deschilnita,
neci cu ceva sublime esprimari; ci cu concor-
di'a amicabila a nostra, cu fraternisare ca fi
unei Natiuni, ca confrati in lucrarea spre folo-
sulu nostru, si spre a areta nelenevirea nostra si
in a'sta privintia sa ne aratemu cumca pasindu
pe carierea vietii, nu vomu vietui ca se men-
camu, nu vomu vietui pentru noi numai; ci
prin Bonitatea Gratiei Divine voimu, a face
ceva dupo potintie, ca tendinti'a nóstra si chema-
rea in modu omenosu sà o potemu aduce in
efeptuire.

Ne voindu ca dulcea nóstra Limba sà-si
ascundia radiiele dintru junimea nóstra romana
aradana, carea dela inceputu pon'acum inca ne-
mícu n'a aretatu ceva binecugetatu On: Pub-
licu; si carea prin studiere in limbi straine, mai

că se uitase de dulce a s'a limba materna; pose-ramu la lumina Carticic'a aceasta, avendu de scopu restatornicirea limbei între studintii nostri de aici, de si nu ca in alte locuri unde Romanii literati si nationalistii sunt mai numerosi; totusi ca macar pe viitorii sa nu apuna radi'a limbei acum strabatuta si voi'a de a conlucra in fraternizare si armonie, ce între noi neci candu s'a intemplat d'n contra; caci intemplandu-se ceva asia felu de discordii: Juventutea noastra de aici ar' fi remasu totu in infernulu acela, in care a jacutu de mai multe dieci de ani.

„Preabunului nostru Imperatu si Patriei suntemu datori cu credintia si amore, Literaturii cu conlucrare; barbatiloru digni si binefacatori cu multiamire, ero noa cu ne negligire“!!

Multiamita sublima, supunere, si sacrificiu debue sa aducemu Gavalerescului nostru si Preainduratului Monarchu, Carele prin Bonitate' Si, ne deschisa calea, ca in totu tempulu sa putemu conlucra spre in florirea Literaturii, si ca sa putemu face pentru viitoriu ce e bonu si ce e de necesse!

Multiemita putemu aduce numai prin ordinele aceste pautine Barbatului induratu a Natiiunei noastre, Onoratului Domnu D^{or} Atanasiu Siandoru, care ni-a datu indrumare si ajutoriu in lucrarile nostre sfatuindu-ne ca pe fi sinceri a Natiiunei Suale; asisderea si altorii Domni Domni, si Confratii ai nostrii, carii ni-au

fostu colaboranti, si conpatimitori in edarea cartii acestia, catu si adjutatori.

Sinceru cugete totu insulu cercetandu mai adencu in lucrarile nostre, si ca dela fi crudi a Natiiunei, carii acum pasiescu numai pe amvonulu gloriosu a sciintieloru, nu pretinda mai multu; ci lucrarile nostre numai ca nesce muguri le contempledie si judece, er' nu ca ceva opuri tiesute de barbatii coptii carii sunt mai multu deprinsi in lucrarile literare.

In ortografia stricte nu ne-amu tinutu de nime; ci padindu firea limbii, si radecin'a cuvinteloru in catva totusi amu imitatu pe Cipariu in reguli.

Pretiiulu cartii l' amu lasatu spre usiurarea publicului romanu sa fie pautinu, de si 12 cole amu tiparitu! ca n'amu voitu sa ne inavutimu; ci nu mai sa acoperimu spesele, si de-aru mai remanea bani a marii bibliotec'a junimei noastra de aici.

Esperiandu inse ca ori si cate se insira in antevorbirile nostre si a altora, totusi aceste nu prea de multu se invertescu in antea, ochiloru amatoriloru de cetire, pentru acea cugetaiu de bine a-mi incheia vorbirea rugandume:

Ca cu fidelitate sa ne indreptati in tote erorele nostre, si dandu-ve opulu acesta a nostru ca unu tesauru de juventute produsu sa'lu primiti cu anima curata neatinsi de patimi,

fiindu cartea compusa in versuri si proze originale numai, ne alipindu-ne de traduceri, de si unii dintre noi s'au pregatitu. — Cartea prin Gratia divina dara se tramite si cu densa dela Colaboratorii nostrii On: Publicu cetitoriu se tramite ca unui corpu magnificentu si gratiosu multiamire, rogandu pe fie-care ca amorea aceasta cotra inmultirea luminarfi intre Romani sa o pastredie si in viitoriu, fiindu stimatori fii a Natiunei prin

Aradulu vechiu Maiu in a 30-a di 1859.

Nicolau Christianu.

Voiu sa scriu.

Mottulu: Fogj tollat, és' irj, hogyha van erőd
Haladni, merre más még nem haladt.
Petöfy.

Peanà ieu

Voiu scria:

Gândulu meu

A 'nsira

Ce-oiu face candu o nespusa bucuria me cuprinde?....

Ce-oiu face candu me afli tristu si superatu?....

Ce-oiu face candu vermele durerii imi røde anim'a?....

Spuneti-mi, sa ràbdu, sa 'nghitu, sa tacu desperatu?

Peanà ieu

Voiu scria,

De si greu

Voiu potea.

O ba! ci tonu voi da bucuriei si durerii mele,

Ca lamuritu sa cante sa 'lu auda toti,

Sa inveseleasca, si sa strebatà pon' la anim'a

Eroiloru Romani, alai Traianu nepoti.

Peanà ieu

C'a scria

Förte vreu

Marirea

Si oiù face ca cugetulu meu sà amble diosu pe pamentu,
 Apoi elu voiu tramite in fundulu marii,
 Elu voiu tramite sub pamentu 'ntunecatu, pre montî,
 Si prin codrii, natur'a s' o pôtà marii. prin vai,

Peanà ieu
 Voiu scria,
 De si greu
 Gloria.

Apoi de'i voiu dîce: „dute 'n sus“ pon' la stele s'o sui,
 S'o sui la sóre, s'o sui la lunà,
 S'o sui sà glorifichéze faptele Dîeului nostu
 De a carui lucruri lumea se minunà.

Peanà ieu
 C'a scria
 Fôrte vreu
 Ideia.

Deacà inse prin tóta lumea a amblatu cogetulu meu;
 Atunci isi va crea siesi alta lume
 Isi va crea lui Elisu, îsi va crea locuri pompóse
 Si - acolo o ambla, acolo s' o duce.

Peanà ieu
 Voiu scria:
 Gândulu meu
 A 'nsira.

Dup' aceia deminétî'a in dî'ori, ér' séra prin zefiru
 Va veni 'ndaraptu, pe fatî'a pamentului,
 Apoi elu voiu întreba pre unde-o amblatu, si ce-o
 vedîutu?

Si-i voiu scria tótà calatori'a lui.

Emericu Basiliu Stanescu.

Caiu Muciu Scevola.

— Balada. —

Cetatîenii Romei stau in desperare
 Cà ne 'nvinsulu svicolu nu-'i in departare.

Pre care Porsena cu Tarquinu adunà,
 Ca prin trensulu Roma in veci sà apunà.

Dusman'a taberà ne opritu petrunde,
 Pune ce sosesc la Tiber la punte.

Inse preste punte Porsena nu trece;
 Unu voinicu in cale-'i stà cu sange rece.

Coclesu cu mii sînguru se luptà in frunte,
 Sînguru omorindu mii cu manile crunte.

Scutulu tîne 'n sting'á cu drépt'a dimicà,
 Pon' d'in punte propt'a depre urmà picà.

Scopulu lui Porsena se nimici fôrte:
 Ca Roma tiranulu jugu alui sà pórtè.

Porsena cetatea cu lagàru incînge
 Vedîendu cà prin arme nu o póte 'nvinge.

Lagàrulu in giurulu Romei neclatitu stà;
 In l'ontru viatîa-'i d'in di'n dî mai trista.

Dar Caiu Muciu de genu nobilu, maretîu
 Vedîendu inimicii in giuru longà parétî.

Ca să nu sufere elu si-ai sei ocară,
Jurându grea isbenda la Senatu se cară;

Scopulu să - 'si arate că 'n altu modu l'aru prinde,
Ca pre unulu, care vre patri'a - asi vinde.

„Parintî! — sună Caiu — mi - am propusu in minte
Să mergu pon' la Rege in false vestminte;

Cà-mi arde sufletulu nu Roma să vindà;
Ci-mi arde, să facà sangioasa isbenda.

Romanului s'au datu multu mai buna sôrte
De-càtu a crudului strainu jugu să pôrte.“

Se 'nvoescu parintîi. — Caiu cu iutîme
Trecandu *) se veresce prin dèsa multîme.

Caiu abde - adjunse in apropiere,
Palosiulu petrunde ... Porsena nu pere!...

Temendu se - a 'ntrebà care - ar' fi regele,
Ornatului scriba îi versà sangele.

Porsena regele se 'nfricosià fôrte,
Sciindu că lui a fostu tîntatà - a'sta môrte.

Spre - a ucigasiului ardere s' aruncà
Mare vrafu de lemne d'in a lui porunca.

Inse mai nainte la sîne-lu demandà;
Spre care privindu cu ochi plini de isbenda.

*) Adecà: preste Tiber.

Ilu intrebà cine-'i? care - asia respunde
Càtu cu - asia 'ndresnela pre totî îi petrunde:

„Caiu Muciu, de natiune romana,
Care 'ntei luaiu in contra-'tî pal'a 'n mana;

Dar' nu socotiiu că cutremuru de peritu,
Ci-mi pare reu pal'a că nu te-a nimeritu;

Dar' d'in cei trei sute va succedà dóra
Unuia pre tine ca să te omóra.

Carii toti juràramu patri'a - a ne scôte
De sub jugulu, care tu - o sîlesci să pôrte.“

„Ducetî - ilu spre môrte! că dreptatea cere,
Precum a semenatu asia să sécera!“

„Eu bucurosu suferu a mortîi amaru chinu;
Dar' tiranului teu jugu nu voiu să me 'nchinu“.

Si drépt'a 'n focu tîenendu a Regelui fire
Crudela, - asi - o moie spre compatimire;

Càtu cu blande vorbe libertate-'i strigà.
Eroului, care - a fostu de viu să se frigà.

Inblanditul Rege amicu bunu se face
Romei, punendu cu ea tînetóre pace.

U patria, 'n carea asia eroi traescu, —
Nu-'si va pleca capulu in jugulu tiranescu.

Lui Caiu Muciu longà alu seu nume
Se dà spre onóre „Scevola“ connume.

Care voiniceste ardiendu-'si u' mana
A eliberatu pre natiunea romana!

Joanne Goldisiu.

Asia'i zeu acea!

Jacém si eu in léganu baétu nevinovatu,
Candu Ursitórele'n cas'a mea a intratu,
Pentru ca unuia baétu de curendu nascutu,
Sà'i deie viitoriu, seu vietiei produptu.
D'in ursíta fu cërta pentr'alu meu viitoriu,
Una dîcea sà traiescu, alta ca sà moru;
Afirmandu de u'data, cért'a o gatara
Apoi cotrà divinulu monte plecara.
S'atunci pe calea datei proceseiu cu voe,
Precum 'mi ursise fetele lui Joe.
Asia'n tempulu prunciei traiem totu fericitu,
Ne cunoscandu eu lumea, ne avendu urîtu;
Jocam pe córda datei plinu de bucurie,
Ca paserea pe crénga, melulu pre campie,
Cogetam arare la anii mei viitori,
'Mi 'ntipuem girlande de laur si de flori,
'Mi pareo cà e pamentulu nostru totu unu raiu,
Plinu de desfatare si for'de neci unu reu traiu;
Inse adjungandu etatea a fire barbatu,
Vediui cà fantasme false m'a insielatu,
Cà aici neci unu bine, neci, u' desfatare,
Neci u' bucurie fie catu de mare,
Nu e fora fine, tempulu tóte le duce
La sórtea tirana, te dà sà te-apuce.

Viitoriulu vietîi e negru invelitu,
Norocirea si bunulu sórtea l'a rapitu.
Anii mei'su de grosaví'a crudului tiranu,
Ca naea pe apà pe negrulu Oceanu.
Candu privesci cu dulce pe amiculu celu fidelu,
Tî-'lu rapesce mórtea si esci lipsitu de elu!
Am vediutu femeia credintîa jurandu
Amatului seu pone la alu ei mormentu;
Elu ero dîcea: Asia-'i sincer' amant'a mea,
Viatîa mea tóta tîe tî-o voiu sacra.....
Dîle nu trecu multe pon' béta moritóre
Stá ingenunchiatà la mortu la pecióre
Rugandu cu'nfiore pe Dîeulu celu mare
Te'ndura spre mortulu si-'i dà ertare, —
Cà aici in tîerinà este elu astupatu,
Pe care eu candva ferbinte l'am amatu.
Asia'i zeu acea a lumii desfatare,
Finea si-o are plina de intristare!
Asia este acea, noi suntem moritori,
Si numai mormentulu e patu fora sudori,
Acolo nu stebatu ori ce grele neplaceri,
Acolo scutintî'a de rele nu o ceri.
Salutare pamentule! locu de mângaiatu,
Tu in sinu'tî sà'mi tîi cadavrulu incuiatu!!
Sînu lu teu celu rece, multele oseminte,
D'in totî muritorii candva va inghite.

Nicolau Christianu.

P o e t u l u.

Unde? — unde vrei oh fiulu meu celu dulce!
 In etatea tua cea neversnica?
 Siedî — te rogu cu Domnedîeu nu te duce;
 Că 'ndapartarea 'tî va fi vecinica.

O! siedî — că calea vietîi e spinósa,
 Carea tu dóra cu flori o visezi,
 Pe acea rara-i fapt'a gloriósa; —
 Deci te rogu cu manile pe peptu siedî!

Scii tu ce e lumea? — lumea e Labirintu, —
 In ea de nu te vei porta bene:
 Mai de graba sînguru îti potî afla mormentu. —
 Te rogu, siedî! — lumea nu'i pentru tene.

Dar' cum si potî lasá pe mam'a tua dulce
 Acu fora de tóta sprigió'n'a,
 Carea tîe îti sciea povesti multe,
 Candu erai micu, scii candu vinea érna.

Oh ér' te rogu de numai, catva me liubesci:
 Remani nu me lasá 'nsîngurata;
 Ér tu prin lume si tierra sà retacesci! —

— — — — — Oh predulce mam'a mea:
 Te voiu lasa cu anim'a franta,
 Caci boldulu, care 'nflacareaza semtîrea,
 Imi demanda - u datorintîa santa.

Eu acum me ducu a me perfecta 'n lume, —
 A pricepe vaitulu filomelei, —
 Sà audu sioptulu zefiriloru ce spune, —
 Si sà invetîu plansulu turturelei.

Me ducu preste codrii verdi cu paseri multe,
 Si cu isvóre, ca si cristalulu
 Carii pon' la nuori redica aloru fronte
 Aretandu că d'in - colo 'i Parnasulu. —

Si - atunci me suiu p' aripile zefirului,
 Ca sà sboru cu elu susu, si totu mai susu,
 Tocmai pone la venetîa ceriului,
 Unde maestosu se carà Phoebus.

Cu elu vreau sà ocolesu totu universulu
 Sà vedu unde 'i cuibulu primaverii, —
 Sà 'mi arete loculu unde e Parnasulu, —
 Si unde este baia Vinerii.

Apoi de susu sà strebatu cu ochii 'n centrulu
 Pe longa care se 'ntórce lumea, —
 Si sà me uitu neinfioratu la punctulu,
 Ce 'mprumuta steleloru lucirea.

Elu sà îmi arete cartea secreata;
 Unde 'i scrisa sórtea omeneasca;
 Ca sà vedu ce viitoriu ne mai asceptà
 Si natiunea 'mi candu va sà 'nfloreasca.

Ér' apoi sà rumpu d'in ea foile tóte
 Sà nu remanà urmatorilu
 Foia scrisa cu litere sangerate
 Despre tiranulu viitoriu alu lor.

D' acolo strebatu cu elu in secretele
 Ce sunt ascunse acolo pre susu,
 Unde si-a inchisu Jupiter vurturele
 Si unde 'i spelunc'a lui Eolus —

Unde 'i tronulu de tresnete sprigionitu, —
 Unde 'i spelunc'a furtuneloru, —
 Unde 'i Geniulu, care tote a 'ntocmitu,
 Si - a frantu poterea vercolaciloru. —

Unde 'i Amoru celu micu cu sagét'a,
 Care u'data m' a sagetatu;
 Ca acu sà me 'ntrecu cu elu a sagetá
 La animi tenere neincetatu.

Si ca unu muritoriu mai vreu incà sà sciu
 Pone candu are lumea d' a trai,
 Candu s' oru fini chinurile omului viu,
 Si raiulu celu zeescu unde va fi.

Acu amanta mama! me ducu departe —
 Departe — dar' catu de curandu îti vinu,
 Ori si d'in carea a pamentului parte,
 Si - apoi totu cu tene voiui sà rémanu.

Si îti aducu balsamu pe anim'a franta
 Nu argentu — petre scumpe — séu auru;
 Ci cun un'a ce voru pone p' a mea fronte
 Implátita d'in frondí'a de lauru.

A'sta! mama bona, a'sta 'ti voiui aduce
 Cu a'sta 'ti voiui vindecá anim'a
 Aplecandu 'mi frontea pe alu teu peptu dulce
 Va inceta mai multu de - a suspiná! —

Georgiu Craciunescu.

Plangerea fetei.

Amblà fat'a prin gradina
 Sîngurítia sîngurea,
 Totu geleste, totu suspinà
 Vai, vai si amaru de ea, —
 Ca si u mica turturica
 Candu sotíulu o a lasatu,
 Se vaità pre creang'a mica,
 Si plange neincetatu.
 Candu plangea, candu suspiná
 Tóta florea la c r a m á.

Ah! seraci florile mele,
 Cà demultu nu ne - amu vedíutu!....
 Decandu fiorile grele
 A me surpa - au inceputu;
 Decandu ca copil'a prósta
 — Dupo amanta - alergàndu —
 Decatu vie mai multu mórtu,
 N' am nemica pe pamentu.
 Flori d'albe, flori tarcate
 Incinsa 'su de pecate.

Va veni ventulu de mórte
 Ventulu greu, necrutîatoriu,
 Resîpi va ah! pre tóte
 Seracile mele flori;....
 Dar formós'a primavéra
 — Candu natur'a invie —
 Ve radicà pre voi érò,
 Lumea ér' a vóstra e;
 Ér' deacà eu voiu peri
 Neci candu n' oiu mai in flori!

Augustu Russu.

Visulu meu.

Vragitam d'intr' unu visu unu viitoriu
 A patriei dulci mele,
 Vragitamu eu ca si unu muritoriu,
 Si - am sciutu cà 'i stà lacrimel.

Caci vedîui in atmosfera sborându
 Angeri cu flori incununatî,
 Si la peciórele loru tremurendu
 Unu diabol, strinsu legatu in lantî.

Si - unu angeru cu spad'a sangerósa
 La ceriu vedeamu a se sui;
 Dar' lun'a in anima petrinsa
 Pre pamentu a se taval.

Apoi de lacremi stórse de unu doru
 Resaritulu era 'nnecatu;
 Éro vaetulu inimiciloru
 Strebatea pone la uscatu.

Acu sórele fu mai luminosu,
 Candu preste dealuri radiele
 S' aratara, — pamentulu fu voiosu,
 Si-ah! cum zimbeau pasiunele.

Si pare cà meritele radîau
 Pentru - acele multe rebdari; —
 Par' cà angeri pe tíerra se lasau
 Si îi dedeau dulci sarutari.

Si eata me pomenescu, si visulu, —
 Si vederea nu'i negata;
 Caci tíerreniloru drepturi au invinsu
 Si sclavi'a e calcata. —

Vincentiu Grozescu.

Tenerulu desperatu.

Oh! ce trista sórte mie
 Mi s' a urdîtu d'in pruncie,
 Ca sa gemu neincetatu.
 Ce blastamu d'in stramosie!...
 Eu n'am neci u bucurie, —
 De rele sum apesatu.

Candu orcanulu s' alineazà,
 Si mai multu elu nu tîpezà,
 Firea 'mi par' cà 'mi s'a dusu;
 Caci natur'a mulcomita
 Nu 'mi dà sperarea dorita,
 Mengaiérea 'mi a apusu.

Ore unde 'i cea formósa
 Stare-a omului voiósa?
 Mi-arú placé a o rapi.
 Au se afli mortea dara, . . .
 C'a doleriloru isvóre
 S'oru alina d'a mai fi.

Eu mai multu in ast' viatía
 Nu potu ca sà semtu dulceatía;
 D'in lume sum esulatu.
 Caci amant'a mea formósa
 A'sta-dî se facu mireasa.
 Incà - o ea - unu ciocoiu bogatu!

Asia dar' for' de amóre,
 Decatu ca - u priveghitóre
 Mai bene asta-dî sà moru.
 A'stu bunu l'-am avutu in lume,
 Si acest' incà apune?!
 Numai vreu sà sciu de doru!

Georgiu Popoviciu.

Tenerulu lipsîtu de sórtea bona.

I.

D'in visulu prunciei tredîndu me
 Cu multe idei me luptam,
 De sortea mea cea fôrte misera
 In cogete m' acufundam.

Cautam giuru in giuru cu dolere
 In catu numai nu desperam,
 De a mele giurstari de totu rele
 In gandurile ce visam.

Aducandu 'mi indatà a mente,
 Ce mai aveam 'n lume placutu:
 Unu alu meu multu pretîuitu parente
 Care pre mene m'a crescutu.

Dar' insedaru cogetam la tóte
 In starea mea ce m'am aflatu
 In lumea - a'sta mai multu nu se póte
 Sà 'mi vedu parentele amatu.

II.

Mai liubém u copilitía tenera suflare,
 U flóre matinala ce crescea suridîndu,
 Ce fora sà adune 'n viatía-u sarutare
 In demineatía vietii a 'ncetatu cantandu.

* * *

Vedu cà lumea îi nestatornica
 Cui dar' m'oiu plange oh sôrte?!...
 Ursîtumu e: a vietîui 'n plaga,
 A necasi pon' la môrte.

Acuma inse sum sîlitu fôrte
 Sînguru eu tôte sà 'mi castigu
 Ca unu tenerelu lipsîtu de sôrte;
 Si sà plangu pone in sfersitu!

Nicolau Costa.

Epigramma.

Preotulu Leonatu.

Se sui pe catedra, si predicá cu - u gura,
 Poporeniloru sei Preotulu Leonatu
 Despre „stricaciós'a desfrenare 'n beutura“.
 Bene - a predicatu; — cà si elu e desfrenatu!

Emericu Basîliu Stanescu.

Indeparte te dolere.....

Indeparte te dolere,
 Si tu négra intristare, —
 Indeparte te iubire;
 Nu me frangetî asia tare!...

Poterile mele 'su slabe
 Slabe si ne'ndestulate;
 De-a rebda 'tata dolere,...
 Si 'ntristari neincetate. — —

Vreu a-mi intîarcá anim'a
 Dela veninulu celu dulce:
 Dela tene oh iubire!
 Pe carea anima 'mi sugé.

Vreu s' astingu schinteo'a mica,
 Carea in anima 'mi jace,
 Carea m' a causatu ne-odihn'a;
 De mai multu nu aflu pace!

Dulce esci tu oh Amóre!
 Candu te-aprindî intr'u anima;
 Te aratî ei ca si-u mare
 De fericiri fôrte plina.

Tu raiu pamentescu îi promitî
 De te va lasá in trensa,
 Ii redici montî de sperintîe,
 Despoiatî de tóta lips'a.

O invingi, cà si dolerea
 Póte sà fie placuta, —
 Ce o semte candu liubesce
 P' alta anima curata.

* * *

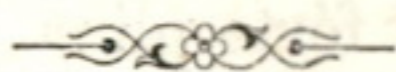
Ér' de-ai intratu in anima,
 Si schinteo'a ai aprinso;
 O rapesci de fericirea
 Dulce, carea ai promiso.

Ii lasi numai ca prin visuri
 Despre raiu inchipuire;
 Ca cu atata mai tare,
 S' o tragi in nefericire. — —

Montii cei naltii de sperintie
 Prefaci in ne'ndestulare,
 Si dolerile placute
 Er' faci sa fie amare.

Stinge te dar' tu schintea,
 Carea mi ai aprinsu dorirea;
 Si mai multu nu te aprinde,
 Ca sa nu mai semtu dorimea.

Georgiu Craciunescu.

Cotra demozell'a S. P.

Eram in u' sera,
 Intr'u di de vera
 Candu me preambam
 Printru lunca mare
 Pe malulu unei
 Ape curghetore;
 Candu in cea mai prima amore!
 Forte melanchorizam,
 Cogetu 'mi incepi sa sbore,....
 S' in tene m' amorizam.
 In amore cea mai noua!
 Ce a ca u prima roa

Pe cutarea noua frondia;
 Ce e ca u prima radia!
 Carea mai anteu o zeresce,
 Celu ce pe lume se ivesce;
 Ce e ca u prima leghenare!
 Dar tocma ca unu somnu ultimu, mare.

Necicandu nu te-am vedutu!
 Necicandu n'asiu fi credutu!
 Ca numai fam'a tua buna
 Sa 'mi pota anim'a oruda
 Impunge, ca u sageta,
 Sa nu mai pota avea pace;
 Sa me prefaca 'n vagabundu,

Cogetele-mi dela tene
 Intorsusau er' la mene
 Si te-au inchipuitu in antea mea,
 Carea tare'mi atitia amore. —
 Necicandu n'asiu fi credutu!
 De nu asiu fi vedutu:
 Ca si cogetu 'i in stare
 A sterni 'n mene amore.

Cogetele
 M' apasara
 In somnu dulce,
 'ntr'acea sera;
 Candu stelutiele si galvid'a luna
 Imprumutau luncii alba luminare;
 Candu turturele le preste poiana
 Sborandu dedeu unei altei sarutare;

Candu riulu cristalu curgea armoniosu;
Candu zefirii siopteau unu siueru placutu;
Candu paserile cantau melodiosu
Spre gloria Parentelui ce le-a facutu.

In visulu meu te-am vedutu:
Cum longa mene-ai fi sediutu;
Dar' ah! cà pompósa mai erai!.....
Cogetam cà esci fiintia d'in raiu:
Ochii negricei
Ca la porumbei
Fati'a alba,
In trupu nalta,
Er' acea guritia!
Ca si-u garofitia,
Pirulu negru tocmai ca la corbu;
Cu aceste me facusi tie robu!....
Si seriu la aceasta formsetia mare
Cogetandu cà dóre te ivisi;
Dar' ah! visule.... ce nu te-ai infiintiatu?
Si tu cu visulu cum de perisi?!.....

Necicandu nu te-am vedutu;
Dar sclavu tie-am cadutu.
La tene 'mi sbóra firea,
Dar incà de te-asiau vedea?!.....

Emericu Basiliu Stanescu.

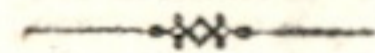
Despartire.

Remài cu Domnedieu! parte romantica,
Viola, voiósa, mie multu placuta;
Remài cu Domedieu! tu monte, si lunca: —
Multiamita vóa, mare multiamita
Pentru ospetarea vóstra cu recóre
Cu siedutulu móle, si cu flori pompóse.
Dela voi me 'ndepartu ape curghetóre! —
Fontane de monte! gradine formóse!

Adio! voa Muse, — adio! amicule; —
Remài cu dorulu meu, remài sanitósa
Dulcea mea aleasa!... Curgu-mi lacrimela,
Candu cogetu la tene: cum sà fii voiósa?
Candu tî se departe in eternitate
Partea cea mai scunpa alu animii tuale
Cu lacrimi doióse in strainatate.
Cu anim'a franta me pornescu pe cale!

Spre-aducerea-a mente dau'ti u' cununa
De zale, de misotu, si de lacrimióra. —
Vedu cà 'mi invideaza sórtea mea tirana,
Si Parcele crunte firu'mi putinara. —
Nu me ducu ca lun'a, ca er' sà me 'ntorcu,
Nu ca si sórele apunu sà resaru;
Cime ducu ca nuorulu celu greu, sà me storcu.
Adio! mundra flóra. Drumulu mi 'i amaru! —

Michael Sierbanu.

S u m s e t o s u .

Sum setosu, si peptu 'mi arde
 Dupo vinu 'mbatatoriu,
 Care cu voi d'in 'mpreuna
 L'am beutu de multe ori.

Dupo vinulu celu infocatu
 'mi bate peptulu ne 'ncetatu,
 Care mie in bataie
 Anima m' a infocatu.

Care vinu eu candu l'am beutu
 Strigam cu tonu innaltiatu:
 Betî! cu mene d'in 'mpreuna;
 Cà Romanu 'i desceptatu.

S' au pomenitu stramosii nosti!*)
 D'in mormentulu recurosu,
 Carii pon' acum au dormitu
 Afundatî in mormentu diosu.

Betî! pone ce 'tî vietîui
 Vinulu bunu voi ne 'ncetatu;
 Cà Stramosii nosti de demultu
 Vinu tare l' au amatu.

Betî! totî carii suntetî Romani
 D'in 'mpreuna cu mene; —
 Pentru naționalitate
 Pone traimu in lume.

*) se 'ntielegu spiritele lor.

* * *
 Sum setosu, si peptu 'mi arde
 Dupo vinu 'mbatatoriu,
 Care cu voi d'in 'mpreuna
 L'am beutu de multe ori.

Paulu Draga.

Plansulu fetei.

In acestu inaltu tiernore
 Voiu să 'mi cautu unu asîlu dulce,
 Voiu să moru trupesce - aice, *)
 Si voiu să'mi ponu a mea cruce
 In margine la Dunare.

Cà pre fidelulu meu amatu
 Carele multu me pretiuea
 Ilu si innecà Dunàrea,
 Juniei lui posa finea, —
 Si aici elu e ingropatu.

Nu criptele să'mi consume
 Trist'a'mi fatia vestedîta,
 Neci viol'a cultivita
 S'ami órne frontea palita; —
 Ci a apei crude spume.

*) Proviñtialismu in locu de: aicea.

Cà formosielulu puisioru,
Ce nutrea bona speranția,
De a 'si revedea patri'a,
Si valid'a mea viația,
Nu vine seraculu fetioru.

Oh! nu, nu, — orfanulu june
Nu mai vine neci u'data,
Nu mai vede-a lui amata,
Neci patri'a cea oftata; —
Romanasiulu nu mai vine.

Budițiile lui romane
Nu me cheama la ferésta,
Nu 'mi dîcu „ascépta, astépta
Oh! fitorea-mi nevésta; —
Cà esci a mea adî séu mane,”

Nu mai audîiu u' doina,
U' eroica armonie
D'in vestita Romanie,
Cantare dela armie, —
De candu remasaiu orfana.

Asia dar'acum voi tîermori!
Neî astupatî ca pre Romani!
Innecandu a nostre patimi
Sà nu fimu de crudîi tirani
Ambii macellatî in siesuri.

N..... Ch. anu.

Mam'a lui Stefanu celu Mare.

— chipu istoricu. —

I.

„De ce esci trista, superata?
Ca paserea de sotîu lasata...
De ce fatî'a tua rumena
Acum de plansu șe 'ntuneca?
De ce ochii 'tî ca doue stele
Ii inghenfà-acum lacrimelè?
De ce totu suspini si te vaetî?
Cu plansulu mare numai incetî' . . .
„Ah! mama anim'a me dóre,
Totu trupulu mi inversiunatu,
Decandu sotîu 'mi s'a indepartatu
Decandu s'a dusu in batalie
— Pornindu ca vulturulu sumetîu —
N' am neci u' tîr de bucurie,
Nu sciu de a lumii dulcetîu,
Ah! anim'a mi se 'npresorà,
Me temu in lupta sà nu mórà!“
„O fica 'nsedar temetóre!
De Stefanu nu te 'ngrijá, —
Erou ca elu nu e sub sóre,
Totu a lui a fostu glori'a.
Acusi vei audîi sonulu lui
A pororea 'nvingatoriului.
Audî tu fica! elu e fiulu meu,
Pe care 'lu liubescu ca pe Domnedîeu;
Dar de nu s'a 'ntórce ca invingatoriu,
De n' a fi 'n batae, si nu triumfatoriu,
Nu ilu voiu conósce, nu de fiulu meu,
Juru pe sant'a cruce, juru pe Domnedîeu!“

II.

„Cine bate-asia feréstr'a
In nópte grea, ca aceasta?
Candu si sórele s' ascunde
De-asia elemente crunte.“

„Fiulu teu e scumpa mama
Nenorocosu d' a'sta data,
Ah! sà 'tî spunu mi si rusine:
M'oru batutu Turcii pre mine!

Oh! lasa me mama 'n casa
Cà sufletulu stà sà 'mi iasa;
Am u rana nelegata
Lasà me in casa-u' data!“

„Ah! nu credu, nu pociu a crede
Fiulu meu nu póte perde;
Baetulu meu totu invinge
Pe Turci totu deuna frange.

Nu esci tu Stefanu celu Mare;—
Cà elu frica neci candu n' are,—
Nu te pociu lasá in casa
Macaru sufletulu sà 'tî iasa!

Du te éro 'n batalie!
Si te 'ntórce cu glorie,
Te-oiu conósce de fiu éro
Si vei domni preste tíerra'

Augustu Russu.

Eu ca poetu.

Pe campi'a verde me duseiu afora,
Sà cantu pe lira suav'a primavéra,
Sà cantu invierea naturii formóse,
Codrii, si luncele, florile pompóse.

Darà cu rusine me 'ntorseiu a casa
Cà ciocarli'a susu ce-acolo remasa
Cu multu mai formosu a cantatu primavér'a,
Florile, luncele, si tóta natur'a!

Emericu Basíliu Stanescu.

Epigramma.

Seclulu alu XIX^{ea}.

Sciintíele d'in seclulu acesta cum n' au innaintatu?
Cum nu 'su ómenii mai invetiátî? —
Candu acum incà si femeile — nu ca mai de demultu —
In pictura intrecu pre barbatî!

E. B. Stanescu.

Pecurariulu si amant'a.

P e c u r a r i u l u .

Lun'a in infocare'si stá pe orizontu
In medilocu, radîndu-ne*) nóa pre pamentu;
Candu potintele Pan îsi cheáma soldatîi
Cu fluerile, ca sà incante montîi. —

*) adeca: arucandu-ne radie pre pamentu.

Apunendu lun'a de pe-orisontu si nuorii,
 Se ivira'ndata cu lumina d'iorii,
 Pastoriulu luandu formos'arfa tonanta,
 Esindu otarulu, amantei suale cantá:
 „Suflet'a mea Dîeulu c'aurora sosese,
 Si vîrfulu montelui acum'se albesce.
 Tu remani la pólele acestui monte,
 Pon' séra Dîeii éro n'o va tramite!
 Fii astemperata'n virtutea-tî romana!
 Tu esci fi'a dîlei si a ei cununa.
 Timpurile ne suridu eternitate,
 Candu fluer'a mea resona dedeparte!

A m a n t ' a .

Resone-ne flueric'a fericire,
 Si degetele ne batà intalnire!
 Laut'a faca ca oile sà consume
 Mancarea verde ce'i formosa in lume! —
 Resone-tî in campie bonuri si virtutî,
 Faca ea ca noi ambii sà fimu fericitî!
 Timpuriloru tonulu arfei profitedie,
 Ca viatî'a'n bonuri sà ne-o indîestredie!
 Alegeri sante a Domnitoriloru nostrii
 Fie aperate de ai lumii monstree,
 Carii legamintele maretîului Pan
 Le absorbe ca unulu crudu tiranu.
 Pon' semtu baterea caldului sange'n tine
 Sperediù cà dîlele 'mi voru fi totu senine!!

P e c u r a r i u l u .

Caldu-tî peptu, ce sînu lu îmi atinge de multu
 Acum ilu redicà, — debue sà me ducu,
 Nu am timpù ca a animi-tî credinciose
 Dulci cuvinte bone, ce sunt amoróse,

Sà le ascultu, de amari suspinuri line
 Ce'mi dederà semtîurile nefine;
 Caci Dîeii carii sosîra nu me lasa,
 Ca eu sà mai remanu la tine a casa
 Deci me voiu duce - acum' in campii cei formosi
 A colo voiu canta ochii tei amorosi,
 Si 'ntorcandu-me prin vaile recuróse
 'Tî voiu fluerá anim'a amorósa. —

A m a n t ' a .

Mergi dar'! si pasce blandele animale!
 Intru u' amóre prin acea vale:
 Unde Titirii vechi cu tonuri sublime
 Mareau Dîetatîle in inaltîme;!
 Fluera-tî resone peste totu pamentulu
 Si tonulu teu petrunda totu orisontulu!
 Sà ai virtute in intreprinderi bone,
 Ca'ntre Titirii *) sà fie alu teu nome.
 Resone-tî fluer'a ca tonulu lui Orfeu
 La totî spre glorificarea lui Dumnedîeu!
 Apoi séra te re'ntorce spre otare
 Ca sa petreci aici nopte'a cea amara!!!
 N..... Ch.....anu.

C o t r a C

Tristà mi-a fostu mundra despartîrea, —
 Dar' oh! candu culmii te ascunserà,
 Te prefacura in suvenire, —
 Dolerile de totu me'nvinsèrà.

*) de Virgilu memoratî,

Ca po'ne in giurulu teu me semtîam,
De a lumii sgómóte n'am gánditu;
Cà amórea tua fu 'nvingatóre,
Si-avut'a dolere de ea 'a peritu.

Tóte le - am uitatu, numai cu tine
Mi facém formóse inchipuiri,
Cà graiu-tî éra u' vindecare,
Oh! pre a mele triste souveniri, —

Cotu éram de fericitu cu tine,
Candu vorbém cu nevinovatîe! —
Catu si lun'a d'a nóstrà placere,
Radià 'n drumulu seu cu bucurie. —

Dar' acum me róde u' dolere,
Care numai tu o scii vindeca, —
Acela balsamu pr' a tua guritîa
Resare, pr' a tua gurà mundr'a mea. —

Asceptu ór'a sà te vedu pre tine
Sà'm descoperu dorulu amorului,
Sà'tî povestescu cà de cate ori te-am
Visatu plangandu de gelea amantului.

Tî-'oiu spune: cà mundra fór' de tine
Mi amaru a vietîi Labirintu;
For'de tine mai voiescu a mori
Mai voiescu a nu mai fi pre pamentu.

Cà insedaru inpupesce florea
Candu n'are nutrimentu sà'nfloreasca,
Sà palesce, sà culca pre pamentu,
For' de sperintîa ca sà mai crésca.

Asia si eu for'de amorea tua
Me uscu c'u' gelósa vestedîre,
Dar' de ce sà si traiescu pre lume
Candu te am numai in suvenire!?!....

Vincentiu Grozescu.

Incuragiere spre invatîarea scientie- loru folosítóre si a linbei materne.

In distichóne. (In hexametre si pentametre.)

D'in teneretîe invatîa sciintîe, ca in viatîa-tî
S'aibi bucurie tu, fructe-a culege d'in ea;
Linb'a tî invatîa curatu a vorbi a serie catu se póte;
Caci ca Romanu voesci pane'a'tî afla dupo ea,
Dar'daca si alta cariere de traiu vei alege
Esci blastematu, apostatu, linb'a de tu tî-o uresci
Aibi tu sperantîa ca c'unu vütoriu romanimeii suride
Cum pe la noi cam vedemu, si'n Principatele vechi
Si precum altîi 'si invatîa-a sua linba, numai Romanulu
Sînguru sà nu'i dee pretîu? Crima ce mare ar fi!
Cauta poporulu de diosu cum ilu se lipesce de linba-si
Si numai tu ca 'nvatîatu — alta liubindu — s'o delasi?!...
Nu vedî cum neci popóre barbare nu'si lasa-a sua linba
Datina inca tînendu ce-au ereditu dela mosi!
Cauta si la altu soiu d'animale cum numai in cercu-si
Amblà, si ér' se astrengu, trebi la olalta facandu,
Care comune fiindu totu-deuna se-opunu la nepreteni,
Bunulu comunu aperandu batu-se si dupo elu,
Nu se defaima neci nu se strica unulu pre altulu
Dar'neci rusine nu 'si facu, ciór'a nu'si spurc'alu ei cuibu.

D^{or} Atanasiu Siandoru.

Cotra mum'amea.

— emulare cu Joanne Goldisiu. —

Siedém intr'u séra, me uitam la stele
Cum dîerescu lumii luminos!
Ascultam cum cantá doue filomele
Cu tonulu loru placutu, doiosu.

Me uitam la arbori, la a loru formseatîa,
Si la azurulu ceriului, —
Me inbucuram de-a lunii alba fatîa,
Si de curgerea riului.

Zimbém spre nuorutîi, carii se jocara
Pre acestu ceriu nemarginitu
Si eu me desfatam aice-afora
Cá me semtîamu dreptu fericitu!

Vedîendu, cà cum fuge nuorulu micu in mare,
Si siede-a colo gratîosu; —
In a maicii póla cu u' desfatate
Fugém si eu asia voiosu.

* * *

Deminétîa d'in ceriu se facu-unu negramentu, —
Totu durdurá, si fulgerá, —
Plo'a facú u' mare pre acestu pamentu;
Bucuria nu mai era.....

Sórele inca se infiorase de
U' asia furiositate, —
Si fugé cu manie si se ascundé
Pri'n locuri intunecate.

Se tîpau nuorii unii pre altîi 'ntruna —
Tristu, ca furtun'a-asia-i menà;
Si eu me tîpaiu, ca'mi fusa morta-mum'a!!.....
Si 'i strensaiu recit'a màna.

Tîpatu-mam si eu tristu pe ea cà hasardulu
Asia de tare m'a mustratu
Si precum nuorii negrii roau d'in inaltulu
Ceriu; asia ochii m'au roatu

Cam nu? candu 'eri fuseiu in adeveru fericitu,
Ca tempulu de-atunci amenosu; —
Si adî sum cu-adeveru celu mai nefericitu!..
Ca tempulu a'stu de-adî uriciosu!

* * *

O scumpa muma! nu lasá pe fiulu teu
Nu asia 'n lume retacitu;...
Ca neci nu l'ai asiedîatu tu in Domnedîeu,
Si-asia 'i celu mai nefericitu!

Nu vedî cum durduescu nuorii asupra mea?
Catu eu nu mai potu de frica; —
Nu vedî cum me fragela de tare sórtea?
Oh! sermana fiintîa mica!....

Vedî vicolulu cum frange tener'a flóre
Daca n'o aperà nime.....
O! apera-me tu muma liubitóre
C'asia m'a frange pre mine!

Vedî daca róa se scobóra pe flóre
Pre-a'sta fericitu-o face

Dar vine 'nvidiós'a radia de sóre,
Ró'a 'n nemicu se preface*)...

Róa esci tu, ... si eu flórea matinala
Ce totu nutrându me fericeai
Dar'veni 'nvidiós'a mórte amara
De te duse de-aici in raiu.

Ce'i adjunge acum flórei**) riulu cristalu?.....
Ce miliardulu stéleloru?....
Ce cantulu paseriloru?... tóte 'su insedaru
Insedaru formsetíele loru.

Cà de 'i-a peritu, si in veci ii lipsesce
Ró'a cruda nutritóre,
Care a una numai pe ea-o fericesce
Piar' atunci si mic'a flóre!!.....

Emericu Basiliu Stanescu.

Orfanulu cotra mum'a sua.

— Emulare cu E. B. Stanescu. —

Retrasu-si-a Phoebus
Radíele d'in urma
Natur'a-atipesce
Vr' unu sgomotu n'o urma.

Totî fii naturei
Dormu in alinare,

*) Séu : Ró'a pre ea morta jace!...

**) Prunculu se pricepe pre sene.

Dar fiulu orfanu neci-
Catu odihna n'are! —

In adenculu noptii
Candu neci unu sgomotu nu'i,
Candu e totu omulu in
Bratíele somnului.

Imi fulgera peptulu unu
Glasu d'intra morminte
Suspínu sfasietoriu,
Si triste cuvinte:

* * *

Oh maic'a mea dulce!
Unde me voi duce?
Ca 'n lume pre nime
N'am fora de tine...?!
Sub parentescu'ti scutu
Necasu n'am conosciutu:
Traeam fora truda,
Ca u' flóre cruda:
Lumea 'mi era unu raiu
Pone ce tu erai
N'am visatu c'oiu sà picu
In necasn àstu cumplitu,
In orfan'a stare
Plina de 'ntristare...!
Pe umeri'mi tóte
Relele stau glóte:
N'am neci u' sperantía
Mai mult in viatía;
Ce sortea 'mi deduse
Cu tine apusa
In a'st mormentu, unde
Plansu-mi nu patrunde!...

* * *

Fericitu eram in brațiele tuale
 Ne atinsu de ventulu sortii fatale; —
 Candu eram in brațiele tuale mama,
 Imi pareă că lumea 'ntrăga me ama!...
 Si acum plecu p'a lacremeloru vale!
 Povățuitu de sfaturile tuale,
 Care tu mi le ponei pe anima
 Candu presimțiai viaț'a că tî s' alinà; —
 Strictu le voiu urma, ca trupului umbr'a,
 P'a lacremiloru vale-ori unde-'oiu umbla... —
 De a dîmbitu sôrtea cotra mine canduva,
 Cu atata-mi mai maresce-acum osend'a. —
 Nu voiu avea de mangaire altu momentu,
 De cotu candu voiu veni la alu teu mormentu,
 Voiu ud' aste tenere floricele
 Zelosu cu rao'a lacremiloru mele. —

Joanne Goldisiu.

Cotra M

Unde tî-ai mutatu Tu tronulu?
 Regin'a animii mele!
 Unde m'ai rapitu sufletulu?
 Lasandû-mi trupulu in gele!

Te-ai dusu, te-ai dusu cam departe,
 Sub u' culma parasîta, —

Unde Amor nu strebate
 Cu sagêt'a cea vragita.

Unde filomel'a canta:
 Melodia angeleasca,
 In aurora 'cea presanta,
 Ca d'in somnu să te tredîasca. —

Unde umerii montîloru
 Indîestrati cu érba verde,
 I ascundu in pól'a nuoriloru
 Cu fulgêru să se desmérde.

* * *

Dar' ori unde Tu te-ai ascunsu,
 Geniulu meu te gasesce,
 Care for' de Tine 'i patrunsu.
 Si ca flórea vestediesce!

Elu la Tine va să sbóre,
 Lipindu-se pe peptulu teu,
 Sá-iî sîopteasca ce me dóre!
 Sá-tî sîopteasca oftulu meu!

Si furandu u' sarutare
 Dupo budîutiele tuale
 In dereptu să 'ntórce eara *)
 Ca sălu pona p'ale mele!

Georgiu Craciunescu.

*) In locu de éro, ce numai pentru cadentia s' a scrisu asia.

Oftulu meu.

— Demoazellei S P —

Asiu ofta amanta, să'ti fiu cautatóre,
Ca să te uitî totu pre mene;
Sà me vedî cum sum de curatu la anima,
Ce me frage cotra tene.

Asiu ofta amanta, ca să tî fiu buchetulu
De-pe alabastrulu teu sînu,
Sà potu pororea pe elu jacea, 'n raiu sa fiu,
De tene draga să me tînu.

Asiu ofta amanta, ca să-tî fiu armill'a
De-pe angelésca'tî mana;
Ca totu eu să tî-o tînu, să nu fii altuía,
Ci-amea, — ah! suava dîna.

Asiu ofta amanta, să-tî fiu gratîós'a
Fóre d'in feréstr'a verde;
Ca in locu de flóre, anim'a mea să-mi udî,
Ce d'alu teu dragu se topeste.

Sí de s'ar impleni vr'unu oftu din aceste
Dupo ce-ar fi'nvrednicitu,
De cerérea'mi drépta ar fi să se-asculte;
Cine ar fi mai fericitu?! —

Emericu Basîliu Stanescu.

Calatoriulu pre mare.

Lin'a tacere in mediulu noptii era,
Si tóta natur'a in somnu adormitandu;
Éro pe ceriulu venetu paru cà 'mi suridea
Lun'a cu gratîi ca u' regina dîarindu.

Candu aerulu celu dulce trageam in mene,
Pe valurile marii voiosu navigam
Placeam pe unde să sboru cu a mea mente,
Ma de tristele dîle neci càtu nu gandeam.

La-acea óra, candu cogetu 'mi era desceptu
Mi pareo cà audu filomela cantandu;
Ca candu mi ar vesti sórtea ce-o asi avé s' asceptu
In tacerea noptîi pe mare navigandu.

Cogetam in mene: — ce póte fi Dómne!
Ce îmi canta filomel'a asia doiosu?...
In tristarea-adenca sufletu 'mi petrunde....
Séu e Nimfa de mare cu versu omenosu?...

Aruncaiu privirile spre 'ntins'a mare,
Si eata unu vicolu grósnicu se invombá!...
Corabi'a de ventu stremtorita tare
In latulu oceanu numai potea navigá.

In asia trista stare ce am fostu adjunsu,
Anghir'a o aruncaiu pe fundulu marii;
Si stateam fórte uimitu de ganduri confusu,
Si gandeam la dîlele nefericirii.

Ceriulu de negura fôrte se 'ntunecá;
 Ér' radîa lunei pe orizonu s'a urcatu.
 Ci sperantîa in mene mai multu nu era:
 Ca de periclulu vietii sà fiu scapatu.

Imi redicaiu frontea cotra ceriu desperatu....
 Lacrimi d'in ochi îmi cargeau pe fatîa....
 Strigaiu oh tu Creatoriule induratu!
 Mai scôte me d'in periclu la viatîa.

Sà 'mi vedu scumpa 'mi muma, si parentele meu,
 Cum si-a mea dulce patria dorita.
 Sà 'mi vedu fii, si sotî'a 'mi ce-o dorescu eu
 Cu peptu suspinatoriu, cu anima trista.

Oh! vai! dîne ce destinatî omenirii,
 De ce asia triste dîle mi-atî fostu ursîtu?
 Ca aicea viatî'a 'mi in valulu marii
 Sà 'si afle infioratoriulu seu mormentu.

Amaru! de acela, ce tierr'a îsi lasa,
 Si merge departe in strainetate;
 In pamentu strainu cu anima doiósa, —
 De lumea formósa vai! cum se desparte.

Astufeliu cu doleri, cautam in giuru de mene:
 Dela cine voiu sà mai capatu ajutoriu?!
 Potu mai avea dîle, 'mi pote fi 'ncà bene?
 Séu in a'sta tempestate cumplitu sà moru?

Ceriulu audîea numai a mea dolere;
 — Cà sântu 'mi va face si mie dreptate, —
 Era martoru la a mele chinuri grele;
 Caci debuea sà moru in strainetate.

In gandurile fatale ce me luptam,
 Eata vedîui lumina zerindu departe:
 Luceaferulu deminetîi celu asceptam,
 Carea luminà noptea de dî desparte.

Marea, carea de ventu era turburata
 Incetà a 'si mai retîné acelu viscolu,
 Si spaim'a mortii ce 'mi era necurmata
 Trecú precum trece unu fulgeru printr'unu nuoru.

Dup' atatea chinuri pre mare navigandu
 Adjunsaiu earasi bucuri'a dorita:
 Parentîi, famili'a la peptu 'mi strigandu,
 Si sà moru in patri'a dulce liubita;

Sà vedu alu meu léganu, si vatr'a strabuna....
 A colo 'i aurita dî'u'a, si nóptea,
 A colo 'i viatî'a placuta si buna,
 Legile patriei, si sotîetatea!

Nicolau Costa.

Morbulu meu.

Peptu-mi bate, si me dóre,
 Nu-lu mai potu eu vindecá;
 Morbu-i mare, — e amóre,
 Si me face-a me uscá!

Ah! de-ar fi de n'asi mai fl,
Sà nu potu atat' semtî!

Ce sà facu ca sà s' aline?
Cà me dóre fórte greu;
E natîune, pentru tine,
Cà tu tragi atat' la reu, —
Si-tî e gróza a trai,
Ca si mie a mori!

Óre fi va-u' dî vr' u'data,
Ca sà dîci, cà ai scapatu?!...
Mie-u' sépa si lopata
Relele mi le-au surpatu, —
Dara tu vei suferi,
Seculi multî ai de-a trai!

In viétîa, — suferintî'a
Dîlele tî le - a negritu;
Si sperantî'a, si credintî'a,
Fórte raru te-au incaldîtu; —
Óre totu asia va fi
Pone candu, vei mai trai?!

Unde 'i diu'a? candu u'data
Ai invinsu si-ai triumfatu!
Te mirá in lumea lata
Cum de tare te-ai naltîatu!
Unde-i diu'a?... de-ar veni,
Pone dóra, n-oiu mori!...

Intr' unu cogetu, si-u' semtîre,
De-ai trai cu fiii tei, —
Ai scapatu de suferire,
Si-ai invinsu pe totî 'cei rei, —

Lumea-atunci ér' te-ar mari,
Morbulu meu, credî, s' ar sterpi!

Atanasiu Marianu Marienescu.

Pecurariulu.

Mei Giorgitîe pecurare!
Unde grabesci asia tare?
Oile 'tî sunt resfirate,
Turm'a 'i dusa diumetate.

De ce lasi fagulu umbrosu,
Si nu 'mi flueri amorosu?
Cà padurea 'i inverdîta
Si poian'a inflorita.

Numai am eu grige frate
Neci de turma, neci de alte;
Ci me ducu la nunta 'n satu,
Mundr'a mi s'a maritatu....

Décà la nunta-ai plecatu
Ce esci asia superatu?
Ce 'tî e fatî'a 'ntunecata
Ca si nóptea innorata?

Cum sà nu fiu superatu
Candu mundr'a mi s'a maritatu?...
Cum nu voiu fi 'ntunecatu?
Candu sà moru grabescu in satu! —

Julianu Grozescu.

Amantei E*

In distichóne (hexametre si pentametre.)

Indepartatu dela tine me semtu ca 'nviforu marii,
 Spulberu infricosiatu, prin superari amarîtu.
 Anim'a 'mi mai de demultu mi-a atrasu la a tua salutare
 Invapaiata 'n amoru, spre care m'am rasematu.
 Multu de cate ori am fostu in mediulu alu noptii
 Fórte adencu cogetandu, de 'nchipuiri ruinatu;
 Si numai candu pandariulu de nópte óre vestise
 Capulu in susu 'mi saria, ce fu de echo petrunsu;
 Caci de departe acum' suntemu de olalta amanta, —
 Multu nu te infricosia, eu incà nu 'su atacatu.
 Tempulu aduce cu sine u'data a lui bucurie
 Dar' inca si pone-atunci Mugurii 'tî voru curisá!!

Georgiu Popoviciu.

Diabolulu si desmoralisatulu.

I.

Nu voescu mintiune,
 A scorni la lume,
 Dar' ar fi pecatu
 A tînea astupatu,
 Ce c'adeveratu,
 Ne s'a intemplatu;
 Candu semnu ni-s'a datu
 Pentru-a nostu pecatu.

II.

Eram int'ru' séra long'amant'a-mi zina,
 S'aruncam privire la lun'a senina;
 D'amore fiindu rapitu, par'la cériu sboram
 Candu amantei mele man'a-i incredintiam.

Eram atunci ferice ca nime in lume, ...
 Pon'ce la ureche amant'a nu-mi spune:
 „Nu vedî amante, ceva'n cóce pasiesce,
 Vai! sà'lu bata crucea, mortea me'nghitîesce!”

U' fantasma mare pasiá cotra mine,
 Négra, si grosava cum n'a vedîutu nime,
 Tremurá 'ntregulu pamentu, tóte se clateau,
 Si petrile d'in cale-tî inca se fereau.

Vomá cate u'data d'in gura scintei —
 Dentîi' lucéu rari rosii, precum sunt la smei; —
 Si stateu totî, ca parii in afora scosi,
 Ochii ii erau rosii, si pe dosu intorsi.

Unghile'i erau mai lungi si de cotu unu cotu,
 Talp'a ca la gasca dedata la anotu,
 Ceriulu se 'nnuorà lun'a-indata s'a ascunsu;
 Caci sant'a lumina, de frica s'a inpunsu.

Trupulu meu in raciala a incremenitu
 Cautandu la Satan'a celu d'in Tartaru esitu,
 Ce racnea ca leulu, cu dentîi criscá
 Incepêndu a'mi dice s'a me amenintîa:

III.

„Ce vrei tu pecatóse?
 Nu scii ca esci alu meu?
 Am frantu eu trupuri, óse;
 Candu te-am 'nsielatu mereu.

Eu ca omu m'am inbrecatu,
Si'n lume am esitu,
Si multu sange am versatu,
Pon' ce te-am dobanditu.

Observu, cà vrei sà te'nsori,
Ce eu neci cum voescu:
Ca castigulu d'in sudori
Acum sà'lu pagubescu.

Tu vrei cu insoarea
Desfranarii fine;
Ci eu 'tî rumpu cararea
Caci tu te tîi de mine.“

IV.

Dup'aceste vórbe sà 'ntórce furiosu; —
Candu la délu se suié densulu, stanci tîpà diosu.
D'in nuorulu celu négru, fulgerulu ilu tuna
Si de murmuru de diavolu selb'a resuná.....

Pét'ra detunata si acum' se vede,
Totu cine-o privesce, presîntî'a îsi perde;
„Er' eu c'alu meu sufletu sà mi lu mantuescu
Mergu la Monasteriu si me calugarescu.“

Astufelu îmi vorbi unu calatoriu pe cale,
Ce suspina 'n dóre de faptele suale; —
Er' eu strigu la lume: ca sà se caeasca,
Care nu voesce astufelu sà patîasca.....

Nicolau Christianu.

Gonitulu de sórte.

— Novella. —

I.

Ca amorizatu.

Mottulu: Ah! liubitule Amor
Pentr' a tuale desmerderi
Adî sum viu, si mane moru
Pentru tine
Adî mi bine,
Dara mane rãbdu dureri. —

Autorulu novellei.

Nu departe de Dresda se 'ntinde unu plaiu roman-
ticu carele pre multî nu numai d'in capital'a 'ceasta a
tîerrii, ci si d'in alte partî trage cotra sene.

De drépt'a acestui sediu se latiesce u' silva plena
de animale silvaticé, carea servesce spre desfatarea
multoru óspetî amatori de venatu. De sting'a, unu riu
cristalinu, care curge prin poian'a verde in chipulu unei
plantici argentuóse, si cu armoni'a sua invrejesce pre
veri-cine; ér' in mediloculu acestora s' aridicà unu cas-
telu minunatu, a carui fatîa alba de departe zeresce.
Edificiulu acesta se vede a fi d'in seclulu alu 15-ea, si
stilulu lui bizanticu. In fronte avea u' inscriptîa mareatîa,
ci prin incurgerea tempului potentu nelegibila; aripile
'i erau dupo unu gustu bonu ornate de nesce mani arti-
ficióse, si ferestrele incolorate dupo modi'a de - atunci.

In antea castelului lucea u' gradina de flori pompóse, — ordinate de gradinariulu veteranu a curtii, — intre care se aflau multe esemplare si d'in prin tóta lumea faimositatele flori a Ollandului. La spatele palatului jacea unu lacu mieriu — ascundîndu in sene multî pesci rari in soiulu loru, — giuru in giuru cu nesce scamii de marmore baltiatu. Dela palatu fugeu mai multe cai pe de laturi cu bradî pororea verdî, ce se aridicau maestosu cotra ceriu, — printre carii nu arare ori sborau paserile intr'u' trupa, si cu cantarea loru suava veseleau pe venitoriu si pe merghetoriu, — si conformau totu atatea promonade amenóse; cu unu cuventu cogetá omulu cà acestu teritoriu, e unu altu Monte Casîno. Ér' domnulu acestuí tînutu e Comitele S*.

* * *

Intr' u' séra, candu sórele era sà fugà depe orizonu lasandu ceriului numai rosiatîa purpurie, d'in carea si pamentulu inca furá une radîe spre ornarea fapturiloru suale, pasiá unu teneru cotra curte pe calea ce te duce d'in silva la palatu. Elu era de statura naltu, subtîru, fatî'a mai multu lungurétia decatu rotunda, curata, alba, tresurile vialu, d'in ochii negrii îi lucea foculu teneretîei, buzele 'i in congiurau nesce mustetîe negre tenere, si u' barbutîa spaniolica. Imbracamintele 'i erau de venatn verdî, cu u' arma, si cu u' vulpe 'mpuscata pe spate, si doi capai dupo elu. Candu esí d'in silva rosise 'n fatîa fórte, era tare voiosu, si fluera de bucurie; inse cu catu mai tare s'apropiá de palatu, cu atata se si sílea a inghitî semtîurile voióse in sene si 'ncepu afi seriusu.

Candu se bagà pe pórt'a curtii s'a uimitu de vederea multoru óspetî, carii 'su petreceau cu tatalu seu, si cu fratîi sei pe longa laculu de pesci.

,Taci cà 'i mai bene-asia' dîcandu in sene trenti vulpea diosu serviloru, si ne merghendu intre óspetî, cu u' iutîme trecea d'in u' chilia in alt'a, pon'ce adjunse in una cu multu mai intunecata, si cu multu mai ascunsa chilia, unde tîpandu-se pe unu divanu incepu a melanchoriza; inse cogetele grele, si semtîurile vialu nu 'lu lasau totu intr' u' stare; ci ér' se scolà, si preamblandu-se in susu si 'n diosu prin chili'a sua acusi se uitá la nesce icóne, care inchipuiau predecessorii sei; cu píru, mustetîe, si barba asia de lunga, catu natur'a i a datu, — la acei eroi bravi, carii prin coragiulu loru se facura demni de tóta reverintîa in antea nepotiloru loru; acusi la armele acatîate pre parete d'ntre care se aflá si unu scutu tocmai d'in epoch'a lui Arminu (Hermann) Eroulu, care 'lu tînura ei de santu thesauru ce 'lu eredira delà mosi. Apoi éro se tîpà pe divanu, si idealizá prin aripile cogetarii. Sà 'lu fi vedîutu omulu acum' dór' cu graba nu l' ar fi conosciutu: — fatî'a rumena i a peritu, si in loculu ei se seleslui galvisarea pe obrasulu seu, tenerulu vialu de mai in ante se prefacú acum' in unu mosceagu afundatu in cogatari ce uscà pre omu, si asia brasde trage pre fruntea lui, ca plugulu pe pamentu. Oftele suale purcese tocmai d'in antrulu animei se cam nesuea elu a le innecá; ma ele de multe ori si for' de voi'a sua îi esiau afora linu tremurandu. Mai in urma luà guittartulu si dîcandu in elu pianu, doiná si elu doiosu in chipulu urmatoriu:

Ah! tu scumpa amant'a mea
 Reu mi 'i candu nu te potu vedea,
 Me palescu ca si u' flóre,
 Ce nu vede a ei sóre.
 Me palescu, si me vestedîescu,
 Si d'in dî'n dî me prepadescu.

Fatîa'tî amenuntîatóre
 Unde'i acea zimbitóre?!
 Unde'i formsetî'a tua mare?
 Carea me vreji - asia tare;
 Ce nu'i aci longa mine?
 Ca sà me afli mai bine.

Multî dîcu: ce melanchorisescu?
 Ci nu scîu ii unde gandescu,
 Nu sciu ii scumpa amanta;
 Cà sum fericitu indata,
 Candu numai cogetu la tine!
 O préliubit'a - a mea dîna!!...

La aceasta lasandu guittariulu se letî u' linisce maiestuósa prin chilia; ci nu tînú prémultu, — cà pre tenerulu nostu Comite ilu nepaciueau noue cogete 'ntu-necate.

,Me totu temu, cà tat'a m'a sci cà eu pre cine liubescu, si fiindu cà elu e fôrte maretîu, superbu, nepasatoriu de seraci m'a neferici..... Ah ce 'mi póte fi tat'a asia de superbu pe starea sua!..... ce nu póte pretîui si in seracu omenirea;..... inse de va si sci, — de nu'mi va aproba alegerea,... de lacrimile crunte unui fiu nu voru strebate in adenculu animei impetrite parentelui seu, atunci juru pe Domnedîeu! au mórtea

prin armele aceste ce jacu aici îmi va fi sórtea viitóre; au me voiú esula d'in loculu nascerii mele in nesce codrii indepartatî: — unde retrasu de teatrulu lumii acestia plenu de doleri, m'oiu sîli a afla distractiune in suavitatele naturii: in azurulu ceriului, in miliardulu steleloru, in argentuós'a lunà, in riurile curgetóre, in cantarile paseriloru melodióse — ca si cum s'a esulatu Coriolanu pre sîne d'in Rom'a, d'in aceasta urbe turburósa si furibunda. Ah! cà ea e cu anima nobilà, ea e formósà ca auror'a deminetîi, ca crinulu campului, eu nu o voiú sci lasa pre ea.... nu, pon'la morte..... ma si dupo morte debe sà fimu inpreunatî... cà numai asia potu fi fericitu. Totu omulu cautà sà fie fericitu, ér' fericirea mea numai cu ea o potu afla; adî duoi ani decandu am inceputu a o liubi, si de ce o liubescu mai tare, cu atata mai fericitu me semtu; pentru ce darà sà 'mi pefugu unic'a mea fericire?..... O! iudurate Parente, carele pretutindenea esci, si ascultî cererea dreptîloru, adjuturà-me, si'mi tramite taria cerésca d'in sant'a locuintîa tua, ca standu gloriosu ca stanulu de pétra furtuneloru, vífóreloru si elementeloru amenintîetóre constatatoriu sà fiu pon' in fine propusului meu!.....

Dupo unu astufelu de monologu fiindu ostanitu, si tempulu cam tardîu, a adormitu pré divanu;

Precum se vedîu d'iu cuvintele lui, tenerulu acesta a fostu cu tóta certitudinea amorizatu in céva fata misera ce parentîi lui n'au sciutu, cà de ar fi sciutu — precum elu se temea — nu i ar fi aprobatu sà se diosiasca intru atata pre sene. Acum ne potemu nóa esplica; pentru ce era elu asia voiosu, candu esisa mai in ante d'in selba, si

pentru ce i's' a schimbatu bucuri'a mare in superare cu catu mai tare s' apropiá cotra castelulu parentelui seu.

Ah! Adolinda, ce 'tî roadiá ochii?... n'ai ce te teme, câ ea nu te voiu lasa neci pon'la ultim'a resuflare..... Na, ér' vorbesei asiá usioru ... e, de me si ducu eu, nu remanu a colo, ci ér' voiu veni..... éro me cerci?..... — Vorbea tenerulu prin somnu cu unu tonu destulu de audîbilu, cu bona seam'a visá despre amant'a sua. Dupo acea ne mai dîcandu ceva dormi totu horcaindu.

* * *

Sub acelu restimpu pone ce aceste in chilia s'an intemlatu, — Comitele S* si famili'a sua se petrecea afora cu óspetii venitî. Cenara in aeru curatu la laculu de pesci, desfatandu 'i diosu formosii pescutî, ce sereau prin apa, si paserile de susu ce sereau cantandu d'in crénga 'n crénga, ne debuindu-le maiestrósele musîci. Finindu cen'a se preamlara fabulandu unulu una altulu alta pre glacîsu, si prin promonaduri la luminarea galvidei luni, candu natur'a stá spre gradulu celu mai romanticu. Veselindu-se asia totî la olalta, óspetii mai apoi luara remasu bonu, si s'au dusu.

Comitele inse cu famili'a sua bagandu-se in chili'a de dormitu incepura a se culea.

* * *

Demineatî'a, candu ciocarli'a d'in 'naltîme vestesce, câ dîorile se resfirà, tenerulu Comite era in petióre, unde

'celora-laltî numai atunci se incepu somnulu celu mai dulce, — si fiindu cà imbracatu s'a si culcatu, n'a mai debuitu sà se imbrece, fora numai luà arm'a pe spate, si chiemandu de adjutoriu nomele lui Domnedîeu, s'a indepartatu.

Candu a adjunsu silv'a incepu a fi mai veselu, fatî'a 'i stá spre zimbire — ca sórelui, candu esie d'in nurorii intunecatî, — intru atata, catu omulu poté crede; cà amant'a lui dupo carea atata oftá debe sà locueascà a prope p'aci.

Si intrandu mai adencu in selba, zerea cam de departe u' casulie alba, la carea tîntea tenerulu nostu.

Dupo ce s'a cam apropiatu de ea îi strebatu urechile unu tonu angelescu, ce 'ndata 'lu vreji; inse nu le-a potutu pentru spatîulu lungu intîelege. Se sílea dar cu pasi rapidî spre asi adjunge met'a fipta, si asia apropiindu-se, îsi vedîu amant'a cantandu printre flori, si uitandu-se pe u' turturica mica ce asisderea cantá doiosu sediendu pe unu ramu de fagu. Numai acum a potutu pricepe cantarea ei cea melodiósa, numai acum i a potutu intîelepe semtîurile pure; dar' ne vrendu sà o uimeasca, (séu: sà dee for' de veste pre ea) s' a apropiatu mereu cotra gradin'a ei, si s' a ascunsu dupo unu pomu grosu, de unde asculta continuarea, si capetulu cantarii, carea asia suná:

Ah! tu draga turturica
Pasere for' de sotîu, mica,
Nu vaitá mai multu;
Cà veni-va sotîulu teu....
Vedî! neci eu nu vaitu;
Cà veni-va-amantulu meu!.....

„Eata aci sum scumpa Adolinda mea!“ sarindu la ea, si imbratiosianduo.

Ah! nu visesu?..... cu adevuru tu esci?..... amate Justiniane“ — asia era nomele tenerului — „tu?.... neci nu 'mi credu ochiloru;..... ba tu esci, pe carele eu nu 'lu potu pretiui..... Dar' cum asia de demineatîa?“

„D'apoi regin'a sagitatei animii mele, grabiiu iut' la tene; c' am visatu as'nopte despre noi uritu, si m'am temutu cà dór' tu te affii reu.“

„Si ce-ai visatu? spune'mi mie.“

„Lasa-me, cà mi'i si greu a'ti spune'....“

„Dar' candu te rógà acea, carea asia te stimeaza ca nime pre lume.“

„Spunu 'ti amanta, c'am visatu multe, care d'in care mai tortocate. Intru altele 'mi par' cà tu numai ca sà fimu mai la olalta te-ai cerutu in servitiu la tatalu meu, carele te-a si luat; — inse pre mene m'ar fi tramisu la facultatea matematica d'in Paris, si tu me mustrai cu ochi pleni de lacrimi, sà nu te deuitu, si insedar' me sí-learn a te 'mbarbata, tu totusi desperai. Me rogai pe Santî, me rogai tu pe Domnedeiû;..... dar' ce s' aude?..... cine fuge calare in asia pripa mare?..... vai! acela 'i curtélniculu astutu alu nostu, ... unde sà m' ascundu; cà acela de m'a vedea, m'a spune parentelui meu, si pôte c' oi u ambla reu..... Taci cà me ducu pre aici prin tufe, pon' ce-oiu adjunge la acélalta cale, carea m'a duce afora d'in selba. Adio! mundra. Ducu-me cà 'i aici.“

„Cu Domnedieu amante!“... apoi oftá cu gele: „Ah! misielulu cum se feresce sà, nu 'lu scie tata seu.“

„Bona demineatîa!“

„De bene venisi! dar' cum e cortélnice?“

„Bene. A casa 'i tatalu teu?“

„Ba.“

„Unde 'i?“

„S'a dusu pre aici prin silva, sà mai taie pomii uscatî.“

„Multu nu potu siedé numai de locu ce vine a casa sà 'i spui cà Comitele nostu adî la, 10 óre capata multî óspetî totu Comitî, spre a caroru desfetare ordinea unu venatu mare. Sà curatiasca dar' tóte puscele suale, sà se ingrijeasca de pulberu destulu, sà fie la 11 óre a casa si cas'a sà ve fie curata. Precepi?!“

„Precepu; inse daca tatalu meu n'a veni pon' la amédî a casa?“

„Atunci te du tu, si 'lu cauta; cà demandaciunea 'i mare. É, cu graba acusi si deuitam sà te 'ntrebu n'ai vediutu pe tenerulu Comite? cà si elu debe sà ieie parte in venatu.“

Nu eu numai am auditu mai in ante nesce puscaturi depe partea aceasta, acela cu bona sama debe elu sà fi fostu; cà tat'a n'a dusu arma cu sene, numai secure — ci de 'lu asceapta a casa vadî Domni'a Tua dupo elu, dór' li afla.

„Nu potu fic'a mea, debe sà me reintorcu iute totu in poteri; cà in palatu vai! catu lucru asceapta pre mene; numai curi dupo tatalu teu si 'lu tramite pre elu dupo tenerulu Comite. Sanitate!“

„Cale bona!“

Fat'a si fugi dupo tata seu ce era in servitiu de silvariu la Comitele S* sà facà destulu demandaciunii capatate cogitandu, cà totu de u'data îsi va afla si amantulu ei.

Omulu sà o fi vediutu cum cure de elegantu, ca unu angelu, candu sbóra cu u' repetîme prin aeru, nu credu sà nu 'lu fi incantatu.

Ochii negricei, ca candu scinteie i ar tîpa asia luceau; dar' galbenii ei bitî de pîru, auritî de radîele sórelui, fluturau in susu si 'n diosu pe umerii ei alabastrii.

Aude cam de a própe u' puscatura, la carea sà si grabi.

„Ah!... tu... esci... aici... amante!“....

„Eu — dar ce 'i multu adorata 'mi virgina! ce a 'i fugitu asia tare?... de abea si potî vorbi.... aid! siedî longa mene, si te odihnesce.“

Ea in locu sà fi se posu diosu la siedîute s'a tîpatu pe elu, si a pausatu u' tîra, pon'ce mai veni la resuflare,

„Ce tî-a dîsu curtélniculu 'celu astutu?“

„Da a dîsu, cà voi capatatî adî la 10 óre multî óspetî spre a caroru desfetare la 11 óre in ante da amédi vetî ordina unu venatu mare. D'in carea privintîa m'a si menatu cu u' demandaciune grabnica la tatalu meu. Deci curi si tu a casa cà si pre tene te ascéptà, sà iei parte in venatu.“

„Si-apoi elu a dîsu, cà si eu debe sà fiu la venatu?“

„Elu. Ma m'a spusu, sà tramitu pe tatalu meu sà te caute, si de locu sà te mênè; inse eu audîndu puscatur'à aceasta grabiiu sîngura pon'aci. Remai cu Domnedîeu!“

„In cotro curi?“

„Me ducu dupo tatalu meu.“

„Ascéptà sà-tî spunu ceva!“

„Ce?“

„Adolinda! eu mergu acum' a casà de si n'am inpuscatu alta afor' de paserea aceasta, deci asiadar' cà va fi bene, fiindu cà tatalu teu va fi la diumetate pe duoaspediece intre gonitori, mum'a tua va avea la noi lucru de fertu, si numai tu vei fi a casà, sà me perdu eu d'intre venatori, si sà mergu la tine in chilià; cà ah! bine mi, candu potu fi longà tine.“

Fata, „fietî pe voie“ dîcandu'i, a cursu dupo tatalu seu.

Dar' elu deprinsu cu desmerdarile pline de doru, si in mergerea cotra casà totu despre ór'a diumetate pe duoaspediece fantasîa. —

„Dar' adjunsai a casà fetulu meu?!“

„Adjunsu taica!“

„Inpuscatal ce-va?“

„Inpuscatu u' pasere.“

„Audîtai cà capatamu acum' óspetî, cu carii vomu tînea unu venatu mare?“

„Audîtu dela Silvariulu nostru.“

„Bene, numai de voru veni óspetîi pone-te si tu in posîtura, nu fi totu asia sîmplu, arata-te cà esci fiu de Comite, care numai eu Baroni, Comitî si Printî e amicu...“

„É cautà ce durduiri s'audu afora?!.....“

„Carutîe multe s'apropie cotra noi.“

„Ah! dacà aceia 'su óspetîi nostrii. Curi-le 'n cale!“

Preste u' clipită se implú chili'a de visită cu óspetî. Sunaturi de veselie resoná pri'n castelu, fugeau servii micu cu mare de implineau poftetele óspetîloru, si totu locasiulu fú mai vialu.

Nu multu dupo aceast'a fura totî óspetîi calare, inarmatî bene, si provediutî 'napoi cu gonitori si agari destui, candu indata incepura a resona buciunii si trimbitiele de venatu, ér' trup'a venatoriloru intre strigari de bucurie se repedîra cotra sílva. In ante ii povatiuea Silvariulu si Comitele S*, pon'ce adjunsera intr'unu locu, de unde incepura a se imprascia. Aceasta ocadiune fórte favorizandu tenerului Justinianu, se grabi in cotro ilu tragea anim'a. Aci afla pe Adolind'a lui ordinandu si lucrandu prin casà.

„Eatà-me aci liubit'a mea lilà! vedî cà 'mi impleniui promisiunea. Cà nu potu fi multu forà de tine, nu... cà mia-i sagitatu crud'a mea anima, sum ca flórea, pe carea de sórele prea multu zimbesce, se vestedîesce.

Totu am audîtu cà amórea ilu baga in catene pre omu;.... dar' aceast'a nu 'i dreptu, vorbescu d'in esperintîa, nu.... ci amorea ilu innaltîa la tronulu angeliloru precum m'a innaltîatu si pre mine, unde visasa totu despre binele cerescu, despre elisu, despre fee, si despre, etern'a felicitatea sua. Ah! dînà, cu ce tî-oiu sci multîami cà m'ai facutu fericitu.... sà potu face precum dorescu, crede-mi asi pone pre fontea-tî angelésca unu diademu de stele, care mai tare lucesce decatu ori-ce diamanturi pamentesci; asi póne sub petiore'tî unu tronu domnedîescu; tî-asi da de 'nbracaminte azurulu ceriului; ér' de fateolu unu nuoru de rose mitutelu; tî-asi da in steng'a

unu firu de tulipanu, albu, ca inocentî'a tua, si in drépt'a scéptrulu sórelui sà-lu mani mai iute, ca cu radiele suale sà'nvrejasca florile, ér' cu melodi'a cursului seu sà incante ómenii..... Ah! numai atotpotintele Dîeu scie cum te amu eu pre tine cu tóte poterile de liubitu.

„De ce lacrimedî scumpulu meu Justiniane?“

„Debe sà lacrimedîu, ma sà plangu pon'in deliru, candu imi aducu a mente, cum tatalu meu, acelu tiranu cu fii sei, acelu forà sentiuri, despot'a acelu forà 'ndurare me sílea u' data sà ieu pe u' Contesà viduvà si sciópa, pe carea, neci n'am ochi sà me uitu, o incungiuru, cum incungiurà lun'a sórele, fugu ca turturelulu de unghile vulturului, vrendu a me inbata cu avutî'a ei faimósà. Fui!.... la tartaru! cu avutî'a i cu totu; in carea nu'mi affu fericirea.“

„Dar' asia'i de crudelu Comitele? Vai misele Justiniane, eu totu am cogetatu cà elu vrea a te ferici.“

„A me ferici?... candu m'ar face sclavu unei fiintîe asmodîce, unei stachii de 'nfiortu, unei arpie be-trane.. pre mine.... carele me affu 'n visulu fericitu a teneretieloru, pentru neslaitá ei comóra, ca cu ea sà-si mai inmultiascà avutî'a sua, sà potà mai pe usioru a via in sburderi cu amicii mancatori, cu nesce flacai numai cu titulà. Me miru cum de nu se teme cà va adjunge in antea Judelui dreptu, care'lu va must'ra pentru cà a nefericitu pe unu fiu alu seu!.....“

Candu i-am dîsu taicà lasà-me sà ieu dupo placulu meu, lasà-me cà eu vreu sà viedîu pe lume'a aceast'a fericitu; dar' fericirea-mi numai atuncea o asi potea afla, candu asi lua u' fata dupo voia mea, séu miselà

séu avută! „Ce? — inceptu a urla ca unu orcanu, — tu sà ai sponsà miselà, mai bene ceriulu sà se frangà preste tine, mai bine mortu sà te vedû, sà sciu cà 'n antea mea ai peritu. Acea nu se pôte vîgi cu superbi'a nostrà, nu cu titul'a, nu cu avutî'a mea!“

Insedar me sîleamu ai aret'a, cà in cele sérace se afla integr'a virtute, moralulu bonu, sciintî'a a pastra avutî'a, si anim'a nobilà; insedar ii spuneam, cà numai in atare fete nu sà aflà superbi'a ce domnesce in cele avute, invidî'a, ur'a; denique apostatulu numai de a lui tînea.

Si de cate-ori la aceast'a cogetam, de atata-ori îmi vinea a lásá aceast'a tîerra undè nu'mi potu afla fericirea, si a me preface in unu vagabundu, séu a'mi fini viatî'a aceast'a asia de négrà, cà sub fat'a seracà pre tine te-am intîlesu scump'a mea Adolinda!

Ah! prevedu traghedi'a ce hasardulu vré sà joce cu mine, vedu cà mi se deschide passagiulu patimiloru, pe care sum indatoratu a calatori, vedu cà de acum' se pone fatumulu a 'mi croi venitoriulu plenu de doreri.

„O! Justiniane, in asia giurstari infame debe sà cadu si eu in desperare!“

„Ce? tu in desperare? ... ferit-a Ddiu! fii tu numai inlénescità, cu acea cà te-ai nascutu in lume sà fericesci pre unu teneru nenorocosu; ci totà nésuintîa tî-a nemicitu-o unu despoiatu de semtîurile sublime.“

„Ah! tenere Comite, demandà, cà sclav'a tua tôte le va face, ce tî-oru poté serbi spre fericirea tua; demandà, cà aici sum, carea diu'a, nóptea me legheam in desfata-rile dorului teu: ca cum se léganà frundîulitî'a de zefiru; demandà-mi ce cu ochii lancedî tremurandu privesce

cotra tine, si tôte le voiu fini, ce voru fi spre benele teu, diu-metatea animii mele“

„Ce Comite? eu nu sum Comite, eu sum unu teneru nenorocosu cu parintii mei, adî vedu cà-su avutu; dar' mane potu sà fiu cersitoriu, potu încà dela tene sà ceriu vr'u' franturà de pane. Candu te-am conosciutu im inchipuému viitorea norocire, visam despre fericire, dar' acum plangu cu amaru a supra ruinarii fericirii mele imaginate!“

Plangerea mai departe i a prerumptu-o u' bataturà in usià. Comitele S* era, carele pone la spatele easuliei a gonitu unu cerbu mare, si l'a si 'mpuscatu aci, inse gantandu-i-se pulberulu de pusca, veni sà ieie d'in cas'a Silvariului; ci audîndu încà de afora vorb'a fiului seu, si de alt'a parte nadaîndu-se cà ilu debe sà fie amorisatu in fat'a Silvariului, a ascultatu dialogulu unu derabu la usia, apoi intrandu in'leuntru cu nesce ochi amenuntîatori, cu u' invidia ce ferbea a supra fiului seu, a luat pulberu destulu si for'sà fie intrebatu pe Justinianu cà ce siede aici l'a chiebatu cu sene, si s'oru dusu amendo. Merghendu vro catî-va pasi ilu infruntà cà ce s'a posu sà siadà, candu in antea venirii óspetiloru ilu sfatuia sà se pôrte frumosu si sà nu'i faca auctoritatîi lui rusine. Intru altu chipu se vedea cà tatalu seu n'a tîpatu tótà mani'a súa afora, ce s'astrinsu in peptulu lui, sà nu spargà silentîulu venatului, ce venatoriloru le era ne'ncungiuratu de lipsa.

Preste unu momentu se audîra d'in tóta silv'a piff paffuri ne'ncetate.

Candu „mergi a casa si spune serviloru mei: prandîulu sà fie gata; cà precum vedu acusi amu merge totî a

casa,“ — capata Justinianu u' demandaciune grósnică, spre a carii 'mplinere s'a si grabitu cotra palatu.

Primindu cortélnicii demandaciunea, in scurtu tempu fusera gata, si venindu venatorii intre hurre de bucurie, cu cerbi, vulpe si cu feliu de feliu de paseri impuscate, au aflatu tóte in ordu bonu.

Curgea petrecerea pone sér'a, catu stigarile si cantarile de veselie lunc'a o resuná; si numai unulu se 'nfiorá de astufeliu de tîpaturi; numai lui fu odiósa petrecerea 'ceasta mare, in carea nu affá vre u' distractiune, ci se retregé in sînguritate pre sub arbori umbritori, unde ne turburatu de nimese luptá in sene, — si acesta era tristulu Justinianu.

Elu; cà prevedîu gia orcanulu, carele cu fulgeri, si cu tresnete 'lu va amenintîa; — vedîu in ante plag'a, carea 'lu va fragella crudelu; — vedîu, si decate ori debui sà prevada aceste, de atata ori fiorile reci elu coprindeau; si deja nu i a remasu alt'a 'n deraptu fora numai asi alege viitoriulu: mórtea, au fugirea d'in loculu acesta, de unde 'lu condemneaza ursítulu seu, caruia nu se póte opune, unde 'lu consumu necasurile crunte, unde 'i tractatu spre mórtea sílnica.

Si demineatî'a dupo prandiulu micu Comitele S* ca unu alu 2-ilea Erodes, dupo ce óspetii se 'ndepartare vrendu a tîpa furi'a, ce o fersese eri tóta diu'a a supra fetiorului seu: incepu a slobodî cele mai infame cuvinte d'in gur'a sua, in catu celu mai nobilu in semtîuri se si 'nfiorá de unu asia parente crudelu.

Ce 'i afurisítule? — durduea elu — dar acea 'i fat'a 'cea misela, pe carea 'mi atingei u' data cam de departe, cà ai voi-o a lua?... aha! acea 'i paserea, la carea

amblii tu tóta diu'a de venezi?... cersitoreea acea, carea numai d'in grati'a mea îsi sustîne viatî'a sua?... mortu vei cadea indata in antea mea, de nu te vei invoi sà mergemu acum' sà ceremu viduv'a acea avuta pe sam'a tua.... Eu nesuiiu a'i capata sotie de genu mare; elu d'in contra aleasa u' flescana, carea 'i numai cu 'mbracamentele pe sene. Aid! du-te d'in antea feti me, si te gata sà mergemu a cere pre matron'a 'cea avuta, spre carea tu nu esci demnu. Du-te! cà pone ce va mai fi spiritulu acesta in mene, de si tóta trup'a diaboliloru îmi va sta in contra, de si totu castelulu acesta se va surpa, tu totusi vei fi sílitu pe ea, si nu pre alta a lua... Ce si 'tî mai debe alta lesinatura tu? nu 'i destulu de formósa?... unde 'i píru rosiu?... unde 'i sciópa de unu petioru?... unde 'i viduva?... acea nu face nemicu; — píru i a rositu de fatî'a aurului ei celu de totului multu, printre care sà 'ntórce, si asia si píru 'i de auru; a sciopatu, cà a amblatu pré multu sà 'si agonisasca avutîa, — daca nu 'tî place de petiorulu ei sciopu îi potî face altulu totu de auru. Da ce sà 'tî insiru tóta diu'a? du-te! si te gata! cà 'tî demandezu, si demandaciunea mea debe sà se inplineasca.“

„O! nu parente cà nu esci in stare a demanda animii mele;.. nu... cà cu tóte potî dispune, numai cu ea nu. Catu am vietîuitu pe acestu teatru a lumii fatalu, totu acea am facutu, si face ori-care, ce anim'a m'a dictatu, — intr'a colo m'am dusu, in cotro ea m'a trasu; si asia voi face si de acum' pon'ce a mai bate pulsulu acesta in mene. La viduv'a aleasa mie nu m'oiu duce, cà nu me trage anim'a la ea; numai duce m'oiu la Adolind'a mea, ce

e formósa, — ca u flóre matinala, ce cresce suridîndu in
dîori — si nu urîta ca aceea; ce e bona, si nu rea ca aceea,
carea abea ar voi sà me apuce in unghiile suale, sà 'mi
faca viatî'a amara; ce e cu anima nóbila; si nu Arpie ca
acea.... Aceasta m'ar ferici, ér' aceea neferici!.. Ce 'mi fo-
losesce mie macaru de-ar avé avutîile lui Darie, macaru
de a Croesului, candu eu me semtu cu ea nefericitu. Mai
mare 'i fericierea omului, decat ori-ce bonuri pamentesci.
Ci taica, daca lacrimile mele precum mai demulte ori, asia
si acum' nu te potu mulcomi, atunci duce-me voi, precum
mi am propusu intr' a colo, unde neci paserea nu merge
de aici; duce-me voi, si nu' mi va debui monstr'a cea
neci la mórtea mea. Erumpe-me voi d'in bratiéle parintî-
loru si rudeniloru mei, carii nu vreu sà me fericeasca; si
m'oiu tîpa in bratiéle strainiloru, carii dór' m'oru ferici....
Remanetî cu Zeulu, care m'a povatîui, si pre mene; cà
n'am spriginire de omu! Datî 'mi unu baculu, care 'mi va
fi tovarasi in emigrarea mea. Da 'mi taica mai pre urma
si u' benecuventare parinteasca, cà mai multu pre aceasta
lume nu mi 'i mai vedea; — ér voi fratî mitutei venitî sà ve
sarutu cu u' sarutare fratîesca, venitî voi, de carii mi mai
gele a ve lasa; cà de amu me perdetî in perpetu; si salu-
tatî in nomele meu de va veni a casa si pe multu pretîuit'a
mum'a mea, dela carea ursîtu 'mi m'a negatu sà me potu
despartî, cum mi mie doru. Vietîuitî servi credinciosi in
pace, si remanetî sanitosi!“.....

Crudele parente a carui anima 'mpetrîta nu i a ple-
catu plangerea fiului seu, in locu sà 'lu fi benecuventatu
pe passagiulu seu, l'a asupritu incà cu blastemuri grele:
„Du-te infame! dela fatî'a mea, care nu meritezi

indurarea mea. Du-te de neci nu te-asi mai vedea
mai multu; cà nu esci demnu a te nomi „fiulu meu“!
Pasà gia la amant'a tua; de o vei mai afla a colo unde a
fostu eri. Darsà scii flacaule de spendiuratu, cà abnegatu
esci d'in tóta avutî'a mea, la carea nu'i avea ce pretinde
neci-catu e unu cruceru. Potî de-acum' sora c'ai aripi,
ca fluturele, care cu de grabu urendu-se de florile
gradiniloru, sbóra la campii. Inse blastemata fie sortea,
de 'tî va favoriza!“.....

II.

Calatori'a.

Scumpa tíerra si frumósa!

Cine pleaca si te lasa
E petrinsu de giale grea.

Eu te lasu, tíerra liubita,
De-alu teu ceru me departezu;
Dar cu anima cernita
Plangu amaru, amaru ostezu.
Tristu acum' la dispartire,
De fiori mē semtu cuprinsu;
Si-ori ce draga nelucire
Pentru mine-acum' s'a stinsu.

B. Alecsandri.

Asia menandu blastemurile parintesci pe betulu
Justinianu in unu viitoriu plenu de secrete, de si tatalu
seu îi dîsa: cà nu 'si va mai afla amant'a adî a colo, unde
eri in bratiéle 'i gratiöse se plangea cotra ea, — elu totusi

ne credîndu cuvintelor amenintiatóre parentelui seu a tînutu dreptu intr' a colo; ca sà póta lua si dela ea, ca dela viatî'a si diumetatea animii suale, unu adio ultimu.

Inse ce uimire! candu adjunsa la locasiulu ei, se implú dîs'a lui tata seu; cà p' amant'a sua, carea mai totu a casa era, nu o mai vediú, usile incuiate, ferestrele sparte, avli'a si gradin'a parasîta, si 'n l'ontru golu Nu, cà parentele 'celu tiranu, încà in dîu'a acea, candu îi prinsa siedîndu la u'lalta, — dupo ce pe elu l'a menatu a casa, ca sà nu remee prin sîlva, si - apoi cu ocasi'a, cà merge, sà goneasca animale, sà se 'ntórca ér' la amant'a sua, — a tramisu unu servu de alu seu, sà caute pe Sîlvariulu, si sà 'i dee demandaciunea sua; ca indata sà se care cu fat'a sua d'in tînutulu lui.

In asia giurstari misielulu, si de tóta misericordi'a demnulu Justinianu, ne mai potendu dice ceva, numai cu nesce suspinuri adenci ce sborau cotra ceriu, numai cu ochii sei pleni de lacrimi amare, si numai cu manile arediccate cotr'a atatopotentulu Parente se plangea in contr'a fatumului seu, ce'lu vré sá'lu surpe de totu.

Dupo acea se grabea s'adjunga finea tînutului acestuia, si apoi sà intre in partile straine. —

Mergea dar' sînguru, mergea ca cuculu prin sîlva cu unu paliu pe sene, sub care luà liubitulu seu guittariu, in imbracamintele suale sîmple de venatu, cu unu baculu in mana, cu pautînei bani, catî cogetà elu cà ii voru fi destui pe subtîru in calatori'a sua, vre u' lunà séu doua, pon'ce adjunsà, adoptat'a fine.

Aici mai standu o tîrà si mai privindu u' datà spre loculu nascerii suale, s'a despartîtu de ilu dolerosu :

„Adio! dór' pone in veci scumpule locu alu nascerii; adio romanticule locu alu prunciei mele, unde gustaiu fericirea teneritîloru mele, unde potuiu imbratîsia celu mai scumpu tesauru alu meu, care asia de iute aparà si peri d'in antea ochiloru mei, ca cometa de pe plaiulu ceriului. Ah Zeule duce m'asiu dupo ea, ca sà-mi mai potu pasce ochii mei storsi de plansulu celu multu pe formsetîele ei; — inse me temu cà n'oiu aflao, si asia amblandu pe locurile aceste conosciute m'a prinde despot'a acelu amalgamisatu si m'a pedepsî; duce m'asi dupo préamat'a mum'a mea, cà o sciu cà s'adusu la scaldà, ci nu o sciu cá unde; sà'mi plangu dolerile mele ei, sà mi plangu necasurile mele amare, cà si asia n'am acum' in viatîa aceasta mai multu cotra cine sà me plangu, nu'i cine sà'mi balsamedîe anim'a-mi sangerósà. Dar' dacà nu-o sciu cà unde-i, ce sà vagabundedîu pe aici in vanu? cà mi si rusine de conosciutî mei de prin partile aceste, carii me sciurà cà cine fusaiu, mi rusine de ii, sà me védà in asia stare, luptandu-me cu necasurile ce me surpu ca pre unu cersitoriu mai ultimu de pe stradii. Mai bene m'oiu duce intre straini, unde nemenea nu m'a sci cà fusaiu unu fiu de Comite, avutu, indîestratu cu tóte ce 'mi cadeau spre placere; mai bene m'oiu duce intr' a colo, unde nu m'a fi rusine de nemenea. Cautà! atunci mi s'a deschisu unu passagiú rosaicu, pre care angelii de fericire îmi asterneau girlande gratîose; dar' acum' mi se deschide unu passagiú spinosu, pre care spiritele rele, acesti servî ai hazardului meu plenu de fulgere asupritóre, plenu de tresnete amenintiatóre îmi asternu curse si mregî periculóse. Lasá-me teatrule traghedicu si comedicu alu meu, sà me

ducu u' datà in marele infinitu, cà cu catu mai multu petrecu longà tene, cu atata mai tare me consumu. Me consumu, cà îmi aducu a mente de acelu visu grosavu, càre ah! abea 'lu spuseiu Adolindei mele, — abea cà'i prevedému inplenia lui cu mine, si eata cà se si inpleni! Zereasca'ti tîe sórele, lun'a, si stelele si de acum' cu bucurie, cante 'tî paserile si mai departe melodiosu, zimbeasca-tî florile d'in poianà, fii veselà pororea, si lasà sà me amarescu eu, carele dór' numai pentru amareri m'am si nascutu pre lume.“ —

D' atunci se vede unu teneru batutu de pulberulu cailoru, asudatu de caniculà, si palitu de sóre calatorindu cotr'a apusu, acusi pe caru, acusi pe diosu; candu mergea pe petiore incungiurá drumulu de tièrrà, si cautá caile de laturi, ca sà nu fie sîlitu a fi vedîtu de care-va conosciutu alu seu. Fugiau comunitatîle, urbele, cetatîle, districtele si tièrrile inapoi d'in antea lui cum fugu nuorii mici, mari, mai mari d'in antea ventului; — si nicairi nu siedeà mai multu, numai pon' ce 'si renoiea poterile, si apoi ér'se apucá de calatoritu; cà fipt'a metà i a fostu Americ'a, si a nume partîle Nordului (sèu septentrionale).

* * *

Intru u' dî cam pe la amédî se aflà in portulu Franciei faimosu Marseille, unde intielegendu, cà peste u' orà plècà multe nai de negotietorie cotra Americ'a; se mai inbucurà u' tîrà vedîendu cà spre adjungerea metei suale nu'i sîlitu a amena multu, pentru ce dar' s'a si gràbitu a'si asîgura vr'unu locu. La u' orà plecarà naile d'inpreunà cu Justinianu pe fluculu Oceanului, si curau, cum curgu paserile prin undele aerului. Dar' eroului nostru coge-

tandu cà preste pautînu tempu va calca in u' asia tièrrà, in carea îsi vap etrece dór' tota viatî'a sua îi sborau inchipuiri preste inchipuiri despre plagele ce le va rebda de cate ori recogetá la viatî'a amara, la necasurile suale l'a patimitu, de cate ori recogetá la acé, cà ecsortandu-se pre sene d'in patri'a sua amblá printièrri straine ca unu cersitoriu. In tóta calatori'a sua nu potú sà nu imaginedîe despre nou'á viatîa a sua tolerandà in patimi, cà precum se vede îsi aducé a mente de dîs'a de comunu „pre cine'lu bate fatumulu îlu va si bate pre acela.“

Incà pamentu uscatu de vre-u' insulà nu se vedé, candu tempulu totu se mai insera, — d'in sérà se facu nópte, se scólà unu viculu infricosiatoriu, seninulu ceriului îlu ocupau nesce nuori negrii ca corbulu, si totà marea fu furibundà, vopii se tîpau pona dupa nuori, carii primindu'i bucurosu, sugeau d'in ei umedialà destula, si apoi mai ingrosindu-se, se tîpà unulu pe altulu cu taria duruindu si improscandu fulgere si tresnete; tîpetele si sbere-turile ómeniloru si femeiloru depe nài crepau ceriulu intunecatu, telefonii urlau ca nesce altî oreani dupo adjutoriu, tunurile vombau dandu de scire cà naile 'su in celu mai mare periclu, si tóta starea nailoru d'in l'ontru era de'nfricosiatu.

Justinianu cadîndu in desperare s'a retrasu intr'unu unghiu de nae, unde inspaimatendu-se vedîndu ca naile amblá pe vopi ca pilele in ventu, acusi la nuori acusi in fundulu mării s'a plansu in contra parentelui si sórtii suale cu nesce cuvinte gelnice:

„O! crudele parente cum me nefericisi pre mine? cum me dedusi de pila acestei sortî fatale,

care se jocă cu mine aruncandu-me d'in unu periclu in altu mai mare periclu. — Me facusi se vagabundediu pe marea aceasta nemarginita, despre a carei fatalitatî neci idei nu aveam, dar' de acea nu te blastam, nu te afuriscu cum me blastamai si me afurisei tu pre mene, — că'mi aducu a mente despre vórbele sante a Sacrei Scripturi: „rogatîve pentru inimicii vostrîi“ — ci 'tî postescu să viedî in pace, de si eu nu viediu; — Dar tu fatume infricosietoriu nu me muştrá mai multu, că destulu mai muştratu, ci dá acum' fine doleriloru si patimiloru mele, si lasá dupo ce de totî me despartiu d'in lumea aceasta, cu nomele lui Domnedieu să mi afu mormentu in furiósele spume a mării acestia.

La aceste cuvinte, d'in desperare era să se tîpe 'n mare; inse vedîendu'lu Capitanulu năi se repesî la elu, si prindîendu pe ametîtu Justinianu l'a dusu in u' chiliutîa in tractatulu mai de diosu, si apoi se sîli cu energia brava a aduce tóte in ordu bonu, a anima pe cadîutîi 'n desperare, a lua 'n ante sculele de aperare, a mengaia femeile la natura mai slabe rogandu-le să fie numai inliniscite, că tóta furtun'a, ce iute vine, iute se si duce. — Si asia a si fostu; că vicolulu incetá, apàrà lucéfelulu de séra, nuorii dupo ce 'si versara furi'a sua mireu mireu se 'mpresciara; dar' marea furiósa se domoli in antea nailoru: cum se latiescu tigrii domolitî in antea petioreloru stepanului loru, — si tóta incongiurarea pericului numai bravurei Capitanului năi se potú multîami.

Incetandu furtun'a, anghirele se trasera, si naile pornirá.

Dupo acea calatorindu norocosu, intr'u' dî seninà

cam de dupo amédî se vedé uscatulu Americii de departe, spre carea jocá bucuri'a pe fatî'a calatoriloru; si apoi incepé, si Justinianu a 'lu saluta:

„Salutare! pamentule, locu de mengaere, salutare! tîe locu de scapare, acusi voiu intra in sînu lu teu, unde voiu incepe u' viatîa noua a via, daca hasardulu meu, nu m'a lasatu, să moru, in ante de a te vedea. Audiu, că la tene 'i viatî'a bona la tene 'i dulceatî'a amaritiloru, la tene voescu dar' să afu si eu aceasta, si să nu mai vedu acea tíerra pre carea o desparte aceasta mare de tene, unde numai necasurile me 'ndîestrau.“

Preste doue óre a si calcatu in pamentulu nou a Statelor Unite.

Inse fiindu că aici nu i se vedé a avé vr' unu viitoriu sicuru, pentru că audî, că ómenii fora ceva arte aici nu potu via s'a disgustatu de remanerea in Statele Unite, si s'a dusu cotra Mexico, unde p' acelu tempu curgea bataie cu Ispaniolii, ca să se dee soldatu la acesci d'in urma, spre care oficiu incà d'in pruncie avea mare passîa.

Ca soldatu fórte bene s'a producatu. In multe batalii a documentatu că chiemarii suale vre a face destulu. D'in soldatu comunu, acu 'lu vedemu ca Corporalu, acu ca Vighilariu, acu ca Stendardariu. Adî ca Capetanu, mane incà in campulu bataliei strigatu de Maioru, poi mane ca Generalu triumfatu cu girlande de lauru. Inse neci aici nu 'i a favorizatu sórtea premultu; că u'data voindu a anima soldatîi sei, elu mai in ante a saritu in focu, candu indata fu prinsu de Mexicani. Cu elu s'a stinsu si steo'a Ispanioliloru, carii d'in dî 'n dî totu mai

stremtoratî fura, pîn'ce u'data de totu batutî, si pote-rea loru franta. Batai'a se fini, si Mexicanii se eliberara. Justinianu s'a condamnatu spre inchisóre de 8 ani, si numai guittarulu seu multu amatu i au lasatu s'â duca cu sene.

Cu acesta se mai mengaia a supra hasardului seu celu blastematu, carele l'a nascutu de Comite si la' facutu cersitoriu, la aredicatu spre splendidosulu gradu de Generalu, si la facutu sclavu, l'a aruncatu in u' temnitâ, dîdita dór de sute de ani, umeda, si mucedu, care s'a nascutu in palaturî aurite, — intr' unu aeru puturos, innadusiatoriu, care totu in aerulu celu mai curatu, si sanitosu a naturii traia. Oh! amare'i mai erau dilele d'in 'ntunereculu acesta, care mai bene s'ar fi cuvenitu unei buhe, decat lui; amare, dar' le rebdá, pentru cuvintele Sacrei Scripturi: Multe 'su necasurile dreptîloru. Aici esperie, cà catu e de scumpa omului libertatea, carea 'nea n'a sciutu-o pretîui, si pentru ce-o liubescu paserile asia.

Noptea nu poté dormi, cà totu la amant'a sua Adolinda 'i amblau cogetele, i se ecscità dorulu de o mai vedea prea ea, pentru carea patimesce atata. Numai u'data mai voi sà-o mai vada, si apoi se determinà, cà séu va mori, séu si pre ea o va aduce in Americ'a cà for' de ea nicairi nu póte fi fericitu, nicairi nu 'su póte alina semtîurile ce'i turbescu pacea animii suale.

Trecurà dile, septimani, luni, ani intregî, si Justinianu d'in dî in dî se'n terea in cogetu, ca in ori ce chiumuri asupritóre sà fie constatatoriu spe a mai potea vedea multu oftat'a sua liubita.

Totu intre astufeliu de oftari, inchipuiri, si visuri nefericite se implura ani 7 si luni 10 si asia îi mai remasera 2 luni a mai fi sclavu, candu bietulu Justinianu deuità tóte patimile suale, tote cate le a rebdatu, si acum' numai pe momente numerà cà cate mai are de a siedea aici, ca sà easa u' datá d'in sclavia si sà se mai semta vr'u'data cà e omu liberu, si tote póte face ce e spre placerea lui.

Intr'u demineat'a se deschisa usi'a inshisorii si intrandu temnitâriulu in l'ontru, a mersu cotra sclavu, carele dormé adencu, si la sculatu dîcandu 'i „mergî cà tempulu tî s'a implinitu, si de acum' in ante esci liberu.

Justinianu zerindu lumin'a sórelui carea de 8 ani numai arare-ori o vedea in complet'a 'sua splendóre cadîú la pamentu, si dedú multîamire Tatalui santu; cà l'a invrednicitu a adjunge dîu'a de astadî in carea se mai vede de u' parte norocitu, apoi cu bucurie esindu de aici ca paserea candu scapa d'in sclavia dandu in aripi se pone si sbóra cotra-ai sei, a inceputu si ilu a se duce la portulu marii, ca sà se reintórca in patri'a sua.

III.

Reintórcerea.

Ah! mi 'i doru, mi 'i doru de tine
— — — — —

Ah! mi 'i doru si plangu de geale
— — — — —

Dî si nópte cu durere
Doiosu sufletu 'mi te cere,
Si cu dulci, cu blande sioapte,
Te chiemu vecinicu dî si noapte.

Tierr'a nu 'i departe . . . o semtu, o vedu eu;
Raiulu infloresce in sufletulu meu.

Steo'a se arata pe ceriulu seninu;
Angerulu iubirei fmi zimbesce linu.

Peritî neguri dese; eata dulcea stea!
Piei strainetate; eata tierr'a mea!

B. Alecsandri.

A colo aflà nesce nai d'in Angli'a care primindu 'lu, — nu preste multa dîle a adjunsu in Londr'a prin tempulu acum' favoraveru.

De aici s'a dusu cu ocasîune in Franci'a, de unde pe calea pe carea a venitu s'a reintorsu cotra Saxoni'a.

Pre drumu fôrte multe a patîtu pentru lips'a baniloru, cà era sîlitu a intra d'in ospataria in ospetaria, si numai cu guittraulu seu, in care fôrte formosu sciea dîce îsi casciga vr' u' frantura de pane.

Dupo multa si grea calatoria a adjunsu abea in Dresd'a in capital'a patriei suale, unde reoindu-si poterile, dar' ne intrebandu de nime nemicu, ca sà nu 'lu conosca cumva, a tîenutu cu unu oftu nestemperatu cotra loculu nascerii suale, dela care 9 ani sunt de candu s'a despartîtu. A tîenutu cu pasi mai maritî spre asi reve-dea amant'a, carea 'lu reintórsa d'in Americ'a, parentii, fratii si servii fideli.

Eata cà si calcà in pamentulu seu, care 'lu salutà cu nesce salutari plene de semtîuri infocate care'i esiau d'in calduros'a lui anima; inse nu 'lu aflà pre acesta asia de vialu, asia de vividu precum îlu làsà. . . .

Neci palatulu pe a carui pórtà intrà nu era in asia ordu bonu precum mai in ante, ci parasîtu, in u' stare devera, si spre ruinare plecatu.

Cortélnicii nu 'lu conoscurà, si pe intrebarea lui „este a casà cineva“ resposera este.

Se baga in l'ontru, unde aflà pe fratele seu celu dupo elu siedîendu in unu fauteilu si vorbindu cu u Madamà.

Bona dîua marite Domnule! si Madamà!

Acescia inspaimentandu-se ce cauta ruptulu si cer-sitoriulu acesta la ii in l'ontru, care neci nu saminà pe ómenii d'in as'ta tierra, îi primi multîamîrea de si nu d'in anima curata, si voindu a 'lu espedia catu mai de cu graba i a mersu in ante intrebandu-lu: „Dar de unde avemu norocire?“

„Eu sum de nascere Comite, si fostu Generalu la Ispanioli, si vinu acum' d'in Americ'a.“

Domnulu si Madam'a zimbeau cogetandu cà acesta 'i fora de mente de vorbesce asia, unu misielu ca elu.

„Am venitu sà ve cercetezu.“

La aceasta si mai tare risera cei d'in ante siop-tindu Domnulu Madamei: veni sà ne vizitedie, candu neci nu 'lu amu vedutu.... ce óspe capataremu adi!

„Dar' dacà nu imbiatî cu scaunu pe unu drumariu seracu, obosîtu— continua mai de parte Justinianu — m'oiu pone a siedé si sînguru, si se aruncà in un' fauteilu mare cu imbracamintele suale unse, ce picandu in ochi la Domnu si la Madama incepurà a protesta:

„Me rogu de unde ai indresnealà“ Hantzi, Jean, Micli, Jacob, striga pe servi sà vina sà arunce aforà pe óspetiulu acestu fora ómenie.

„De mene nu ve prindetî! dîsà Justinianu, cà de n'am mai multa parte d'in castelulu si binele acesta, barem potu sà me odihnescu in elu; si 'ncepú a plange cu amaru.

Cei d'in chilia incepurà a veni in confusie; ér' Justinianu dupo unu repausu incepu a ofta cu gele:

„Ah! mai credîtu-asi fi óre eu, sà amblu asia? nu, neci candu, nu... sà me tîpe pe mine fratele meu d'in mosi'a mea cu servii aforà; mai credîtu-asi fi sà se batjocóresca de mine totî fostii mei cortélnici, sà me ridà strigandu-me cà sum nebonu fore de mente, eu, carele pe diosu cu petiõrele aceste calcaiu atata tíerrà, si veniu sà'i mai vedu ce facu, cum viescu, sà nu me lese neci sà me odihnescu in acestu palatu in care atata parte am si eu catu elu, si cotu celataltu frate; 9 ani de díle vagabundedîu eu prin Americ'a, si totusi nu m'a lasatu

semtîulu fratiescu sà nu 'i mai vedu u' data, si ii cautà cum facu cu mine; formosu!.... de fratii nu me primescu, cum m'oru primi atunci strainii? Lacrimile si mai tare îi curgeau, in atata, catu pre totî presîntii i a cuprinsu u' gele adencà. Ér' fratele seu uimitu de u' astufelu de scen semtiverà, serii la ilu si imbratiosandu 'lu l'a sarutatu strigandu: ah! fratele meu Justiniane dacà tu esci! Servii inse cu lacrimi de bucurie se cam apropiarà de elu sà vada Comitele loru, de care de multu audirà cà e mortu.

Apoi mergandu Fridricu — asia se chicmà fratele seu — cu Justitianu in u' alta chilia, unde acesta tóte intemparile, tóte patimile, tóte fatalitatile suale îi enàrà. — Fridricu încà avu de spusu destule: îi spusà cà parentii loru, si a nume tat'a de 5 ani in scrofurà fiindu; eár' mum'a in acea morbitate, pentru carea si amblà pe la bai, dar' de alta parte si pentru gelea lui cu unu anu si diumetate a moritu dupo elu. Si precum se vedea Fridricu temendu-se cà Justinianu a venitu sà caute partea d'in binele parintiloru, si acea 'i a dîsu cà tatalu seu a facutu testamentu in care lui Justinianu nemicu n'a testatu, si ii in urmarea testamentului au si impartitu avuti'a intre ei. I-a spusu mai de parte cà Adolind'a carea cu tatalu seu cu totu fú încà in dîu'a acea candu se intemplà venatulu celu mare gonitã de aici, s'a dusu in Dresd'a, unde amoridîndu-se in ea un' oficiantu a si luat-o, si a dusu-o cu sene in altu districtu alu tíerrii acescia, insà 'n ce comunitate nu scie. Dîsu'i a cà ea nu a voitu sà se marite dupo ilu, insà audîndu cà ilu ar fi mortu, parentii ei totu una a silitu-o. Ér' elu a luat pe

Madam'a aceast'a, fiindu că debue să tîe benele in ordu dupo ce numai elu e a casà, că fratele celu mai micu s'a dusu la Prag'a să'nvetîe musîc'a.

Neci lui Justinianu n'a debuitu să audà altele, ca-, dîu d'in bratiîlu fratelui seu mai ca lesinatu pe divanu si plangea a colo cu amaru, apoi intrebà pre fratele seu că unde 'i ingròpatà mum'a sua; care îi responsà: că a colo unde a fostu ea la bae a si moritu, a colo s'a si ingropatu la Heilberg.

Dupo acea cerù dela fratele seu vr'u sumulità de bani spre calatoria, că elu voesce a merge la Heilberg la mormentulu mumei suale, apoi de a colo a se reintorce in Americ'a, si sà lese pamentulu acestu plenu de nefericire.

Fridricu invidiosulu imbucurandu-se că nu cere parte d'in mosie, si că scapà de elu, indatà îi inpleni poff'a numai sà se ducà mai iute, ca sà nu aibà procesu cu elu, de si d'in fatià 'si aretà scarbirea sua pentru mergerea lui.

Èr Justinianu conoscandu bine d'in vorbe astut'a lui s'a despartitu in perpetu dela casa 'ciasta cu nesce lacrimi crunte, care nu pentru acea le-a versatu, că se desparte, ci pentru că'i era gele că cum pòte fi fratele seu asia astutu si inpetritu la animà in privint'a lui.

Ma s'a si juratu pe Dîeu; s'a juratu pe Santî, de va mai calca locurile aceste asia de ne'nduratóre.

IV.

Calatori'a.

Eatà ceasulu de pornire;
Eatà ceasulu mult amaru;
Veseliè, fericire,
Eu le lasu pe-alu teu otaru,
S'a mea animà itî dîce:
Adio! remai ferice!

B. Alecsandri.

Imbraca mintele nu si l'a schimbatu ca sà nu'lu conòsca nime; dar' intru altuchipu cine l' ar'si conòsce pe elu, carele atunci era in fatià si 'n trupu plenu; acum' storsu, atunci avea u barbà spaniolica si nesce mustetiè tenere, acum' u' barbà mare rotundà, si mustetiè bene crescute, avea pîru tonsu, acum' lungu, precum de naturà i a crescutu de 9 ani, era in imbracaminte verdî, sîmple de venatu, ci totusi nobile; dar' acum' in unu paliu militarescu, in nesce caligagi albi, carii 'i serveu totu u'datà si de ismene, unsi si batutî de pulberu, si 'n u' pîlarie de pae rupta, cu guittarulu sub suóra, catu ori si cine nu'i ar fi dîsu alt'a, decatu că'i unu lautasiu vagabundu.

Asia a tînutu elu cotra mormentulu mumei suale, unde adjungandu s'a tîpatu in genunchi pre elu, si de dolere ne potandu curendu dîce ceva, a remasu in tacere.

Dup' acea a luat u taria a supra dolerii lui, carea invingandu-o i' a eruptu in nesce oftari sublime:

Ah! bona mumà, dar' aici debe sà te afflu eu.... seraculu de mene..... asia m'ai lasatu sînguru sperantî'a mea cea dulce! sà me ridà si fratîi mei, si 'n locu sà

me tîe la îi sà se inbucure cã me ducu. Ah! cum potú lú-
mea sà se strice asia.... cum se potura corumpe ome-
nii in asia gradu mare.... cum potú peri asia de iute
fraternisarea, amitítî'a si liubirea sincera. Audítamscumpa,
cã numai tu, si Adolind'a mea m'atî, gelitu, numai voi atî
plansu dupo mine ca candu atî 'fi audítu oftele mele ge-
lóse, dupo voi ce de multe ori îmi sborau d'in peptu, ca
candu afora de voi neci n'asi fi avutu pe altulu nime'n
lume. Dar' ce sà me facu acuma, cã sum cu multu mai
nevrednicu a calca tîerrin'a as'ta verde, unde osemintele
tuale sante odihnescu candu îmi spunu cã eu tî-am fostu
caus'a repausarii tuale....eu.. ah! eu nenorocosulu, —
cã tu pentru mine ai moritu, pentru mine netrebniculu,
si multu peccatosulu! Ce sà facu? sà me osendescu, sà-mi
mai afuriscu viatî'a, carea si asia a fostu destulu de afu-
risità. Ah! de m'asi poté scóte sangerat'a mea anim'a
aforà asi ingropa-o aici sà 'tî créscã u' flóre vie spre
etern'a memoriã; dar' dacã aceasta nu se póte, cresceti
voi floriloru ce ve nutrescu acum' cu róã ochiloru mei, cã
eu voiu vagabunda si mai de parte sà nu dîcã ómenii
c'am moritu aici pe mormentulu mumei mele negloriosu
innecandu-me dolerile, ci cã sum in stare a rebda tóte
plagele sortîi mele cei fatale. Ér' tu misotule (nu me uita)
ce team ruptu depe sînulu repausatei mumei mele,
nu vestedii asia iute, cã te-oïu ro'a cu ro'a ochiloru mei
lancedî, te-oïu nutri cu caldur'a animii mele, ci'm fii spre
unu timpu mai indelungatu semnu de aducerea a mente.
Apoi Domnedîeu cu tine in veci cadavrulu mumei mele;
Domnedîeu cu tine mumã repausata, pon'ce ne vomu intalni

a colo susu, a colo unde dreptii nu au de patimitu ca pe
acestu pamentu locuitu de vipere veninóse.

Apoi s'a reintorsu de aci cu anim'a frantã ér' la
Americ'a, dar' nu prin Franci'a ci prin Olandi'a cã era
calea mai scurtã. S'a dusu prin Olandi'a sà nu petreacã
multu timpu pe locurile aceste, care îi sangerau anim'a
si'lu faceau invalidu de totu, unde petrecerea'i era asia
de amarã. Dela portulu Olandiei ér' cu nesce nai de
negutîatorie a adjunsu dupo u' scurtã calatoria norocósa
in urbea Americii Sant Louis (lege: San Lui), unde in-
datã cadîu in u' morbitate fôrte grea, care i a causatu-o
plagele aceste mai ultime a sortii, 6 luni a fostu infirmu,
6 luni a rebdatu neincetatu cele mai cumplete doleri,
care numai prin unu medicu fôrte priceputu se poturã
linisci. Candu s'a scolatu d'in morbitatea sua se afla in
u' stare desperata: banii ce mai avé candu sosî in Ame-
ric'a i au trecut totî pentru spesele medicamenturiloru,
ma ce 'i mai multu si préliubitulu seu guittaru dela care
neci de catu nu voi sà se desparte, fú sîlitu a'lu vinde
unui Ebreu. Si asia nu i 'a remasu alta in 'apoi, numai a
lua bacululu in mana, si apoi merge d'in casã 'n casã ca
cersitoriu de vrea sà 'si sustîna cumva viatî'a sua, si sà
nu mórã de fôme sub gardurile ómeniloru.

Si asia a si facutu, pon'ce 'ntru dî a adjunsu cu cersi-
tulu seu la unu cocatoriu, care indurandu-se spre starea
lui miserã, dar' de alta parte vedîendulu intregu in trupu
l'a primitu de adjutatoriu, sà'i vindã prin tergu cu cosia-
r'a spire, cã tocmai pe acelu tempu i se rerise adju-
tatorii (calfele). Justinianu cogetandu cã dorã'i va merge
mai bene s'a si bagatu si a servitu cu omenie 17 ani. Sub

care restimpu retragându-se dela tóte abundările viã fôrte pe subtîru, era religiosu, nu violã pe nime, prin urmare nu era odiosu, ci amatu de totî, si s'a astransu siesi u' sumã de 900 de dollari ca fruptulu diligintii suale; candu eatã ca veni in conosciãtia cu u' fatã asisiderea miserã, dar' blandã, ce serbea la vicinulu cocatoriului seu; — pe carea a o si lua s'a propusu in sene, cogetandu, cã baremu asia sã aibe pe cineva longa elu, de 'lu va mai adjunge vr'u morbitate periculósã, sã nu fie sîlitu a se chinui sînguru intre ómeni straini, in tíerrã straina, sã aibe pre cineva la betrenetie suale de adjutoriu, cã acum' era de 51 de ani caruntu de necadiurile suferite. Dar' n'a cautatu elu la acea cã'i miserã; — elu si asia totu pe aceste a amatu in tóta viatã a sua, sciindu cã in astufeliu de fete locuesce sufletu curatu, si semtîu nobilu, — ci numai cã'i blandã, si scie a padî, ér' nu a prapadi ca cele avute cuadrantii cu sudóre astransi.

V.

Morteã lui.

Malorum meta mors.
Dîcere classîca latîna.

Fat'a nomitã a si luatu-o, si viã cu ea vr'u septemana in asia concordia catu Justinianu a cutediãtu totã increderea sua a o asiedîã in ea; insã fôrte s'a insielatu; cã merghendu u' datã sér'a a casã cu cosiar'a pre mana dupo datin'a lui esperiã: cã molierea lui a fugîtu dela elu cu bona sama prin ceva insielatoriu de ai ei, si a

dusu cu sîne si micutî'a lui avutiã. Betranulu Justinianu de nou flagelatu de crunt'a sôrte a sua, a suferitu cu pace si acias't'a plaga, si mergé la basericã de se rogã lui Domnedîeu sã nu o batã, ci sã o erte, precum o értã elu cã nu sciú ce face; ma tocmai audîndu pre pop'a d'in catedrã predicandu despre tém'a cã: pre cine amã Ddîeu pre acela 'lu bate, a si deuitatu-o, desi ér' adjunsã cer-sitoriu a fi for' de neci unu cruceriu. Si totu n'a cadîutu in desperare, cã acuma s'a invetiãtu cu cruntele plage a hasardului, ci servea si mai de parte la cocatoriulu seu cu onestia. Elu era dupo oficiulu seu nomitu de totî „Justi Spirariulu“ si era in Sant Louis u' persóna fôrte conosciãtu. Unu ómu betranu, ghîbu, uscatu, si fati'a aratã prin tempulu potinte ca pamentulu tómn'a, porórea tra-gea tutunu in nasu, amblã mereu cu u' cosiarã pre manã si cu u' trimbitiã in gurã astrangandu cumperãtori la spire. Dominic'a elu era mai anteu in baserica, la mortî amblã candu potea de canta, ér' in ospatarii nime nu'lu vedea. Mai bucurosu cautã societatea prunciloru, unde bagandu-se intre ei se ponea si'i invetiã, le dedea consî-lîi de viatã, îi apara de pericle, — pentru ce îlu si amau fôrte, intru atata, catu cum îi audîeu trimbiti'a, séu îlu vedeu cumva de departe, indatã îi fugeau pruncii d'in tóte partile si 'lu incongiurau, care îi petrecea de multe ori cu glume, dar' de multe ori le mai impartîã cate vr'u doue spire, cornutiẽ, séu ce avea in cosiarã, carii apoi fugîndu a casã enarau parentîloru cã ce omu bonu e Justi Spirariulu, cum le dà loru for' de bani spire si altele, si in asia modu veni Justinianu in onorea si

liubirea tuturor ómeniloru d'in Sant Louis, si de prin pregiuru,

In anii trei mai d'in urma decandu molierea lui l'a insielatu, ér' s'a posu de laturi 400 de dollari, si vià cu cumpenu.

In u' Domineca dupo amédî s'a dusu spre nenorocirea lui la petrecerea unui omu mortu misielu, ce làsà dupo sene 7 prunci orfani, — si candu s'a reintorsu cotra casa dedura d'in napoi nesce care plene de ómeni beti hukurandu si cantandu; elu care neci nu prébene, audiea, de spariosu ne scià in cotro sà fuga, si asia intorcandu-se in cóce si 'n colé, si uitandu-se in napoi se lovi 'ntr'u pétra, si cadîú 'ndata diosu. Ospetarii caimacitî de beutura ne potendu iute opri caii, trecú unu caru preste elu, care de betranetie n'avú atata potere si iutîme sà fi se scolatu in ante ce a trece carulu pre elu. Acum' veni adjutoriu descolà si l'a dusu a casa pe nenorocosulu, ce era de diumetate mortu, si cóstele 'lui tóte frante. Dup' a'sta a mai traitu doue dile, si u'nópte sermanulu Justinianu, si apoi a repausatu in Domnulu pimindu ca crescinu adevveratu si santele Taine.

De mirare fú, cà neci in momentulu celu mai ultimu nu s'a potutu retînea oftele suale dupo mum'a si Adolind'a sua.

Si asia precum i a fostu viatî'a de fulgerata, asia i a fostu si mórtea de grea si nepacinica.

Sumulitî'a sua de bani ce'i va mai remanea ne avendu aici in tíerr'a a'sta straina pe nime, a testatu-o celoru 7 orfani; ér' pe monumentu a lasatu scobitoriului (gravierului) sà taie urmatóre ele serii:

Aicea jace Comitele S* Justinianu.

Si fostulu Generalu

Ce-a fostu batutu ca nime pe lume de flagelulu
Hasardului fatalu!

Aceast'a nascú u' fama fórte mare in urbe, si fam'a adunà mii de ómeni la 'ngropaciunea lui, in atata, catu in diu'a inmormentarii 20,000 de ómeni petreceau cadavrulu, d'intre carii fórte multî plansera pe Gonitulu de sórte, si se mirara de constantî'a lui brava.

* * *

Asia patîescu dreptîi, si se smerescu pre sene, éro peccatosii îsi aredicu palaturi aurite, si se innaltîescu cu capetele loru pon' la stele, pon' la ceriulu supremu, càtu ar restorná si tronulu domnezeescu; — dar' veni-va tempulu, candu innaltîa-se voru aceia, si smeri-se voru a cestia!!

Emericu Basiliu Stanescu.

Coriolanu.

— Balada. —

— Emulație cu Joanne Goldisiu. —

I.

Precum taurulu celu alungatu
 Fuge, cure, murmureadià,
 Precum gliganulu persecvatu
 De venatori, spumigheadià;
 Asia Coriolanu, pe pòrtà
 Fuge d'in Rom'a cetate.
 Cugete bone nu pòrtà
 Dicandu astufeliu de cuvinte:
 „Lasà, lasà! tîne'n minte!
 Faptei urmà resplatirea!
 Pon' acum' v'am fostu parente
 Si ce'mi fusà multiamirea?
 Ca pe lotru, ca p'unu cane
 Me 'npinsaratî, ecsularatî,
 Tremuratî de alu meu nume
 Cu Coriolanu ce facuratî? —
 Frange voi eu cerbici'a
 Cea nebunà, fora mente,
 Domolivoiu superbi'a
 Tietî juru Joe parente.
 Me ducu s'aducu crunte gente
 Perire la micu la mare,
 Surdu voiu fi la rugaminte
 N'oiu sà ve'npartu indurare.

II.

Nuoru de pulberu s'aradicà
 Dela médiadî d'in departe,
 Ca u' grozavà nalucà
 Asia vine totu nainte.
 Ceatî'a falsà eata pere
 Si u' óste se diaresce,
 Armele lucescu in sóre
 Catu vederea îti rapesce, —
 Ceat'a-adjunsà cu furie
 Tînutulu romanu sà strice,
 Vendîatoriulu de patrie
 Elu! Coriolanu o conduce. —
 Rom'a tótà'i spaimentatà,
 Senatorii tîenu siedintià
 Cum ar' fi tierr'a scapatà
 De viforu ce'o amenintîa?...
 Indesiertu se tramiserà
 Deputatî de vazà mare,
 Se duserà, îlu rugarà
 De pace pe celu ce n'are;
 For' succesu forà sperantià
 For' d'ai vre sà'i si asculte,
 Se 'ntòrsarà la siedintià
 Mai desperatî ca nainte.

III.

U' schinteoà de sperantià
 Desperatî mai nutresce,
 U' radià de mantuintîa
 De u' data se ivesce.
 Veturi'a mum'a tristà
 Cu ai sei la corturi merge

Inimicu in cale nu'i stà,
Si la tabarà adjunge.

* * *

Oh! animà fi acuma
Fora semtîri, ca si stanulu;
Asia candu îsi vede mum'a
A'st'a'si oftà multu nebonulu.
Precum ap'a focu stange
Si de totu îlu nadusiesce;
Asia ea mani'a 'i frange
Candu nainte'i se ivesce.
Manile spre 'nbratîsiare
Inblandîtulu îsi intinde,
Mum'a ochi sà 'lu vadià n'are,
, Nu de mine nu te prinde
— Dîsà ea — pona atuncea,
Pon' ce voiu sci sum eu la fiu
Séu la inimicu aicea?
De ce sà me tinu, ca sà sciu!
Si ca mumà prinsà ôre
Stau in tabara 'tî aicea?
Te-am nascutu eu cu dorere,
Ca sà-mi turburi lin'a pace?
Ca inimicu si ecsulatu
Sà te vedu la betranetîe?
Cum te-ai scapatu de ai predatu
Agrii, ce d'in teneretîe
Te nutrirà casi mum'a?
La prunci, sôtîa, si la mine
N'ai cugetatu cà in Rom'a
Fruàm dîle linu senine?
Rom'a n'ave dî amarà
De viétîa nu 'tî-asi fi datu. —
Liberà'n liber'a tîerà

Mortii rece me-asi fi tradatu.
Adî séu mane sciu cà mie
Viétîa'm s'asie se curmà,
Dar' acestoru, séu sclavie,
Séu mórte amarà urmà!“

* * *

„Curentarea-tî me invinsà
Mumà! Roma'i liberatà
— Dîsà elu cu lacremi — inse
Mortea'mi este ne ertatà!“

Michael Sierbanu.

Coriolanu.

— Baladâ.—

— Emulație cu Michael Sierbanu. —

Nuoru de pulberu se radicà
Pe teritoriulu romanu;
D'in sînu'i grosavu durdue
Si tunà Coriolanu:

In drépt'a 'i fulgerà spad'a
Setosà dupa sange;
Peptu'i vulcanu de isbandà
Ce nu se pôte stange;

Ci-adencu urlandu torente de
Lavà 'nfocata tórna
Totu ce-adjunge; Cetatî, dîduri,
In cale'i se restórna.

7*

Agnii 'n brécà velu de gele
Strepitî d'aloru sementîa;
Fatalulu vicolu pre Rom'a
Cu perire-o amenintîa.

*

Stau Senatorii 'n cogete,
Totî in ceptu a despera;
Vedu Tribunii cà nu'i modu in
Contra lui d'a se-apera.

Orcanulu va navali, si
Voru ploá sagîetîle;
Candu Coriolanu cu triumfu
Va deschide portîle.

Senatulu ca soli tramite:
Pontifici, Auguri, Preotî;
Dar' ducele ne 'npacaveru
Ii menà 'ndereptu pre totî.

N'au cuvintele sublime
Resultatu in a lui peptu,
Cum n'are sagîat'a'n stancà,
Ce cade frantà 'n dereptu.

* . *

Soroculu spre cogetare
Datu Romaniloru trece;
Si Coriolanu demandà
Armateloru sà plece,

La ostirea 'nfricosiatà
Tînendu juramentulu greu:

Cà nu se va re'ntorce pon'
Va fi'n Rom'a vr'unu Plebeu.

Si dreptu candu stau totî gata spre
'nfricosiat'a ostire,
Eata despre-unu choru de dame
Facu Ducelui de stire.

Curiosî totî de urmare,
Stau in tacere mutà;
Vedu: cum Coriolanu treptatu
In fatîa se stramutà.

* * *

„Fatalu momentu: iatà chorulu
De Matrône carunte;
Vedu ah! pre Muma si sotia'mi
Cu fii'mi crudî in frunte. —

Stingele boldulu naturei!
De fratià nu voiu sci....
Pautînu, peste ruinat'a
Romà voru ará Volscii.

Chorulu sosî: pruncii curendu
Seru in bratià la tatà
Care for' de graiu stá-amortîtu
Cu-anim'a sagîetata.

„Spune'mi! — dîce Veturi'a, —
La convenirea - aceast'a,
Ca mumà, séu ca sclavà stau
Fiule 'naintea tua;

Eu nenorocósà sà fiu
Adjunsu diu'a, in care
Vedu pre bàetulu meu venindu
Spre-a patriei stricare.

Vai mie ! carea am nascutu pre
Surupatoriulu Patriei,
De n'asi fi fostu neci candu mumà
Ar sta libertatea Romei.

Ertà fiule cà Rom'a-tî
Va vindeca ranele ;
Nu rebda ca fiitorii
Sà 'tî blasteme nomele.

Dar' decatu sà dicà lumea
Cà Veturi'a a nascutu
Unu fiu spre suruparea Romei,
Si dusmaniloru de scutu.

Aci stau resolutà sà'tî
Fiu mai anteu eu prédà,
Apoi sà'ncingî in sangele
Romei crud'a tua spadà."

* * *

Cu sagîetile-afectului
Petrunsa Veturi'a
Adencu anim'a fiului.
Unde gema furi'a.

Corilonu mai pre urmà
Naturei placandu-se,
Cu unu ciotu de desperare
Maicii s'ale îi spuse :

„Mumà! Mumà! tu pre Rom'a
Din periclu o scapasi ;
Dar' cu-a tua 'nvingere mie
Oh! tristà gropà'mi sapasi!“

Joanne Goldisiu.

A m a n t ' a .

Mundrà'i firea vidibilà,
Me astrange, me starnesce
La uimire credibilà,
Ce cogetu'mi inmultiesce ;

Ca'n a dilei dulci lucire
Ce ne versà planuri sîmple,
Sà me scolu d'in amortîre
Ce formiadîa idei duple.

Tôte-aceste mi'su placute,
Sórele, lun'a, candu apunu,
Care sunt de Dièu facute,
Si Provedintîei se subpunu. —

Mundrà'i ros'a colorósà
Servindu fragîdei fetitîe
Spre splendóre amorsà
Ce nobilu simtîu 'i atîtîe...

Inse-oh! dorere sublimà,
Cà semtîulu ei celu energîcu
Nu'mi stempera-a mea animà
De amorulu celu vanaticu!

Nu u' rosà coloratà,
Ma neci formosulu firmamentu;
Ci numai dulcea 'mi amatà,
Alin' ardiendu 'mi sentiementu. —

Schimbe'si si lun'a lumin'a,
Prefaca-se nóptea'n tartaru,
Tu Lelitìa nu suspinà
Ci ascpetà-me totu fatalu....

Eu eram cuprinsu de fricà,
Cà ros'a formosà-a adusu
Ne-amoru l'a mea tenericà,
Ce de éa, eram de totu strapusu;

Insà centrat'a sperintià,
Ce pepturile ne nutrea
Nu làsà dulcea'mi fetitià
Dela mine a disparea!...

N..... Ch. anu.

Mundr'a mea.

Câte fete sunt in lume
Neci un'a n'are asia nome,
Ca Mariór'a draga mea,
Dulce, formosá'i casi-u' stea. —

In jocu se'ntórce ca-unu prisnelu.
Intru unu locu de unu inelu,
Cà papucii 'su de carmagînu
Formosu cosutî cu ibrisinu.

Susu îmi sare pon' la bracié
Si de umeri'mi s'acatié
Neci dusimanulu n'o gasesce
Urità, candu se 'nverlesce. —

Dar' candu merge la fontanà
Si cu umbr'a'i se inganà
Ai gandi ca' i 'mperatésà,
Cà 'n satu îi ea mai aleasà

Am vorbitu c'a ei parente,
Ca la tómnà s'o marite;
Si m'oiu duce, sà mi-o deie
Sà'm fie a mea femeie. —

Cà mundr'a mi-a fagaduitu
Candu pre umeri-mi a sàritu
Cà pre altulu n'a saruta
Ponà animà va porta....

Vincentiu Grozescu.

Ce'i tare in lume?

Tare'i tresnetulu ce vine
Repede prin aeru lucindu,
Care cutremurà muntîi,
Frontea loru cu sagîetî plesnindu.

Tare'i poterea furtunei,
Ce duce prin aeru nuorii;
Ce pe mare valuri arà
Si desradecinà pomii

Tare e poterea apei,
Carea in pétrà se sèpà
Carea insule derimà,
Si 'nfocat'a sete-adapà.

Tare'i vapai'a focului,
Prin care Troîa cea mare,
De Greci se facú 'n ceusià
Dupo multe dîle amare.

Tari sunt elementurile,
Carora neme dispone,
Care cu timpu nemicesce
Tóte ce esistà'n lume; —

Dar' mai tare decâtu tóte
Este anim'a junelui,
Carea 'n amoru se topesce
Dar' se opune dorului.

Georgiu Craciunescu.

Junele romanu.

Frumosu ca si-unu iorgovanu
Este junele romanu,
Ca atletu, erou frumosu
Cautà ageru si falosu.

Se uità cui multîemesce
Ori-cui d'in drumu nu feresce
Apoi fie 'n ori ce stare
Mundrà numai un'a are.

Numai pe-ast'a o liubesce,
De ventu, sóre, o padîesce,
Pon' la mórte 'i cu credintîa
Fidelu in ori ce privintîa.

Blandu e 'n pace ca si melulu
In resboiu aspru ca smeulu;
Nu s'ascunde la recóre
Ci lupt'a 'nvinge séu móre. —

Nu 'si bate jocu de strainu
Ci 'lu imbià sà bé vinu;
Insà decà nu primesce
De reu cu greu se feresce.

Omeni'a si-o padîesce
Pentru ea tóte jertfesce. —
Càtu e lumea 'ceast'a mare
Nicairi parechie n'are.

Julianu Grozescu.

Mundr'a mea.

Fatí'a 'i mundrà, dalbà,
Si ochii 'i lucescu
Ca si nesce radîe
Care lumineadià
Pamentulu acestu.

Pe rosia'i guritià
Inflorescu totu flori
Si-o dulce zimbire
Pe ea sà resfirà
Ca si nesce dîori.

Pîru' i ca-u' coronà
 Negru, 'ntunecosu,
 Ne 'ncetatu îlu lasà
 Totu ensulu sà 'lu vèdià
 Pe umeri in dîosu.

Chiar' la peptulu dalbu
 Ca neó'a de albu
 Duoà tîtisióre
 Ca doi criniori
 In ace'a órà
 Candu îi vedî, sà mori.

Augustu Russu.

Saltulu primaverii.

Neó'a se topesce,
 Campulu inverdîesce,
 Flori mirositóre
 Flori desfatatóre
 Orneadià natur'a.

Incoltîescu arborii,
 Re'nvie si codrii,
 Cantà filomel'a
 De resonà lunc'a
 D'a ei melodia,

'n dîori de demineatià
 Cotra ceriu se 'nnaltià,
 Si ér' se scobóra
 Dîosu la araturà
 Cantandu ciocarli'a ;

Imnulu acestu faimosu
 Sórelui, maéstosu
 Car' acum' resare
 Pe alui càrare
 Ii este consacratu.

Plugariulu cu plugulu
 Isi arà pamentulu
 — Adapatu cu sucuri —
 Ca s' aducà frupturi
 Multe si menóse

Mic'a rindunicà
 D'in departe, eacà
 Ér' ni-se intorse
 Sprintinà voiósà
 Cum era 'nainte.

Vitele esirà
 Ér' d'in inchisóre
 La campu, la pasiune,
 Ca sà se resbone
 In aeru sanitosu.

Saltà mielusielulu
 Caci vede in gîurulu
 Seu liubita 'si maicà,
 Par' ca'i dîce: „mencà
 Érbà crudà verde.“ ...

Pastoriulu pe fòle
 Pe érbutià móle,
 Cautà si privesce
 La turnà candu pasce,
 Anim'a'i totu cresce;

Dîce mundr'a dîsà,*)
Cotr' a lui aleasà
Ii sboru cogetele
Ii sboru semtîrile
Cele mai nobile.

Sàrituri audace
Caprióra face,
Sàrindu dep' u' stincà
P'alt'a for' de fricà
Fora vatámare.

Flutureadià fluturi,
Prin codrii si siesuri,
Fluturi de totu feliulu:
Albi, venetî ca ceriulu,
Depe flori pe flóre.

Légànà zefirulu
Frondièle si vârfulu
Plopului tremidalu;
D'in gradini si d'in dealu,
Odoru bonu aduce. —

Bucurà-se fórte
Fapturile tóte
De Domnulu dîdite
Cum elu peste tóte
Bonitatea-si vérsà

* * *

*) Adeca dicalà séu cantecà.

O! mare'i poterea
Mare si 'ndurarea
A celui ce tóte
Aceste le póte
Face si'ndreptá.

Michael Sierbanu.

Visulu copilei.

Adormi tu virgînióra,
Ca eu te-oiu leganá, —
Adormi tu frumosióra
Si spune-mi, ce-i visá.

Tu ridî, si-a tua zimbire
Asia m'a bucuratu, —
Tu ridî in fericire,
Ca angeru minunatu.

Dór' angerii te portá
In ceriu, la Domnedîeu?
Si ceriu 'n pomp'a tótá
'Tî-aréta, raiulu seu?

Dór' vedî, ce-a tua natiune
Pe viitoriu va fi,
Si pentru ea, in lume,
Unu Mesí'a-a veni?

Visedià virgînióra,
Si spone-mi, ce-ai visatu?
Càci dulcea-tî gurisióra
De zimbetu s'a misicatu!

„In ceriu am fostu maicutiã,
Cà angerii m'au dusu,
Cu multu e mai dulcutiã,
Viéti'a, colo susu!

Campi'a e mai verde,
Si mugurii 'nflorescu, —
Si radi'a nu se perde
Càci nuori, nu se ivescu.

Si angerii — mi grairà:
Sà spuni Romaniloru
Cà 'n ceriuri se 'ngridirà
De viitoriulu loru.

De-acum' Romanu 'n lume
De rele e paditu,
Càci mult'a-i rogatiune,
La ceriu s'a auditu. —

Virtutea 'nvie érà
Cà ea e daru d'in ceriu;
Candu ea domnesce 'n tièrrà,
Eroii, nu mai peru.

Ah! dulce maiculiã,
Acést'a am visatu;
De visu, a mea guritiã
In zimbetu s'a misicatu.'

Atanasiu Marianu Marienescu.

Batai'a intre Rom'a si Alb'a.

— Baladã. —

Duòà tabere stau 'n fatiã
Cu poteri asemenea
D'amendòà partile esu
Trei voinici d'a gemenea.
Toti siese sunt de u' verstã
'Cesti'a fratî si 'cei'a fratî
Toti siese spre batalie
Asemenea 'nviforati.

Trei dueluri informediã:
Arm'a taie si infrange,
Cãtu pe trupulu atletiloru
Curgu peraie de sange,
Spadile loru lovindu-se
La olaltã, scaparã;
Si 'npartindu loviri de mórte
Totu ensulu se aperã.

Candu iatã cautatorii
Tintandu la ei curiosu,
Vedu pre doi dintre Horati
C'au cadiutu vulnerati diosu. —
Sonete de bucuria
Albanii-acumu redicã
Èrà taber'a romanã
In desperare picã.

Cautandu cu intristare
La Horatiu atletulu,
Care d'intre trei fratî sînguru
Au remasu cu sufletulu;

Trei se sîlescu pre elu sînguru
 La pamentu s'il obóre:
 Prin caderea lui sà aibà
 Patria si onóre.

Horatîu pon' la un timpu
 Cu ei virtosu se bate,
 Apoi — elu sciindu ce face —
 La contrari le dà spate:
 Fugindu catuva spatîu, vede
 Pre Coratîi dupo elu,
 Si indata 'lu intimpinà
 Pre celu d'in teiu cu duelu:

Pre acest'a dupo-u' luptà
 Fôrte grea, mortii 'lu tradà. —
 Candu iatà-adjunge-alu doilea
 Dar' si acést'a 'i fû prédà
 P'alu treilea nu 'lu tîne demnu
 Ca cu elu sà se batà:
 La fratîi lui îlu tramite
 Lovindulu num' u' datà. —

Acum'a lui Horatîu
 Romanii triumfu gatà,
 Alb'a, Romei — fetei s'ale —
 Remane subjugatà
 Romanii monumentu gatà
 Acum' la totu atletulu:
 Care pentru Patri'a loru
 Isi dederà sufletulu.

Joanne Goldisiu.

Domnisiórei S. P.

De dorulu teu nestinsu de multe ori suspinu,
 Atate suveniri placute 'mi revinu!
 Ah! de-ai poté fi tu u' clipa longa mene,
 — Sà cerci tu anim'a 'mi, cum bate dupo tene —
 Si ai aflá in ea, amóre si credintîa.....
 Mi-ai dîce — atunci: „si eu liubescu cu asia fer-
 bintîa.

Dar' tu, departe esti, si pone te-oiu vedé
 'Mi pare cà unu vé cu sà tréca ar avé!
 Si nu 'mi remane adî, decatu in ochi u' roua,
 — Ca rou'a, cea d'in dîori ce dà viétîa noua,
 La crinulu vestedîtu de radi'a cea de sóre, —
 Sà potu mai suferi in foculu de amóre!

Ah! barem de-ai audî amaru suspinulu meu,
 Sà 'mpaci poterea lui cu-unu dulce graiu alu teu!
 Resonetulu doiosu mi-ar fi u' mengaiere,
 Aduce-ar celu minutu placutu de re'nviere,
 Si nu m'asi mai aflá ca intre spini u' flóre,
 Si nu te-ar coperi unu nu oru, ca si pe sóre!

Caci sóre esti! dar' eu unu crinu ce-a suferitu
 De-unu focu, — de dorulu teu, — si sum ca vestedîtu,
 Tramite'mi pe-unu columbu, sà sciu, cà 'mi esti amata,
 Si eu tî-oiu fi unu sclavu, tu mie, adorata, —
 Si multu mai liberu sum! cà-atunci, rîdîndu in roua,
 Aceast'a mi va da, ca flórii, viétîa noua!!

Emericu Basiliu Stanescu.

Fat'a d'in Banatu.

Frumósà e fat'a d'in Banatu
De a'si alege a ei barbatu. —
Bonà'i Dómne! si fórmósà
Blandà, 'naltà, umerósà, —
D'in Banatu in alt'a tiérra
Nu se duce ea aforà. —

Multî straini sà mai insélà,
Càndu sà ducu la ea s'o cérà;
Nu merge, mai bine móre,
U' fatutià lucratóre
D'in Banatu in alt'a tiérra
Nu se duce ea aforà.

Nu dîeu, u' fatà d'in Banatu
N'ai ce-o cere ca 'nstrainatu,
Cà te-arù bate Domnedîeu
S'o'ndepartî dela satulu seu, —
D'in Banatu in alt'a tiérra
Neci va esi ea aforà.

Neci nu merge ea 'ndeparte,
In satu 'si afla a ei parte,
Cà îsi conosce cam demultu
Dragutiulu mundru si placutu,
De ce ea d'in a ei tiérra
Neci cà se va duce-aforà.....

Scie ea cà elu e romanu,
Nu'i Unguru, Némîu, Serbu nu'i Ziganu
Conosce bine alui vitîa
Cà 'i d'in stramosi remasitià. —
D'in Banatu in alt'a tiérra
Nu se duce ea aforà.

Nu se duce s'o inbrece
Cu vestminte de berbece,
Cà'i place a ei vestminte
Si le tîne ca si sfinte. —
D'in Banatu in alt'a tiérra
Nu se duce ea aforà.

Nu 'si stramutà pentru lume
Portulu, limb'a si-alu ei nume. —
Formosa'i fat'a d'in Banatu
Si credintiósà la barbatu,
Cà Banatu'i a ei tiérra
Nu se duce ea aforà

Vincentiu Grozescu.

Glagoru vitédiulu.

— Baladà comicà —

Cocosi negricei cantarà,
Dîorile se reversarà,
Trei voinici se redicarà,
Ca sà védà lumea-amarà.
Se iau spre calatorie,
Séu mai bine spre lotrie,
Si abea sórel'a apusu,
Pon' la unu podu au adjunsu.
Càndu pre podu erau sà trecà
Podariului nu'i dau platà
Cu firea lorù blastamatà
Mergu numai in lumea latà
Podariulu susu oftandu dîcea:

,Seraculu de mine asia,
 Voi nici vam'a nu platitî
 Cumanace nu clatitî
 Alele ce mai trei voinici
 Decandu podorescu eu aici
 Totî carii vam'a n'au platitu
 Cumanacele au clatitu'
 Glagoru acum' tremurá
 Candu mani'a 'lu scuturá
 Audî de vam'oiu plati
 Tu podariu mai multu nu'i fi.
 Mai bine ne spune linu
 Unde 'i crism'aici cu vinu
 Si crismarità frumosà
 Cu pivnitâ recorósà. —
 Podariulu seraculu de elu
 Se facú loru de totu fidelu;
 Fôrte blandu le respondea:
 Fratîloru de'i rendu-asia,
 Colo'n vîrfulu dealului
 La crism'a 'mperatului
 Mergetî aflatî ce ve place
 — Numai sà'm datî mie pace. —
 De abea-adjunserà la délu
 Striga Glagoru de pe calu:
 Hei! esi Nitîa aforà,
 Nu te socoti multu darà. —
 Nitîa esie si sà uità,
 Dragostea loru n'o dîeuità;
 Placà dragîloru in casà
 Cà sum nevéstà remasà!
 Vitegîi o ascultarà
 Si dupà masà intrarà,
 Vr'unu ciasu, douà, ce siedîurà;
 Noà butî de vinu beurà. —
 A pleca candu ei voescu

A plati se socotescu,
 Crismarità spariatà,
 La 'mperatulu fuge 'ndatà;
 Domnului mare se plange
 De lacrimi in gîuru se 'ncinge
 Pentr' amarnic'a patîre,
 Si pentr'a lotriloru fire:
 O! 'naltiâte imperate
 Care multu esci cu dreptate
 A sérà la scàpatatatu
 Trei voinici m'au cercetatú:
 Totu vinulu mi'lu-au inghitú,
 Si 'lu lasà acum' ne platitu
 Ce sà facu eu oh! vai mie
 Sum lasatà'n seracie?
 Imperatulu îi dicea:
 „Nitîa, Nitîa! drag'a mea,
 Dà-le catu ei voru pofiti
 Dar' de bani nu pomeni. —
 Eu îi conosci fôrte bine
 Lasà totu lucrulu pe mine
 Ca 'su nesce arambasiei
 Singuru eu me temu de ei.“ —
 Nitîa a casà se ducea
 Candu in crismà se bågá
 Glagoru la dens'a fugiá
 Nitîei u' palmà'i tragea;
 La pamentu o travalea
 Apoi d'in graiu îi graia:
 „Oh! Nitîa lumin'a mea
 Nu te tare spariá
 Cà eu nu me batu cu tine
 Forà'ti dau de 'nvatiáciune:
 C' asia gosti candu 'tî-oru veni
 La 'mperatulu nu'i vesti.

Georgiu Popoviciu.

Spinii amórei.

— Alegoria. —

Betranulu.

Pruncutielu
 Tenerelu!
 Spune 'mi dreptu
 Ce-ai in peptu
 Séu esti voiosu,
 Séu amorusu?

Tenerulu.

Scumpulu meu
 Pare'ti reu?
 N'ai liubi
 De ai fi
 Ca mene crinu,
 Cu doru in sinu?!

Betranulu.

Pruncutielu
 Tenerelu!
 Candu liubesci
 Sà padiesci,
 Sà nu te 'nsieli,
 Cà potî sà peri!

Tenerulu.

Scumpulu meu
 Fluturu 'su eu!
 Cate flori
 Le 'mpresoru
 D'in graiu 'mi dîcu:
 Sà nu le stricu!
 Cate-albini
 Pe flori s' alinu,
 Mniere stringu
 Si le 'nfrangu;
 Dar' eu sarutu
 Nu stricu mai multu.

Betranulu.

Sà padiesci
 De 'ntelnesci
 Si albini
 Printre spini,
 Cà ele 'mpungu
 Si dóre, lungu.
 Sà vighedî
 De te-asiedî
 Si pe flori, —
 Potî sà mori
 Séu de veninu
 Séu de-aloru spini.

Tenerulu.

Scumpulu meu,
 Graiulu teu
 E-adeveru
 Ca d'in ceriu,
 Dar florea mea
 E-u' prumbea!

Betranulu.

Multe flori
 Te 'mpresoru;
 Dara trecu, —
 Te petrecu
 Pe unu minutu,
 Si nu, mai multu.
 Mundr'a tua
 Te-a 'nsiela, —
 Totu e visu
 Ce tî-a dîsu!
 Nu 'i de credîutu
 Nimenui, — multu!

Emericu Basîliu Stanescu.

Ficele primaverii.

„Desceptatî-ve ficeloru!
 — Sioptesce Frór'a floriloru, —
 Viforulu celu crudu a trecutu
 Si ér'vinu ca sà ve sarutu.

V'aducu vestminte fromóse
 Car' d'in care mai pompóse
 In colori deschilinite
 Care ve suntu mai liubite. —

V'aducu si mirosuri multe,
 Car' d'in care maî placute:
 Ca scaldendu-ve in ele
 Sà ve mai trecà de gele. —

Si voiu da poteri nobile
 Sà potetî vragî fetile:
 Cá sà ve iá in cununà
 Si pe pepturi sà ve ponà.

*

Asia graia maic'a florii
 Ce prin zefiri indat' peri;
 Ér' florile sà desceptà
 Semtîndu vremea cà e aptà....

Georgiu Craciunescu.

Banii mei.

Pon' in pungà cantà banii
 Dulce'i viatî'a, boni sunt anii,
 Banii toemescu tote bine,
 Si la totî li dragu de mine. —

Candu avarii bani numerà,
 D'in gurà mereu murmurà:
 Decàtu pung'a s'o golescu,
 Mai bene sà nu traiescu!

Caci candu sum avutu in lume,
 Am gloria, am renume;
 Dar' bietulu care'i misielu
 Pere 'n locu ca vai de elu.

De pasiescu candiva la lume
 Totî sunt gata de a m'i spune:
 Cà de mine dîcu totî bine,
 Cà nu'i omu onestu ca mine.....

Me salutà micu cu mare,
 Totî îmi strigà „aplecare!“....
 Ci onorea 'i castigatà
 Prin pungutî'a'mi laudatà....

De vorbescu in Comunale
 Totî îmi dau vótele s'ale,
 Ma si dreptulu mi-sau datu,
 Dacà pung'a me-a sunatu.

Dreptulu e la cine are
 Pungà largà càtu de mare,
 Dacà pung'a 'i dîuruesce
 Lumea totà îlu maresce....

Omenime! ranguri 'nalte
 Aste suntu numai pecate,
 Ce facu pung'a sà resónev
 Cà dens'a e Dómn'a'n lume. —

Nicolau Christiana.

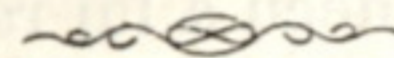

Demoazellei Ann'a Si.....

Sum gradinariu, u' gradinà am,
 Si crescu flori pompóse'n ea,
 Cà le nutrescu cu róu'a crudà
 Ce 'mi curge pe fatî'a mea;
 Ce 'mi curge dîosu d'in ochii 'mi pleni de bucuria,
 De florile d'in gradinà mi-le invie. —

Si eatà 'tî-am alesu si Tîe
 Virgîniorà drag'a mea,
 U' flóre d'in tóte florile,
 Mai mundrà si frumosiea
 Spre souvenir, ca unu semnu alu fidúciei, —
 Primesce dar' flórea aceasta amicitîei!!

Emericu Basîliu Stanescu.

U' privire cotra dîlele mele.

Stam pe culme verde intru-u' demineatîa,
 La viatî'a 'mi trecuta stam si me gandeam
 Cum îi de amara a mea tenereatîa
 In carea dela nascere totu traganam.

Gandeam mai departe la dîlele mele,
 Ce 'mi sunt de necasuri remase indaraptu,
 De ce nu 'mi usiurà gandurile grele?
 Ca sà numai aspepe atât alu meu peptu.

Ce 'mi adjunge ca sà mai traescu in lume?
 Caci fatî'a e palita ca-u' flóre de ventu;
 Ma tocmai si pasiu 'mi curmandu aloru urme
 Decandu bucurî'a mi-a 'ncetatu pre pamentu.

Insedar' sum fiintîa, deaca n'am frumsetîe,
 Caci de brarea ventului ca-unu me leaganu
 Si fatumulu ce ne 'ncetatu m'amerintîa
 Me face ca in amaru totu sà me traganu

Mai priviuu cu ochii ca si alta data
 Si vedîui nainte 'mi unu betranu seriosu,
 A caruia fronte era sangerata,
 Si lacrimi amare îi curgeau d'in ochi diosu.

Intrebandu 'lu sà 'mi spuna a lui dorere
 De ce de plansu a se conteni nu pôte? —
 Oftandu 'mi, cà mai multu n'are, mengaere
 Mai bene sà 'lu lasu sà 'si védà a lui mórte.

Ca cumplitu sà 'lu lasu sà móra 'n a lui taina
 Neci dureri sà 'i sternescu mai multu a suferi,
 Neci nu'i debue sà'i vindecu a lui rana, —
 Altu, nemicu mai voesce, — decatu a mori!

Privém si la sóre spre ceriulu celu seninu,
 Cum prin radîe resaru crinii campuriloru,
 De-a caroru miresme, ce miróse sublimu,
 Si albin'a sugé dulceatî'a floriloru.

D'in tóte aceste ce cogetam adencu
 Nu gandém alt'a decatu sà moru cu grab'a;
 Caci si vietatîle tóte pre pamentu
 In mai mare placere 'si petrecu viétî'a

Oh! ceriule ce esci dreptu si prea departe
 Tocmai pon' la tene nu sà me potu urcá!....
 Dar' mórtea ce pre-ómeni de chinuri desparte
 Neci de mene pôte cà nu s'a deuitá.

Nicolau Cost'a.

Insielatulu.

Candu zimbisi antei'a óra
 Cotra mene cu amoru,
 Oh! atunci sternisi fecióra
 In leontrulu meu unu doru!

Doru causatu d'a tua iubire
 Doru nespusu, nestemperatu,
 Doru, ce-aduce-acum' perire
 Mie celui insielatu!

Oh! si-acum' mi-aducu a minte
 Cum tu 'n bracie'tî me stringeai,
 Si cu sarutari ferbinte
 Despre amoru me 'nvingeai,

Eu lasatu pe-a tua eredintîa
 Infocatu tî-am aratatu,
 Cumcà sum ferice fiintîa,
 Dupo-unu alu teu sarutatu!

Totu ce-atunci doream iubita
 Tu Elisà! tu erai
 Anim'a mea cea mechnita
 Numai tu o stemperai.

Ci aceast'a fericire
 Cu de grab' mi se rapí;
 Cà 'ndurat'a 'tî partinire
 In privintî'a mea reci.

Toata-a mea atunci viétîa
 Era lina, for' de nuori
 Neci sciém cà-ar fi si gliacia
 Intr' a primaverii flori!

Ci mai am u' mengaiére
 Oh! de n'ar întardîea;
 Cacisum petrunsu de dorére,
 Carea mi a causátu-o ea.

Vina mórte si m' asiézà
 Cu braciulu teu in mormentu,
 Si — cà-Elis'a fú — faimeazà
 Celu d'in urma-alu meu cuventu!

Joanne Puticiu.

Cantare populara.

— Originala. —

Catu e Comlosiulu celu mare
 Mundr'a mea pareche n'are,
 Ea 'i flórea vietii mele,
 Ea 'i mai mundra intre stele.

Multe stele 'su pe cerime,
 Multe flori sunt pe campime,
 Multe fete in satulu meu;
 Dar' ca pe ea nu afli eu.

Formósa 'i ea ca si-u' flóre,
 Carea 'i mai mundra sub sóre,
 In jocu sbóra, e usióra
 Ca unu puiu de caprióra.

Fuge u' stéoa pe cerime,
 Si cade diosu longa mine;
 De mi-ar cadé 'n braciul u' stea
 Mundr'a mea fiindu in ea.

Julianu Grozescu.

S à b e u.

I.

Vinu sà beu dór' s' aliná dorerea
 Si 'mi voiú perde cogetele grele.
 Deuita voiú fetele si-amorea
 Sta va cursulu lacrimiloru mele.

Vinu focosu beu, si me veselescu,
 Cà destulu am fostu eu intristatu;
 Zeu destulu a fostu ca sà 'nghitîescu
 Reulu, cu ce sórtea m'a tractatu.

Negrii! tragetî hora romanésca
 Flacara sà crésca 'n peptulu meu,
 Si sà 'nchinu pocalu, ca sà mai traésca
 Ani mai buni natiunea decatu eu.

II.

Beu, jocu, cine scie ce mane va fi,
 Póte cà nevestele m' oru amagi,
 Si voiú canta éro doiu si suvenire,
 Desiérta mundria, amoru si marire.

Eu beu, si voiu trageți hora romanésca
 Ins' asiá ca anim'a sà s' amortiésca,
 Sà 'mi aducu a mente de tempulu trecutu,
 Si 'n cantare-apoi beutu sà mi 'lú stremutu.

Vincentiu Grozescu

Vulturulu si corbulu.

— Alegoria. —

Nuorulu se resfira..... sórele resare....
 Preste Prutu, Danubiu, pone la Carpatî!
 Vine primavér'a, — si unu vulturu mare
 Sbóra, se re'ntórce la montii cei naltî!
 Aci'i este cuibulu ce l' a parasitu,
 Caci smeii poternici d'in elu l'au gonitu.

Ce cautî? corbu 'ntréba: ce, in a'sta tíerra?
 Tu ai parasit'o, lasat'o 'n suspinu!
 Graiulu ei me chiama, ca s'o cercu eu iéra,
 Cà 'ntre fiii-i mundri, relele s'alínu.
 Corbule! méi frate, érta-mi sceptrulu teu,
 Si siesulu, Carpatii, pentru braciulu meu!

Sceptru 'tî fú in mana, dar' te-ai dusu in lume;
 L'ai lasatu de préda, ce nu l'ai paditu?
 Adî, candu e mai bine, e usioru a spune,
 Sà 'tî redau eu tóte, fiindcà ai revinitu!
 In viscole grele, le potusi lasá
 In díle mai bune vrei ér' a le luvá?!"

Corbule! méi frate, eu sum de-asta tíerra,
 'Campii si Carpatii potu marturisi.

Eu eram cu óstea in lupta, — sà péra,
 Séu ori cum sà 'nvinga, tíerr'a a-o padî!
 Lupte càtu mai crunte, multî ani eu-am purtatu,
 Ordele barbare eu le-am pefugatu!

Multe dimicaramu.... multe mai venirea,
 Pone bravi traira, eu nu m'am predatu.
 Dara vai! barbarii crudî 'mi prepadira
 Ostasiulu d'in urma, — sînguru am scapatu!
 D'iu campulu de sange m'am trasu la Carpatî,
 De-aci m' alungara smeii necuratî!

Am plecatu prin lume in suspinu de mórte,
 Si planghendu, cà Rom'a astadi s'a apusu!
 Si cercatam éro sà 'mi stringu frans'a óste,
 — Crediendu in virtute si in celu de susu —
 Sà castigu Carpatii si ce am perduto
 Inse de sagete nu am strabatutu!

Ca si eremitulu candu fuge de lume
 Fost'am in ascunsuri, traiulu mi-am uritu!
 Unu resonetu inse d'in poporu 'mi spune
 Sà re'ntornu la tíerr'a, ce o-am parasitu.
 Cà eroii 'nvie, ea a 'ntineritu,
 Cà sà stau iu fronte éro, m'am ivitu!"

„Vulture betrane! tu de bucuria,
 Pentr' u' sórte bona, de scutu ni-ai venitu!
 Vina! cà 'tî dau sceptrulu si a mea domnia, —
 Esti mai tare 'n lupta si esti mai patitu!
 Ori ce sórtea-aduce, sà fii cine-ai fostu,
 Pentru totu senatulu si poporulu nostu.

Atanasiu Marianu Marienescu.

Mortea amantei.

Ce tî 'i tîe liubit'a mea?
Spune 'mi ce te asupresce
Ce bóla póte fi, carea
Spre móрте te chinuesce?

Dóra dupo maic'a 'tî dulce
Te dóre-anim'a-asia tare?
Carea jace 'n mormentu rece
Incà d' a'sta primavéra.

Au dóra pentru fratele
Teu 'celu mare, ce l'ai avutu
Venisi in aceast'a gele?
Cà 'n batalia a cadîutu.

Au dupo taic'a teu dóra,
Care 'i caruntu, si nu vede
Anim'a asia te dóre?
Temendu-te cà li 'i perde.

Dacà acesce 'su causele
De te face-asia infirma;
Am eu le acu pentru acele,
Vin' sà te stringu la anima!

Nu me chinuescu acele,
Ci sà 'tî spunu de voesci fórte:
Cà pororea cu altele
Te vedu, si a'st'a 'i a mea móрте!

Emericu Basiliu Stanescu.

Fatitî'a trista.

Ca si paserea pe crénga
Candu sotîulu o a lasatu,
Nu are in lumea larga,
Nú are nemicu amatu:
Asi'a 'su si eu de sermana
For' parente, fora mamá,
Fora fratî, fora sorori,
Ah Domne de ce nu móru..?!.

Decandu me sentîescu pe lume,
Decandu me sciu, cà 'su vie,
Nu sciu de risu, neci de glume,
Nu sciu — de bucurie:
Doreri petrundietóre
Stau decatu sà me-omóra, —
Me incingu grele fiori,
Ah Dómne de ce nu moru?!...

Viatî'a este u' mare,
Mare periculósa,
Neci u' dulceatîa nu are,
Tota 'i intunecósa;
Candu ventulu cumplitu sufla,
Si tóta marea urla
Fora lumina si dióri
Ah Dómne de ce nu moru?!...

Ca si flórea mundra fórte,
Ce formosu infloreste,
De ventulu de médianópte
Cu grab'a vestediêste;

Asia vestediiu si eu
De ventulu mortii celu greu,
Si periiu ca unu odoru, —
Ah Dómne vrére-asi sà moru!

Augustu Russu.

Privighitóra.

In a primaverii gradina
La umbr'a arboriloru tufosi,
Canta privighitóra straina
Privindu la pupitii cei frumosi.

Oftandu cu-u' mare geluire:
Oh! floriloru nevinovate
Cum sum eu prinsa in robie
Voi aveti dar' numai dreptate?...

Eu sum straina si ticalósa
A liubi 'n viitoriu unu pupsioru, —
Ah! me facui nenorocósa
A privi la elu mai multu cu doru.

Acum' vedu credint'a amórei,
Ce s' arata la elu in fatia.
Pentru mene rad'a aurorei
Apuse eternu d'in viatia.

Elu atatu pre mene me liubii,
Pon' fuseiu suava ca unu zefiru;
Er' daca formset'a 'mi vestedii
Me lasa sa plangu pon' la deliru.

Mai bene remanu geluita
Petrechendu asia tenereati'a,
In gradin'a 'cest'a frundita
Tenguindu 'mi tota viati'a;

Pone sórtea me va supune
A trece la alt'a viatia,
La solvarea fapteloru bune,
Unde vomu sta noi toti de fatia.

Nicolau Cost'a.

Foculu Lipovii.

— Alegoria d'in anulu 1852 —

Juh! cum déte tresnetu d'in ceriu!
Pocnindu — durru, durru — se prade,
Fumu a puciósa da in crieriu, —
Vai! ce 'i? Lip'a 'n focu arde.

Pîrescu cornii caseloru,
De pripirea focului, —
Sboru scinteele paeloru:
Dî'ane norocului! —

Suna campan'a 'ntr' u' dunga,
Prin tóte turnurile,
Ómenii alearga 'n fuga,
Totu sberandu cu gurile.

Pornit'a si u' furtuna,
Sona ventulu a vifóru,
Fulgera d'in ceriu detuna, —
Vai! ce 'i? 'n Lipov'a toti moru!

Pifu, — pafu, — pufu, — troscu cu puscile,
 Batai'a lui Domnedîeu! —
 Duru, — bumbu, — si cu bombescele,
 Longa Murasiu vaetu reu! —

Ómeni, cu molieri si fête
 Alearga inr' adjutoriu,
 Strigandu la ceriuri cu sête:
 Fi'i Domne mengaietoriu!

Dreptu credinciosiloru plangetî
 In sbiciulu sortîi amaru! —
 Rogandu genunchii îi frangetî,
 Cotra ceresculu altariu:

Sufletescule Perente!
 Pentru credinciosii tei,
 Pororea fie 'tî a mente,
 Nu te uita, de si 'su rei.

Ér' tu mare judecata
 Tu 'mplinirea poruncii,
 Fi'i de-a pororea totu drépta,
 Precum ai fostu pon'aci.

No dara intr' u' potere
 Domni, domniori si subpusi,
 Tornatî apa cum se cere,
 Ori vinu, — ori si lapte — acusi.

Deci furtu'na a incetatu,
 Lipov'a pace-a 'nghitîtu,
 Mentea a fostu spre aretatu:
 Lipov'a ce a patîtu.

A porni 'ncepú cu picuri,
 Incetú, — incetu a ploa,
 D'in Lipov'a totu la peduri
 Tresnetulu a se loa.

S'a limpedîtu acum' ceriulu,
 Spre-a Lipovii formsetîe,
 Acum' nu mai arde cerulu,
 Paorimea sà 'nvetîe. — — — —

Inse in tîermuri de Murasiu
 Doue trupuri 'ncoltîte,
 Is prin grumasîi acusi
 De tresnetu mai slutîte.

Ciungu, trunchiu ca si unu lupu unulu,
 Care 'i la ochi volbaciosu,
 Ce nu 'si póte stringe pumnulu,
 Prosnitu de susu pone diosu.

Altulu sciopu cu doue fetîe,
 Smultu, frantu, urîtu la naravu,
 Spînu, flusturatu la mustetîe,
 Invetîatu cu nasu 'n pravu.

Alu ceriului Dómne mare
 Tu de plina dreptate,
 Oh! Domnedîeule, care
 Esci indreptatoriu 'n tóte.

Franga a strembiloru falca,
 Dreptulu chiaru ilu arata,
 Ca misieii strembu sà taca;
 Cà-a loru gura 'i spurcata!

Moisî Bot'a.

Ostasiulu re'ntorsu d'in lupta.

— In stilu popularu. —

Cum e bade badióre,
De anim'a-asi'a te dóre?
Numai ce venisi a casa
Voi'a rea nu te mai lasa.

Abea asceptam sà mai vini
Eata venisi, dar' totu suspini;
Spune 'mi tu ce dorere ai
De totu strigi, — vai! ah mie vai?

Dóra rane ai capetatu
In batali'a 'ntre luptatu, —
Séu ortaculu teu tî-a' cadîutu,
Si de-acea voi'a tî-ai perdutu!

Esti ca nuorulu intunecatu
In superare innecatu,
Ca omulu care 'si uresce
Viatî'a, si necasesce.

Neci trupu nu mi s'a ranitu,
Neci ortacu nu mi-a moritu;
Numa liubit'a m'a lasatu,
Si dup' altulu s'a maritatu!

Emericu Besîliu Stanescu.

U' fatala ocasiune.

U' fatala ocasiune
Me conoscú cu unu june,
Junele era formosu,
Dulce la graiu amorusu.

Elu cu dulci cuvinte line
Mi-a dîsu cà 'i e dragu de mine;
Anim'a l'a'ste cuvinte
Mai de totu m'a scosu d'in minte

Cà 'ncepui a liubi fórte
Cu credintîa pon' la mórte;
Ah! dar cum me insielaiu
Fericire candu visaiu.

Caci pe junele amatu
A 'lu liubi nu 'mi e ertatu,
Fiîndu-cà nu e Romànu,
Cu semtîri romane 'n sînu,

Apoi eu ca si-u' Romana
Nu potu sà 'i dau a mea mana
Unui de alt'a natîune,
Fie betranu, fie june.

J. P. D.

Cantecu popularu.

— Originalu. —

Pone Flóre m' ai amatu
Nu me vedea nime beatu,
Bém ap'a ca si ratî'a,
Totu alba 'mi era faci'a.

Nu era in satulu nostu
D'in totu poporula celu prostu
Omu asi'a de-omenia,
Sà nu bée rachia.

Dar' decandu m'ai insielatu
Tota diu'a me vedî beatu,
Beu la vinu, jocu, si me 'ntorcu,
Pon'ce me facu ca si-unu porcu.

Ca piparc'a 'mi e, faci'a,
Amara 'mi e vietî'a,
Necasulu innecu in vinu
Pentr' acea mi 'i capu plinu!

Nu 'i altu mai blastamatu
In acest'a mare satu,
Blastamatu tu m'ai facutu
Dîeulu de te-ar fi batutu!

Emericu Basiliu Stanescu.

La secerisiu.

Zereau radiële dîoriloru, cocosii cantau,
Temperatur'a era mai recurósa,
Candu ómenii mici cu mari intre hurre porneau
D'in comunà-afora, la grenea frumósa.

Ceriulu era seninu numai ici colé unu nuoriu
Se jocá la olalta 'n aeru gratîosu,
Cu asia bucuria a satului poporu
Plecá, ér' dupo ii cate-unu mosiu seriusu. —

Sunau fetiorii in flueri si in cimpóie
A caroru tonuri dulci lunc'a o resuná, —
Une fete cantau, alte dîceau 'n drimboie
Care feliu de tonuri formosu armoniá.

„Eata poian'a! eat' a greului teritoriu!“
Strigau totî cu-u' gura, cu-u' faciá voiósa;
Colé turm'a de oi pascea, si unu pastoriu
Suflá linu d'in buciumu u' doina doiósa.

* * *

Finire prandiulu de demineatîa 'ndata,
Si s' apucu la lucru totî cu-u' voia buna.
Sunà cimpoiulu pe care-anim'a le salta,
Cátu bietulu cimpoiasiu ne'ncetatu asudà.

Dîu'a 'i pe la medîlocu ii lucra barbatesce,
Lucra fie-care dupo potintî'a sua,
Si candu unu asi'a spiritu ii'insufletîesce
Cum de Domnedîeu nu i-ar adjutá asia?!

Sună cós'a sunà, si pipalac'a canta — —
 Ah! cà fórmósà 'i viétî'a campiana!
 Nu póte fi nimenea cu anima franta,
 Cà 'lu inveselesce formós'a poiana!

Campi'a verde..... ah! Dómne ce vioraciune!
 Tóte d'in natura cum sunt de vivide!...
 Dar' candu ride-u' natura, candu ride-u' pasiune,
 Cum nu a fi veselu, cum omulu nu-a
 ride?!...

Emericu Basiliu Stanescu.

Esplicarea unoru cuvinte mai ne- usuatè.

A.

- Abnegatu*: care e eschisu dela ceva, séu din gratî'a séu bonulu parentescu. —
Absórbe: austringen, — a bea séu a privi prin potere de ceva.
Abundantîa: Ueberfluß; averea peste mesurà.
Adio: cuventu francesu — in întielesu strictu insemneadià cu Dîeu; éro acum s'a indatinatu in locu de „remasu bunu“ si la noi.
Adoptatà: — bine primità, oftatà séu dorità.
Adoratà: gebetete, verehrte; imádott; — care se onoreadià mai distinctu intre alte fiintie séu fapturi.
Afirmandu: — intarindu ceva, séu standu longà ceva lucru.
Agrii: campii cei spre aratu lesatî.
Alabastru: de colóre — farbà — alburie.
Alegoria: e felu de poesîa cu figura informsetiata, unde alt'a se dîce, si alt'a se întielege.
Amalgamisatulu: care e mestecatu d'in deschilinite sentîri si cualitatî patatóre.
Ambii: beide; amendoi.
Amenintiátóre: fenyegető; drohende; care desémna resplatire pentru ceva.
Amor: Dîeulu iubirei la Romanii cei vechi s'a nomitu asia; de unde s'a trasu si numirea de amóre dela strabatatoriulu acestu Dîeu.
Anghira: Anker; mîtîa de feru; care se folosesce spre a opri naile in apà.
Animale: marhák; vite, séu dobitóce.
Aptà: bunà, ce se pote folosi; — de a comodatu.
Arfa: hárfa; instrumentu musícalu; *arfa tonanta*: musíca sunatóre.

- Armilà*: karperecz; verigà de mana, care se indebu-
intîadîa la Dame.
Armonià: concentrarea tonurilor in unu sunetu for-
mosu; *eroricà maonià*: cantare eroica.
Arpià: s'eu harpià: unu soiu de animale veninosu.
Arte: maestrie,
Asîlu: locu de mentuintîa, s'eu de scapare; care la po-
porele vechi a fostu forte indatinatu a se inpune ome-
niloru carii au calcatu legea s'eu dreptulu Patriei.
Asmodice: dracesci s'eu diabolosci.
Astutu: listig, vicleanu, ca si vulpea.
Atletu: bajnok, levente; Herold; fetioru bravu, vir-
tuosu.
Atmosfer'a: cerculu aerului.
Audace: fûhne, tapfere, cutediàtore.
Augurii: asia s'au nomitu profetii — prorocii — cei
vechi.
Auror'a: tempulu celu formosu auriu de demineatîa,
candu se latîesce lumin'a de dioa.
Autorulu: szerkesztô; Verfasser; componatoriulu vre-
unui lucru.
Avarii: omenii scumpi.
Azurulu ceriului: venetîal'a ceriului.

B.

- Baculu*: bitu; pàlcza; Staab.
Baladà: ceva intemplare veche compusà in versuri.
Barbaru: crudu, selbatecu, ferosu.
Barbutîa spaniolica: e carea numai in medilocu intre
fàlci se lasa sà crêsca, éro falcéle se radu, precum e la
Franci.
Bitîulu de pîru: hajfür; die Haarlocke.
Bombesce: (diminutivu d'in bome) glontîuride plumbu.
Brosiurà: u' legaturà de carte.

C.

- Cadavrulu*: todter Körper; trupulu celu mortu.
Caiu Muciu Scevol'a: au fostu unu ostasiu bravu romanu,
carele 'si-a arsu man'a in focu in antea lui Porsen'a
neamiculu Romaniloru, nomele de scevola: Einshand
— man'a stenga — 'la capatatu numai dupo eroic'a
acest'a faptà, fiindu cà remasese numai cu mana
stangà.
Caligagî: Hosen; nadrág s'eu cioreci, pantaloni.
Campan'a: die Glocke; harang; clopotu besericescu.
Capital'a: Hauptstadt; főváros; cetatea de frunte s'eu
resedintionalà.
Carier'a: Bahn; ösvény; calea pe carea plécà cineva.
Carpatîi: Karpatische Berge; muntîi Carpatî, carii des-
partu mai alesu Ungari'a de Galici'a.
Centrulu: der Mittelpunkt eines Dinges; központ; pun-
tulu de medilocu a vreunui objeptu.
Centratà; coadunatà intru una, inpreunatà.
Certitudine: Sicherheit; adeveru.
Colorôsà: s'eu ce 'i de mai multe farbe.
Columbu: turturea.
Comicà: possenhast; ceva de comedia, s'eu de risu.
Comite: Graf; gróf; conte.
Completu: erfüllt; tellyes; deplinitu.
Comunu: de obsce.
Comunale: lucrurile cele de obsce.
Concordià: Uebereinstimmung; egyezés; asemenea con-
sentîre a animeloru.
Cocles: Horatîu Cocles, unu Romanu maranimosu.
Condemnatu: verurtheilt; megitélt; judecatu spre ceva.
Consîliu de viatîa: Lebens Rathschlag; sfatu de viatîa.
Constantîa: remanerea pe lenga ceva lucru ne misicatu.
Consume: verdauen; megemészteni; a se nemici, a des-
cadea d'in poteri.

- Contemplese*: betrachten, eigentlich befehen; megtekinteni, séu a privi ceva.
- Contesà*: Gräfin; grafità.
- Continuare*: Fortsetzung; folytatás, séu intinderea materiei mai de parte.
- Coriolanu*: a fostu un barbatu romanu vestitu, care esulandu-se a venitu in contra Romei ca inamicu a ei.
- Cornutià*: Rippel; szarvac; chiflà.
- Corporalu*: káplár; der Corporal.
- Crinulu*: Lilien; liliom; tulipanu, u flore.
- Croesus*: regele, craiulu, Lidiei, contemporanulu Marelui Ciru.
- Cruceriu*: Kreutzer; krajezár; gritiariu.
- Cuadrantiu*: unu fenicu séu fileru $\frac{1}{4}$ cruceriu.
- Culmi*: Gipfel; tetök, valaminek a csucsai; vírfurile séu ascutísiurile.
- Curatíi*: cei trei gemeni albani, carii s'au luptatu cu Horatíi pentru viitoriulu patriiloru lor.
- Curi*: fugí.
- Curtelnicu*: familiaru séu de casà, servu.

D.

- Danubiu*: Fluß; die Donau; Duna, ap'a Dunarea.
- Dedicatíune*: Weihung, Zueignung; ajánlás, a consantí ceva cuiva. *A dedica carte*: Ein Buch zueignen;
- Defaimà*: lealacsonyit, lealjasit; er erniedrigt.
- Delicatetià*: Zartheit; Meisterloosigkeit; Röstlichkeit; cu ceva insusiri formose si placute.
- Deliru, pon' la deliru*: bódulásig; pon' a esi din minte afora.
- Demandà*: er befiehlt; poruncesce, comandeaza.
- Demni*: würdige; verednici.
- Despoiatí*: beraubt; megfosztott; lipsitu prin potere de ceva.

- Despote*: kényur, zsarnok, stapanitoriu tiranu.
- Deverà*: schwach; slabu, neputinciosu.
- Devotíune*: hódolás, aplecare, supunere, onóre.
- Diadema*: ékszer; cununà inpodobità cu scumpeturi.
- Dialogulu*: Zweigespräch; párbeszéd; vorbirea aloru doi insi.
- Dîeitate*: Gottheit; Domnedîeire.
- Digni*: cauta demni.
- Dinà*: Göttin; istennö, domnedîeitià veche.
- Discordii*: Uneinigkeit; egyenetlenségek; neunîri, inparecherii.
- Distractíune*: Abfönderung, Trennung; szorakozás; despartíturà séu desfacere.
- Divinà*: séu domnedîeascà.
- Doinà*: este u' espresíune de dorere, iubire séu de doru tîesutà in versuri, ér' mai vertosu este u intristare cantata de Romani in memorarea fericitatíi si a bunuriloru nostre perdute.
- Dollari*: bani americani, unu dolaru = 2 fiorini in argintu.
- Dolere*: dorére séu durere.
- Dresd'a*: e capital'a, séu citatea de fronte a Saxoniei.

E.

- Ecsortandu-se*: mutandu-se in altu locu; átmelve, átköltözve; hinüberziehend.
- Edificiulu*: cladire; didire; épület; Gebeide.
- Efeptuindu-se*: implinindu-se.
- Elemente crunte*: dühögö elemek; grimme oder wüthende Elementen.
- Eliberatu — a eliberatu*: a mantuitu.
- Elisu*: raiu.
- Emigrarea*: mutarea d'in unu locu intr' altulu.
- Emularea*: intrecerea unuia séu a mai multora cu altula.
- Energia*: buzgalom; Energie.
- Eolu*: dieulu venturiloru — in credintí'a Romaniloru celoru vechi.

Epigramm'a: e u' poema scurta in carea intielesulu nu arare ori taiatoriu, la fine ca sbiciulu pocnesce.
Epocha: unu siru de ani mai multî; korszak.
Eremitululu: e unu felu de calugaru, care locuesce mai alesu prin sînguritatî.
Erou: vitésu; hös, dalia, levente; Герой.
Escita — *i se escita*: i se atîtia, i se purcede.
Esperiandu: tapasztalván; erfahrend.
Esprimari: kifejezések; Ausdrückungen.
Etatî — *a etatî*: — a verstei, a vietî.
Ereditu — *a ereditu*: a mostenitu.
Esulatu: alungatu séu gonitu d'in patria pentru ceva fapta rea.
Eternitate: vecinicie.

F.

Fabulandu: povestindu.
Facultatea: potintî'a, scól'a, séu loculu mai innaltu de essercitîu in cultura; Факультät; Fähigkeit; tudománykar, szakma.
Faimosu: vestitu.
Falsa: neadeverata; insieletóre.
Famà: veste.
Fatalu: prin ceva casu causatu.
Fatumulu: sortea.
Fauteilu: scaunu mare cu mani de comoditate; karszék; der Armstuhl.
Favoraveru: spre placere cadîtoriu; kedvező; günstig.
Favorizandu: fiindu, cadîendu spr placeree; kedvezvén; günstig seiend.
Fee: strigóie, naluce; tündérek; Feen.
Fidelulu: credinciosulu.
Fiduciei — *a fiduciei*: — a incredîerii.
Fipta: otarita; spre essemplu meta fipta: otaru alesu, determinatu, espusu.
Firmamentu: taria; erő; Stärke.

Flor'a: dîn'a floriloru.
Flucsulu: cursulu apei, marii.
Frange: rupe, dîrimà.
Frantura de pane: u' taectura, unu derabu de pane.
Fruamu: traimu cu ceva, întórcemu ceva spre folosulu nostu.
Fructe: póme.
Furibunda: e carea a venitiu in mania, in furia; dühöngő. tombloó.

G.

Genu: soiu, felu.
Geniulu: acest'a se dîce in limb'a poporului de angerulu, angerelulu omului.
Girlande: cununi; koszorúk; Kränze.
Giurstarti: starile d'in 'mpregiuru.
Glacîsu: locu de preamblare; sétatér.
Glori'a: marirea.
Glóte: trupe, multîmi.
Gradulu: trépt'a.
Gratióosu: ceva mai naiv decatu pomposu; kellemes; angenehm.

H.

Hasardulu: sórtea, fatumulu; az örökvégzet.
Horatîi: trigemenii Romei, carii invingandu pre Coratîi Albei in lupta au aredicatu Rom'a spre trépt'a maririi.
Hurra: u' strigare de bucuria.

I.

Imaginate: inchipuite.
Imagini: inchipuiri.
Imnulu: cantarea.
Incantare: invregire; sà incante: sà invregeascà.
Incolorate: infarbite; szinezett.
Infame: for' de rusine; szemtelenek.

Infernu: tartariu, fondulu iadului.
Infinitu: nedeterminatu, neotaritu.
Infirmu: bolnavu, morbosu, for' de potere;
Inimicii: dusmanii, nepretenii, voitorii de reu.
Inocent'a: az ártatlanság; die Unschuld.
Inscriptia: susscriere; felirat; die Aufschrift, die Inschrift.
Integr'a: intrég'a, total'a, adeverat'a.
Invalidu: nesanitosu, bolnavu, morbosu.
Invideazà: pismuesce.
Invidiósà: pismataretia; séu de uritu, uriciósà; gyűlöletes; gehässig, verhaszt.
Invertescu: intorcu.
Iupiter: diéulu celu de fronte a Romaniloru vechi.

J.

Joe: Jupiter.

L.

Lacu: téu, plósca; tó; See.
Lacrimióra: unu felu de flóre.
Lauru: borostyán; der Ephēu; der Lorbeer oder Lorber.
Londr'a: urbea cea mai mare a Angliei, intru altuchipu si Londonu se nomesce.

M.

Macellatî: detaiatî, dumaticatî, daraburitî, in bucâtî facutî
Magnificentu: nagyságos; hochgeboren.
Malulu: tiermórea.
Matematica: e u' sciintia, carea ne invétia a mesura trupurile lumesci.
Matinala: cruda, tenera.
Matron'a: molierea betrana, ci de omenia, de cinste, de onóre.
Medicamenturiloru: leacuriloru.
Medicu: doctoru de leacuri.
Melanchorizare: séu a melanchoriza, a cogeta adencu mélázni; melancholifiren.

Memoratî: pomenitî.
Meritezi: érdemled; du verdienst.
Mexico: e u' tíerra in Americ'a.
Miliardulu: vine dela numerulu determinativu „u' mia.“
Misera: misiela, si vine dela cuventulu latinescu: misera.
Misotu: e u' flóre, intru altuchipu se nomesce „nu me uitá;“ nefelegt; Vergißmeinnicht.
Momentu: clipita.
Monologu: candu unu omu sínguru vorbesce mai multu, a fora sà fie si altulu cu elu se díce: monologu.
Monte-Casino: e unu locu mai pomposu. si mai romanticu depe fat'a pamentului, si jace in Italia de diosu nu de parte de Neapolea.
Monstra: flintia de 'nfricosiatu urita.
Morbitate:)
Morbulu:) bolnavia; betegség; die Krankheit.
Mottulu: e cutarea sentintia séu versu, pe carea o citeaza poetulu, oratorulu séu scriptorulu.
Mulcomita: impacata, impaciuita; kiengesztelt; besänftiget.
Muse: se nomeau dínele sciintieloru si a arteloru ofrmóse la Romanii si Grecii cei vechi, si erau cu numerulu 9.

N.

Naea: luntrea.
Navigam: luntream, amblam cu luntrea.
Necesse: debuintiósà; — *de necesse*: de debuintia, de debuiala.
Nelegibila: ce nu se póte ceti.
Neslait'a: implet'a, plin'a spre essemplu comóra.
Nesuint'a: sírguirea, sírguint'a.
Neusuate: nefolosite, ne'ndebuintiate.
Nimfa: u' fiintia de partea femeasca fórte formósa si incantátóre, cu carea ne 'ntalnimu la Romanii vi Grecii de demultu.
Nobila: nemes; edel, adelig.
Nordului: ressaritului.

O.

- Oceanu* : mare; tenger; Meer.
Olandi'a : e u' tíerra faimósa de florile si negutiatori'a ei.
Ordele : sírurile, rendurile.
Ordinate : puse la locu, puse la rendu.
Orfanulu : prunculu fora parentí; az árva; die Weise.
Orfeu : e unu poeta lyricu betranu d'in Traci'a, fiulu lui Apollo si Calliope. Se díce cà dela tata seu Apollo ar fi capatatu u' lira, pe carea apoi elu asia s'a perfectatu, catu candu incepé a díce pre ea, selbele si petrile jocau, cursulu apelu se oprea si tóte ferele — animalele — selbatece se 'mblandíra. De aici i a remasu nomele nemuritoriu, ca unui cantaretú minunatu.
Orizonu : { otarulu — cerculu — catu póte omulu ve-
Orizontu : { dea cu ochii sei; láthatár; der Horizont, der Gesichtskreis.
Órne : informsatiéze, impodobéze.

P.

- Pal'a* : instrumentu micu de 'mpunsu, de care mai alesu Italianii au; tör; der Dolch, das Stilet.
Palatulu : curtea.
Paliu : köpenyeg, Mantel.
Panu : Díeulu campului si a pastoriloru, care mai alesu in Arcadi'a se onora. Mitologi'a ilu descria a fi fostu cu córne in capu, si cu petióre de capra. Se díce cà elu ar fi aflatu fluer'a.
Paralelu : asemenea.
Parcele : séu Ursítórele au fostu trei fete delicate cu nomele: Clotho, Lachése, si Athropos. Unii poetii le intipuescu in forma de trei babe; inse aceasta nu 'i prea de credíutu; pentru acea noi vomu remanea pe longa anteia otarire. Una tine furc'a, alta rót'a de furca, si a tréia fórfecile, cu care curma firulu viétii omului, sub

- care se pricepe tempulu trecut, de fatía, si viitoriu. Nu arare ori se pingeaza Clotho in imbracaminte baltiate cu diademu de stele pre capu; Lachése in imbracaminte stelóse; Athropos in negre. Lucianu in descrierea acelora carii treceau ap'a Stix díce cà Clotho ar fi siedíutu in iadu longa betranulu luntrasiu Charon. Clotho insemnéza: „torcatóre,” Athropos: „sórte ne'ncongiurata, ne'nschimbavera,” Lachése: „intemplare,” prin urmare tustrelele insemnéza „sórte” d'in privintie deosebite.
Parnasulu : e unu monte santítu Díeiloru Bacchus si Apollo in provintí'a Greciei Phoci'a. Altumintrea se díce cotra elu si „montele poetiloru.”
Periclu : veszély; die Gefahr.
Perpetu, in perpetu : in véci.
Phoebus : cognomele lui Apollo fiului lui Jupiter si Laton'a. Betranii credeau cà nu sórele ambla, ci elu ilu pórtá pe carutí'a, pentru carea cauza de multe ori se pone si elu in locu de sóre.
Pianu : mireu, incetu.
Pila : labda; der Spielball.
Plag'a : lovitur'a; a csapás; der Schlag, der Streich.
Polieze : nobilizéze, sà o facà fina; pallérozni; posiren.
Pontifici : Papi.
Porsen'a : a fostu regele faimosu a Clusiului d'in Etruri'a, care a aperatu cu óste mare pe Tarquiniu Superbulu in contra celora, carii l'au lapadatu depe tronulu regescu.
Portulu : a kikötő; der Port, der Hafen.
Prag'a : e capital'a Boemiei.
Predecessorii : protoparintii, strabunii.
Presínte : de fatía.
Presintí'a : jelenlét; die Gegenwart.
Principatele : adecà tíerr'a Romaneasca si Moldavi'a.
Produptu : fructu; termék, termény; das Produkt.
Proceseiu : propasiu, merseiu in ante.
Profitedâe : proroceascà.

Promisiunea: igéret; das Versprechen, die Verheißung.
Provedintiei: prevederii.
Provincialismu: se dice, candu ceva numai pe u' parte de locu se 'ndeuintiaza in form'a acea; tájszó; das Landschaftswort.
Prutu: e unu fluviu.
Pulberulu: pravulu.
Pure: curate, adeverate.
Purpurie: de colóre rosia inchisa; biborszínü, pirosbársónyszínü, csigavérszínü; purpurfarben.

R.

Ramu: crénga.
Rege: craiu; király; der König.
Regin'a: craiésa; a királyné; die Königin.
Representata: képviselve; vertretend.
Resultatu: folosu, efeptu, fruptu; foganat, siker, kimenetel; der Erfolg.
Reverintia: cinste, onóre.
Rom'a: capital'a resiedintionala a imperiului romanu.
Romani'a: tíerr'a romanésca.
Ruinatu: dirimatu, stricatu, in nemicu prefacutu.

S.

Sacrificiu: jertfa, ardere.
Sclavi'a: robia.
Sclavu: robu.
Scrofura: unu felu de morbitate; görvély, mirigykór; die Scrofeln, (eine Drüsenkrankheit).
Scriba: scrietoriu.
Selba: pedure.
Servi: slugi, slugitori.
Servitü: slujba; szolgálat.
Sexu: soiu, genu.
Silentülu: pacea.
Silva: pedure, selba.

Silvariu: pedurariu; erdész; der Förster, der Forstmann; der Forstmeister.
Silvatice: selbatice.
Solvarea: platirea.
Spatiulu: a tér; der Raum.
Spelunc'a: poiata; barlang; die Grotte, die Höhle.
Speranti'a: nadejdea; a remény; die Hoffnung.
Sperarea: nadejduirea; reménykedés; das Flehen.
Sperinti'a: speranti'a.
Spirariulu: perezcs; der Brezelverkäufer.
Spire: perezcs; die Brezel, oder die Brezel.
Spiritele: sufletele, duchurile.
Splendidosu: luciveru; fényes; glänzend, hell.
Splendóre: fény; Glanz, Schiumer, Schein, Licht.
Sponsa: nevésa, séu numai fata incredintata.
Standardariu: tînetoriu de steagu; zászlóartó der Fährnich.
Stimatu: cinstitu, onoratu, pretiuitu.
Stradii: uliti, utczák.
Stricte: {
Strictu: { strínsu; szorosan; genau, streng.
Studiere: invetiare.
Suava: placuta; kellemes; angenehm, lieblich.
Suavitatile: placerile; a kellemességek; die Annehmlichkeiten, die Lieblichkeiten.
Sublimu: ceva innaltu, maestosu, cu greu de priceputu.
Subtilu: ceva finu, curatu, preste fire sboratoriu.
Succesu: efeptu norocosu, fine bona cutarii faceri, veu lucru; szerencsés kimenetel; ein glücklicher Ausgang.
Supremu: celu mai innaltu, celu mai de susu; legfelsöbb legmagasabb; der oberste, der höchste.
Suridere séu a suride: a zîmbi, séu zîmbire; mosolyodni; lächeln.
Suridiendu: zîmbindu; mosolyodván; lächelnd, schmeizelnd.
Suvenire séu souvenire: memoria; emlék; Erinnerung.

T.

Tarquinu Superbulu: a fostu alu 7-lea si deodata celu mai pre urma rege a Romei.

Telefonii: telefonu 'i unu instrumentu tonantu aflatu, de Capitanulu angliteranu Taylor carele se póte indebuin-
tîa nu numai pe turnurile luminátore pe la drumulu de feru, nu numai pe la mosiile satesci; ci si prin nai, candu adecà aceste 'su cadîute in periclu de orcanulu séu fortun'a amenintîátore, dau de scîre cu elu, care apoi s'aude si pe 1—2 mille de pamentu, dupo cum îi de mare.

Tedintîa: chiemare; feladat, hivatás; Aufgabe, Beruf.

Teritoriu: elterjedés; das Umsichgreifen.

Tesauru séu thesauru: avutîa; kincs; Schatz.

Tiberu: e unu fluviu, ce curge prin Rom'a citate.

Tierraniloru: adecà a Romaniloru d'in tierr'a romanésca.

Tremidalu: tremuratori.

Tribunii: séu capii, inantestatatorii poporului celui de diosn d'in Rom'a.

Trinitate: treime.

Triumfatoriu: invingatoriu.

Triumfu: serbare cu pompa mare pentru invingere, s ai invingatoriului intrare gloriósa in citatea Rom'a.

Troi'a: u' citate faimósa d'in tempurile de demultu in Asi'a mica, carea fú dirîmata cu totulu de Greci.

U.

Ultimu: depe urma; utolsó.

Urbe: orasiu formosu; város; Stadt.

Ursîtórele: vedî Parcele.

V.

Vadî: mergi, du-te.

Vagabundu: kóborló, bújdosó, ország- s világot járó; Landstreicher, Herumschwärmer, Umherschweifer.

Velu: 1) acoperementu, fateolu; fedél, serge, kárpit; Decke, ein Vorhang. 2) vitorla; ein Schiffsegel, ein Segeltuch.

Vialu: viu; élénk; lebhaft.

Vighilariu: örmester, strázsamester; Wachtmeister, Feldwebel.

Vinerii: Vinerea e Domnedîeitî'a (dîn'a) amorului, formsetîi, si petrecerii. Mitologi'a ne dîce, cà s'a nascutu d'in ceriu, care e fiulu lui Saturnu, si a esitu a fora la lume d'in spumele marii.

Violare séu a viola: a vetema pre cineva.

Vitele: animalele, dobitócele.

Volscii: au fostu unu poporu mare inamicu Romaniloru de demultu.

Vulcanu: Dîeulu focului. Parentîi lui au fostu Jupiter, si Juno; inse fiindu cà Vulcanu la trupu a fostu, nerégulatu, si la faciã neproportîonatu, l'au aruncatu d'in ceriu in insul'a Lemnu. De aici s'a loatu, si s'a dusu de s'a deschisu siesi u' fauria in monte Aetnii, unde capatandu adjutatori (calfe) pe Ciclopi, carii numai cu unu ochiu erau, si cu acel'a in fronte, facea arme Dîiloru si eroiloru.

Z.

Zale: unu felu de flóre formosu amirosîtore.

Zefiru: unu ventutîu linu ce sufla de cu séra cu unu sioptu placutu.

Emericu Basiliu Stanescu.

CUPRINSULU.

Dela **Emericu Basiliu Stanescu** audîtoriu Clasei 8-a

	pagin'a.
Dedicatiunea	6
Voiu să scriu	11
Preotulu Leonatu — epigrama —	26
Cotra Demozell'a S. P.	28
Eu ca poetu	37
Seclulu alu XIX ^{ea} —	„
Cotra mum'a mea	42
Oftulu meu	48
Gonitulu de sôrte — Novella —	57
Domisiórei S. P.	116
Spinii amórei	120
Demozellei Ann'a Si	125
Mórtea amantei	132
Ostasiulu re'ntorsu d'in lupta	138
Cantecu popularu — originalu —	140
La secerisiu	141
Esplicarea unovu cuvinte mai neusuate	143
„ Nicolau Christianu clericu cursului I ^{iu}	
Antevorbirea cotra leptori	7
Asi'a 'i zeu acea!	16
Plansulu fetei	33
Pecurariulu si amant'a	37
Diabolulu si desmoralisatulu	54
Amant'a	103
Banii mei	123

	Pagin'a.
Dela Joanne Goldisiu clericu cursului I ^{iu}	
Caiu Muciu Scevol'a	13
Orfanulu cotra mum'a sua	44
Coriolanu	99
Batai'a intre Rom'a si Alb'a	113
„ Georgiu Craciunescu clericu cursului I ^{iu}	
Poetulu	18
Indeparte-te dolere	26
Cotra M.	46
Ce 'i tare in lume?	105
Ficele primaverii	122
„ Augustu Russu audîtoriu clasei 7 ^{ea}	
Plangerea fetei	21
Mam'a lui Stefanu celu Mare	35
Mundr'a mea	107
Fatiti'a trista	133
„ Vincentiu Grozescu audîtoriu classe 8 ^a	
Visulu meu	22
Cotra C.	39
Mundr'a mea	104
Fat'a d'in Banatu	116
Sà beu	129
„ Georgiu Popoviciu clericu cursului II ^{ea}	
Tenerulu desperatu	23
Amantei E*	54
Glagoru vitédîulu	117
„ D. Nicolau Cost'a invetiatoriu si diaconu.	
Tenerulu lipsitu de sôrtea bona	25
Calatoriulu pre mare	49
U' privire cotra dilele mele	125
Privighitorea	134
„ Michael Sierbanu clericu corsului I ^{iu}	
Despartîre	31
Coriolanu	96
Saltulu primaverii	108

Dela Paulu Draga audîtoriu clasei 6 ^a	Pagin'a.
Sum setosu	32
„ Spect. D. Atanasiu Siandoru D^{or} de medicina, si professoru preparandialu.	
Incuragiere spre invetiarea sciintieloru folo- sitoare si a limbei materne	41
„ D. Atanasiu Marianu Marienescu rigorosantu in Pest'a.	
Morbulu meu	51
Visulu copilei	111
Vulturulu si corbulu	130
„ Julianu Grozescu audîtoriu clasei 8 ^a in Segedinu.	
Pecurariulu	53
Junele romanu	106
Cantare populara — originala —	128
„ Onoratulu D. Joanne Puticiu notariu in Ciorvasiu.	
Insielatulu	127
„ D. Moisi Bot'a.	
Foculu Lipovii	135
„ D. I. P. D. rigorosantu, — in Aradu.	
U' fatala ocaseune	139

Erórele tipariului cele mai insemnate.

Pagin'a	sirulu	erorea	citesce.
8	9	d'n	d'in
11	8	o	u'
12	20	alui	a lui
12	10	s'o	s'a
„	21	o	va
„	28	unde-o	unde-a
„	„	ce-o	ce-a
13	16	alui	a lui
14	9	s'au	s'a
15	16	-asi-	-asia-
16	10	seu	séu
19	11	venetia	venet'a
„	16	baia	bai'a
„	17	sà	sà
„	19	punctuln,	punctulu,
23	13	si visulu	si-alu meu visu,
26	9	Costa.	Cost'a.
29	10	oruda	cruda
„	12	d'in' mpreuna ;	d'in' mpreuna ;
33	20	S' àmi	Sà 'mi
34	21	Nei	Ne
38	12	dedeparte!	de departe!
„	18	campie	campia
39	13	Dietatile	Dieitatile
41	11	a serie	a scrie
„	18	dee	dea
47	22	sàlu	sà 'lu
48	16	Fóre	Flóre
50	6	cargeau	curgeau
56	14	sà	se
58	23	venatn	venatu
„	28	afi	a fi
59	16	d'ntre	d'intre
62	3	vorbesei	vorbesci
„	11	s'an	s'au
„	12	intemlatu	intemplatu

Pagin'a	si- rulu	erorea	citesce.
62	23	culea	culca
63	7	nu-	nuo-
"	8	orii	rii
"	21	intielege	intielege
68	6	agari	capai
72	16	mia-i	mi-ai
"	7	stigarile	strigarile
"	12	nimese	nime se
73	9—10	spiritulu	spiritulu
78	28	curgu	curu
79	2	vap etrece	va petrece
"	4	suale l'a patimitu,	suale ce l'a patimitu,
"	6	amblá	amblá
80	23	sua	loru
83	12	esci liberu.	esci liberu."
84	25	guitraulu	guittarulu
87	6	scen	scena
"	9	vadá	vadá
"	11	chiamá	chiamá
89	2	Calatori'a.	2ª Calatoria.
"	10	Imbraca mintele	Imbracamintele
91	21	si apoi merge	si apoi a merge
113	7	dice — atunci:	dice-atunci:
"	"	cu asia	cu-asia
116	"	Nu se duce	Nu se duce
12A	19	sà resónev	sà resóne;
126	2	ca-unu me	ca-unu pomu me
127	14	eredintia	credintia
128	3	Cacisum	Caci sum
151	5	venirea,	venira,
155	18	Diu'ane norocului! —	Diu'a nenorocului! —
136	13	Perente!	Parente!
142	7	Cum nu a fi	Cum nu-a fi
143	13	gebetete,	angebete,

Epilogu.

Eata damu fine cu adjutoriulu proniei divine in aceasta brosiura aretateloru opuri, cu care, fiindu cà nu furamu norocitì a fi prin ceva facultate mai suprema coresse, nu voimu a sta in ante unei crise stricte, unei judecari periculóse; ci numai semtìurile ca unele scintei d'in flacaraver'a anima a nóstra, imbrecate in u' forma beletristica, càrii póte cà 'n unele locuri nu amu respunsu destulu, a le areta aceluia, in a carui privintia le avemu. Esplicarea unoru cuvinte mai neusuate mai alesu pentru adoratulu sexu formosu romanu cui volumulu ni e dedicatu, si pentru aceia o amu facutu, carii au debuintia de ea, ca catu mai usioru, for' de adjutorulu altuia laboratele sà le póta percepe.

Catu ne a fostu partinirea atatu, si mai multu nu potemu pentru numerulu celu micu a abonantiloru areta. Purulu venitu de acum venitoriu — dupo ce pon' acum neci nu avemu — l'amu sacratu spre marirea bibliotecii mai anu infiintiate a junimei studiósá d'in Aradu. In fine multiamire onoratiloru colaboratori, carii au benevoitu cu opurile loru a ne cerceta, si recomandare tt. publicu cititoriu!!

Aradu in 1. Augustu 1859.

Redactorulu.

IN ARADULU VECHIU, 1859,
CU LITERELE LUI LEOPOLDU RETHY.

BIBLIOTECA „ASTRA”
SIBIU